

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Č. j.: MPSV-2018/80062-401/1

**Věc: Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti
v roce 2017**

Obsah:

- I. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti
- II. Zaměstnanost
- III. Nezaměstnanost
- IV. Politika zaměstnanosti
- V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti
- VI. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

Květen 2018

Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2017

I. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti	2
II. Zaměstnanost	7
1. Stav a vývoj zaměstnanosti.....	7
2. Struktura zaměstnanosti v sektorech, odvětvích a podle klasifikace zaměstnání	14
3. Vzdělanostní struktura zaměstnanosti	16
4. Regionální zaměstnanost.....	17
5. Insolvence.....	21
III. Nezaměstnanost	24
1. Stav a vývoj nezaměstnanosti.....	24
2. Toky nezaměstnanosti	32
3. Struktura uchazečů o zaměstnání.....	35
4. Regionální nezaměstnanost.....	45
IV. Politika zaměstnanosti	50
1. Zaměření politiky zaměstnanosti.....	50
2. Výdaje na politiku zaměstnanosti.....	51
3. Aktivní politika zaměstnanosti realizovaná ÚP ČR.....	52
4. Systém investičních pobídek.....	68
5. Projekty financované z prostředků Evropského sociálního fondu	69
V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti	92
VI. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti.....	99

Metodické poznámky
Seznam použitých zkratk

Přílohy
Zdroj dat: MPSV (pokud není uvedeno jinak)
Údaje platné k 16. dubnu 2018

I. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

- **V roce 2017** dosáhl podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil ČSÚ (VŠPS) průměrný **počet zaměstnaných** ve všech sférách národního hospodářství **5 221,6 tis. osob**. Jejich počet meziročně **vzrostl** absolutně o 83,0 tis., v relativním vyjádření **o 1,6 %**, nepatrně pomaleji než v roce 2016 (1,9 %). Meziroční nárůst v 1. čtvrtletí činil 1,6 %, ve 2. čtvrtletí 1,3 %, ve 3. čtvrtletí zrychlil na 2,0 % a ve 4. čtvrtletí zpomalil na 1,5 %.
- Počet zaměstnaných **žen vzrostl** o 43,9 tis. **na 2 305,8**, počet pracujících **mužů** byl vyšší o 39,1 tis. a jejich počet dosáhl **2 915,8 tis.** **Zastoupení mužů** mezi zaměstnanými se **snížilo na 55,8 %** a **žen vzrostlo na 44,2 %**.
- Zaměstnanost **v primárním sektoru** se meziročně **snížila** o 2,8 tis. **na 146,3 tis. osob**.
- Na celkovém nárůstu zaměstnanosti se podílel **sekundární sektor** (průmysl vč. stavebnictví), v němž **zaměstnanost meziročně vzrostla** o 30,8 tis. **na 1 986,9 tis. osob**. Na nárůstu se podílel především **průmysl**, kde se **zvýšil** počet pracujících o 25,2 tis. **na 1 595,0 tis.** Zaměstnanost ve **stavebnictví** vzrostla o 5,6 tis. **na 391,9 tis. osob**.
- **V terciárním sektoru služeb** zaměstnanost **vzrostla** o 54,7 tis. **na 3 087,5 tis. osob**.
- V zastoupení jednotlivých sektorů došlo pouze k nepatrným změnám. **Podíl primárního sektoru** poklesl o 0,1 p. b. na **2,8 %**, podíl **terciárního** se zvýšil o 0,1 p. b. na **59,1 %**. Zastoupení **sekundárního sektoru** zůstalo na stejné hodnotě **38,1 %**.
- Počet **zaměstnanců**, kteří tvoří **nejpočetnější skupinu pracujících** (82,9 %), vzrostl o 70,8 tis. **na 4 327,6 tis.**, počet žen v postavení zaměstnanců vzrostl o 45,9 tis. na 2 008,5 tis. a mužů o 24,9 tis. na 2 319,0 tis.
- **Celkový počet podnikatelů činil 894,0 tis.** Výrazněji **vzrostl** počet **podnikatelů bez zaměstnanců**, a to o 12,1 tis. **na 705,5 tis.** **Počet podnikatelů se zaměstnanci se zvýšil** o 2,5 tis. **na 163,8 tis.** Snížil se pouze počet pomáhajících rodinných příslušníků. **Celkový podíl podnikatelů** na zaměstnanosti meziročně nepatrně **poklesl** (o 0,1 p. b.) **na 17,1 %**.

- **Zvýšil se počet osob pracujících na dobu neurčitou** (zaměstnanců s pracovními úvazky na dobu neurčitou nebo jako podnikatel), a to o 82,9 tis. **na 4 785,5 tis.** **Počet osob pracujících na dobu určitou** (včetně práce dočasné, příležitostní a sezónní a dalších časově omezených smluv) nepatrně **klesl na 433,6 tis.**
- Počet osob pracujících **na plnou pracovní dobu se zvýšil** o 46,1 tis. a dosáhl **4 839,1 tis.**, počet pracujících **na kratší dobu vzrostl** o 36,7 tis. **na 382,3 tis. osob**, a to především **nárůstem počtu žen** (o 28,2 tis.).
- **Největší meziroční nárůst zaměstnanosti** byl zaznamenán u pracujících s bydlištěm **v hl. m. Praze** (o 22,5 tis.), **ve Středočeském** (o 14,6 tis.) a **Moravskoslezském kraji** (o 12,0 tis.). Zaměstnanost meziročně nepatrně **poklesla pouze v Libereckém kraji.**
- S absolutním nárůstem zaměstnanosti **rostla i míra zaměstnanosti (MZ)** Celková **MZ osob ve věku 15+ se zvýšila** (o 0,9 p. b.) **na 58,5 %**, osob ve věku **15-64 let** (o 1,6 p. b.) **na 73,6 %.**
- V návaznosti na hlavní cíle **Strategie Evropa 2020** si **ČR do roku 2020 v oblasti zaměstnanosti** stanovila **národní cíle** zvýšit celkovou míru zaměstnanosti (MZ) ve věkové skupině 20-64 let na 75 %, MZ žen v této věkové skupině na 65 % a MZ starších pracovníků (55-64 let) na 55 %. MZ obyvatelstva **ve věku 20-64 let** se v roce 2017 meziročně **zvýšila** o 1,8 p. b. **na 78,5 %**, MZ **žen** ve stejném věku **vzrostla** o 1,9 p. b. **na 70,5 %**, MZ ve věkové skupině **55-64 let vzrostla** o 3,6 p. b. **na 62,1 %**. Nad úrovní cílů jsou momentálně všechny tři ukazatele zaměstnanosti.
- **Zvýšil se počet ekonomicky aktivních osob**, tj. součet zaměstnaných a nezaměstnaných, a to o 27,1 tis. **na 5 377,1 tis.** Pozitivní vývoj ekonomiky se na trhu práce projevil **nárůstem počtu zaměstnaných** o 83,0 tis., **pokles počtu nezaměstnaných** (podle VŠPS – metodika mezinárodní organizace práce ILO) činil 55,9 tis.
- **Obecná míra nezaměstnanosti** (metodika ILO) v roce 2017 dosáhla hodnoty **2,9 %** a meziročně se snížila o 1,1 p. b.
- Do národních cílů **Strategie Evropa 2020** ČR zařadila také cíl **snížení míry nezaměstnanosti (MN) mladých osob (15–24 let) o třetinu** (na cca 12,2 %)

a **snížení MN osob s nízkou kvalifikací** (stupeň ISCED 0-2 klasifikace vzdělání) **o čtvrtinu oproti roku 2010** (na cca 18,8 %). V roce 2017 se **u mladých snížila na 7,9 % a u osob s nízkou kvalifikací na 13,1 %**. V oblasti nezaměstnanosti jsou hodnoty těchto dvou ukazatelů aktuálně pod stanovenými národními cíli.

- **Průměrný podíl nezaměstnaných osob**, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let k obyvatelstvu stejného věku v roce 2017 **poklesl na 4,3 %**, meziročně byl nižší o 1,3 p. b. **K 31. 12. 2017 se snížil na hodnotu 3,8 %** a proti prosinci 2016 byl nižší o 1,4 p. b.
- **Průměrný počet uchazečů o zaměstnání (UoZ) se v hodnoceném roce snížil** o 88,4 tis. **na 317,6 tis., na konci prosince jich bylo evidováno 280,6 tis.**, o 100,8 tis. (tj. o 26,4 %) méně než před rokem.
- **Počty nahlášených volných pracovních míst (VPM) se plynule zvyšovaly**, jejich počet **na konci prosince dosáhl 216,6 tis.**, meziročně více o 84,1 tis. **Průměrný počet hlášených volných pracovních míst za rok 2017 (178,2 tis.)**, byl proti roku 2016 vyšší o 50,3 tis.
- Počet **uchazečů o zaměstnání připadající na 1 volné pracovní místo (1,8)** byl ve srovnání s rokem 2016 (3,2) **nižší. Na konci roku dosáhl hodnoty 1,3, zatímco** na konci roku 2016 to bylo 2,9 uchazeče na 1 VPM.
- **Průměrný počet uchazečů o zaměstnání s nárokem na podporu v nezaměstnanosti (PvN) v roce 2017 meziročně poklesl** o 10,8 tis. **na 87,1 tis.**, k **31. 12. 2017 PvN pobíralo 85,6 tis. uchazečů** o zaměstnání, tj. o 17,4 tis. méně než před rokem.
- **Podíl uchazečů o zaměstnání s podporou v nezaměstnanosti** na celkové registrované nezaměstnanosti na konci roku **vzrostl na 30,5 %** (k 31. 12. 2016 činil 27,0 %) a jejich **průměrný podíl za celý rok 2017 se zvýšil** (z 24,1 %) na **27,4 %**.
- **Průměrná výše podpory v roce 2017 vzrostla** o 370 Kč na **6 746 Kč**. Průměrná podpora **k 31. 12. 2017 činila 6 969 Kč** a byla meziročně **vyšší** o 512 Kč.
- **K 31. 12. 2017** bylo v evidenci Úřadu práce ČR (ÚP ČR) **46,0 tis.** uchazečů o zaměstnání – **osob se zdravotním postižením (OZP)**, tj. o 8,6 tis. méně než

před rokem. **Podíl OZP** na konci prosince 2017 vzhledem k pomalejšímu poklesu ve srovnání s celkovým počtem UoZ meziročně **vzrostl** z 14,3 % **na 16,4 %**.

- **Počet** uchazečů o zaměstnání ve věku **50 a více let** na konci roku 2017 **poklesl** o 25,0 tis. osob **na 102,3 tis.** Jejich **podíl** na celkovém počtu uchazečů **se však zvýšil** o 3,1 p. b. **na 36,5 %**.
- Věková kategorie uchazečů o zaměstnání **do 25 let** zaznamenala **pokles** o 15,5 tis., **k 31. 12. 2017** jich bylo evidováno **31,3 tis.** Její **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných **11,2 %** byl ve srovnání s koncem roku 2016 **nižší** o 1,1 p. b.
- K **31. 12. 2017** bylo evidováno **11,4 tis. absolventů škol** všech stupňů vzdělání **a mladistvých** po ukončení základní školy, což je **o 5,6 tis. méně** než před rokem. **Jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání **se meziročně snížil** z 4,5 % **na 4,1 %**.
- Počet uchazečů o zaměstnání evidovaných **déle než 12 měsíců** meziročně **poklesl** o **49,7 tis.** (tj. o 34,5 %) **na 94,5 tis.**, jejich podíl na celkové nezaměstnanosti se snížil z 37,8 % **na 33,7 %**. Z nich **61,8 %** tvoří ti, kteří jsou v evidenci ÚP ČR **déle než 24 měsíců**. Jejich **počet se** meziročně **snížil** o 33,5 tis. **na 65,4 tis. a podíl poklesl** z 25,9 % **na 23,3 %**.
- K 31. 12. 2017 byl zaznamenán meziroční **pokles** uchazečů o zaměstnání **ve všech vzdělanostních skupinách, absolutně nejvíce** počet uchazečů o zaměstnání **s vyučením** (o 38,6 tis., tj. o 27,5 %).
- **Uchazeči s vyučením** (101,9 tis.) i nadále zůstali **nejpočetnější kategorií** a představují **36,3 %** všech uchazečů o zaměstnání. Druhou nejpočetnější skupinou jsou stále uchazeči **se základním vzděláním** vč. neukončeného (85,9 tis. osob), kteří tvoří na celkové nezaměstnanosti 30,6 %.
- **Průměrný počet** evidovaných **žen** v roce 2017 **dosáhl 164,2 tis.**, oproti předchozímu roku je to méně o 44,9 tis., **mužů** bylo v průměru **153,4 tis.**, což je o 43,5 tis. méně než v roce 2016. **Průměrný podíl žen** na celkovém počtu registrovaných nezaměstnaných **vzrostl na 51,7 %** (v roce 2016 – 51,5 %). K 31. 12. 2017 byly počty téměř vyrovnané, **počet mužů dosáhl 139,7 tis., žen bylo 140,9 tis.**

- **Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu** vyšší než celorepublikový průměr (3,8 %) byl k 31. 12. 2017 zaznamenán v pěti krajích. Nejvyšší byl v **Moravskoslezském (5,8 %) a Ústeckém kraji (5,4 %)**.
- **Největší pokles počtu uchazečů o zaměstnání** byl zaznamenán v **Moravskoslezském** (o 14 549), **Ústeckém** (o 13 006) a **Jihomoravském kraji** (o 11 742 osob), ovšem v **relativním vyjádření** byl jejich **pokles nejvýraznější v Karlovarském** (o 36,5 %), **Pardubickém** (o 29,5 %), **Zlínském** (o 29,3 %) a **Ústeckém kraji** (o 29,2 %).
- **Výdaje ze státního rozpočtu (SR) související s výplatou podpor v nezaměstnanosti v roce 2017** dosáhly **7 853 520 tis. Kč** a byly ve srovnání s výdaji v roce 2016 (8 254 527 tis. Kč) **o 401 007 tis. Kč nižší, tj. o 4,9 %**.
- **Na aktivní politiku zaměstnanosti (APZ)** bylo v roce 2017 na MPSV a ÚP ČR vynaloženo **4 760 642 tis. Kč** (MPSV 57 453 tis. Kč, ÚP ČR 4 703 189 tis. Kč). Ve srovnání s rokem 2016 **klesly výdaje** na APZ o 2 106 163 tis. Kč, tj. **o 30,7 %**. Nejvíce využívanými nástroji byly veřejně prospěšné práce, rekvalifikace a společensky účelná pracovní místa.
- Dále bylo v rámci státní politiky zaměstnanosti ze státního rozpočtu jako **příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením** vynaloženo **5 675 572 tis. Kč**, což bylo o 723 057 tis. Kč, tj. **o 14,6 % více** než v roce 2016.
- Na výplatu mzdových nároků zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele, tzv. **insolvenci**, bylo vynaloženo **167 343 tis. Kč**, meziročně **méně** o 82 996 tis. Kč, tj. **o 33,2 %**.

II. Zaměstnanost

1. Stav a vývoj zaměstnanosti

Ke zpracování částí II.1 až II.4 byly použity výsledky Výběrových šetření pracovních sil (VŠPS)¹. Hodnoty za rok 2016 a 2017 byly spočteny jako průměry jednotlivých čtvrtletí. Všechny údaje z výběrového souboru VŠPS jsou převažovány na věkovou strukturu obyvatelstva podle demografické projekce.

Ekonomická aktivita obyvatel ČR ve věku 15 a více let

tab. č. 1

	2016			2017			rozdíl 2017-2016			index17/16
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
	v tis.			v tis.			v tis.			(%)
Populace 15+ celkem	8928,7	4353,7	4575,0	8929,2	4355,7	4573,5	0,5	2,0	-1,5	100,0
z toho: 15-64 let	6968,4	3536,9	3431,5	6916,7	3514,4	3402,3	-51,7	-22,5	-29,2	99,3
20-64 let	6509,9	3301,5	3208,4	6456,1	3277,8	3178,3	-53,8	-23,7	-30,1	99,2
Ekonomicky aktivní celkem (zaměst.+nezam.)	5350,0	2977,2	2372,8	5377,1	2985,6	2391,5	27,1	8,4	18,7	100,5
z toho: 15-64 let	5226,3	2905,7	2320,6	5248,2	2912,2	2336,0	21,9	6,5	15,4	100,4
20-64 let	5198,6	2890,9	2307,7	5218,8	2895,2	2323,6	20,2	4,3	15,9	100,4
55-64 let	826,9	470,4	356,5	846,3	476,1	370,3	19,4	5,7	13,8	102,3
Zaměstnaní v NH	5138,6	2876,7	2261,9	5221,6	2915,8	2305,8	83,0	39,1	43,9	101,6
z toho: 15- 64 let	5015,9	2805,6	2210,3	5093,9	2842,9	2251,0	78,0	37,3	40,7	101,6
20-64 let	4995,0	2794,1	2200,9	5070,9	2829,4	2241,5	75,9	35,3	40,6	101,5
55-64 let	795,3	452,4	342,9	826,0	466,4	359,6	30,7	14,0	16,7	103,9
Nezaměstnaní	211,4	100,6	110,9	155,5	69,9	85,7	-55,9	-30,7	-25,2	73,6
z toho: 15-64 let	210,5	100,2	110,3	154,4	69,3	85,0	-56,1	-30,9	-25,3	73,3
20-64 let	203,6	96,8	106,8	147,8	65,7	82,1	-55,8	-31,1	-24,7	72,6
55-64 let	31,6	18,0	13,6	20,3	9,6	10,7	-11,3	-8,4	-2,9	64,2
Ekonomicky neaktivní 15+	3578,7	1376,4	2202,2	3552,0	1370,0	2182,0	-26,7	-6,4	-20,2	99,3
z toho: 15-64 let	1742,1	631,2	1110,9	1668,5	602,2	1066,3	-73,6	-29,0	-44,6	95,8
20-64 let	1311,3	410,6	900,6	1237,3	382,6	854,7	-74,0	-28,0	-45,9	94,4
55-64 let	532,2	192,7	339,4	483,4	174,7	308,7	-48,8	-18,0	-30,7	90,8
důchodci v předčas. důchodu	25,4	12,4	13,0	21,1	8,4	12,6	-4,3	-4,0	-0,4	83,1
důchodci v řádném důchodu	2224,7	863,0	1361,7	2229,2	872,0	1357,2	4,5	9,0	-4,5	100,2
invalidní důchodci	235,1	124,8	110,3	224,3	116,4	107,9	-10,8	-8,4	-2,4	95,4
žáci na 2. stupni zákl. školy	56,3	32,6	23,7	58,0	31,8	26,2	1,7	-0,8	2,5	103,0
učení bez maturity	74,3	48,8	25,5	73,5	49,8	23,6	-0,8	1,0	-1,9	98,9
střední škola	302,3	145,8	156,4	294,2	140,0	154,3	-8,1	-5,8	-2,1	97,3
vysokoškolské studium*)	263,7	109,4	154,3	255,9	111,7	144,3	-7,8	2,3	-10,0	97,0
doktorské studium	3,9	2,3	1,6	3,6	1,9	1,8	-0,3	-0,4	0,2	92,3

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

*) včetně konzervatoří a VOŠ

¹ Některé údaje nemusí odpovídat hodnotám obdobných ukazatelů z jiných statistických zdrojů. Např. údaje o ekonomicky neaktivních přesně nekorespondují s údaji podle statistiky MŠMT, resp. MPSV – ČSSZ zejména proto, že žáci, studenti nebo důchodci, kteří v referenčním týdnu splňovali kritérium pro zařazení mezi osoby v zaměstnání nebo nezaměstnané, nejsou vykazováni jako ekonomicky neaktivní (viz Metodické poznámky).

Poznámka: Případné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od celkového počtu souvisejí se zaokrouhlováním hodnot na jedno desetinné místo.

V roce 2017 **počet obyvatel starších 15 let dosáhl 8 929,2 tis.** a meziročně se téměř nezměnil. **Ve věkové skupině 15-64 let,** rozhodující pro zaměstnanost, však **poklesl až o 51,7 tis. na 6 916,7 tis.** **Vzrostl** pouze ve věkové skupině **40-54 let** (zahrnující největší část silné populační vlny ze 70. let minulého století), a to celkem **o 55,9 tis.**, z toho téměř polovinu (26,6 tis.) představuje nárůst ve věkové skupině 40-44 let. **Pokles** byl zaznamenán především v mladších věkových skupinách **15-39 let** - celkem **o 78,3 tis.** Ve věkové skupině **55-64 let se snížil** počet obyvatel **o 29,3 tis.** Pokles v této kategorii a **nárůst** počtu obyvatel ve věku **65 a více let** (o 52,1 tis.) je důsledkem postupného přesunu silné poválečné vlny do poproduktivního věku, a také prodlužující se délky života.

Věková struktura obyvatelstva 15+ (v tis.)

tab. č. 2

Věkové skupiny	2016			2017			rozdíl 2017-2016			index 17/16 (%)
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	
15-24	1030,5	527,9	502,6	999,6	512,2	487,4	-30,9	-15,7	-15,2	97,0
25-39	2286,5	1174,2	1112,2	2239,1	1150,3	1088,8	-47,4	-23,9	-23,4	97,9
40-54	2292,4	1171,6	1120,7	2348,3	1201,1	1147,2	55,9	29,5	26,5	102,4
55-64	1359,1	663,1	696,0	1329,8	650,8	679,0	-29,3	-12,3	-17,0	97,8
65+	1960,3	816,8	1143,5	2012,4	841,2	1171,2	52,1	24,4	27,7	102,7
15+	8928,7	4353,7	4575,0	8929,2	4355,7	4573,5	0,5	2,0	-1,5	100,0
15-64	6968,4	3536,9	3431,5	6916,7	3514,4	3402,3	-51,7	-22,5	-29,2	99,3
20-64	6509,9	3301,5	3208,4	6456,1	3277,8	3178,3	-53,8	-23,7	-30,1	99,2

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Počet ekonomicky aktivních osob (EAO), tj. souhrn zaměstnaných a nezaměstnaných, se **zvýšil** o 27,1 tis. **na 5 377,1 tis.** **Výrazněji** (o 18,7 tis.) **vzrostl počet ekonomicky aktivních žen,** zatímco počet ekonomicky aktivních mužů se zvýšil mírněji (o 8,4 tis.). Pozitivní vývoj ekonomiky se na trhu práce projevil **nárůstem počtu zaměstnaných o 83,0 tis.,** pokles počtu nezaměstnaných (podle VŠPS – metodika ILO) činil 55,9 tis.

Celkový **počet ekonomicky neaktivních poklesl** o 26,7 tis. **na 3 552,0 tis.,** snížil se především počet ekonomicky neaktivních žen (o 20,2 tis.).

V nejmladších věkových skupinách produktivního věku poklesly počty osob **připravujících se na povolání** (o 15,3 tis.). V této skupině se nejvíce snížily počty ekonomicky neaktivních středoškoláků a vysokoškoláků. Čím vyšší je úroveň formálního vzdělávání, tím vyšší je zastoupení dívek. Podíl dívek v roce 2017 dosáhl

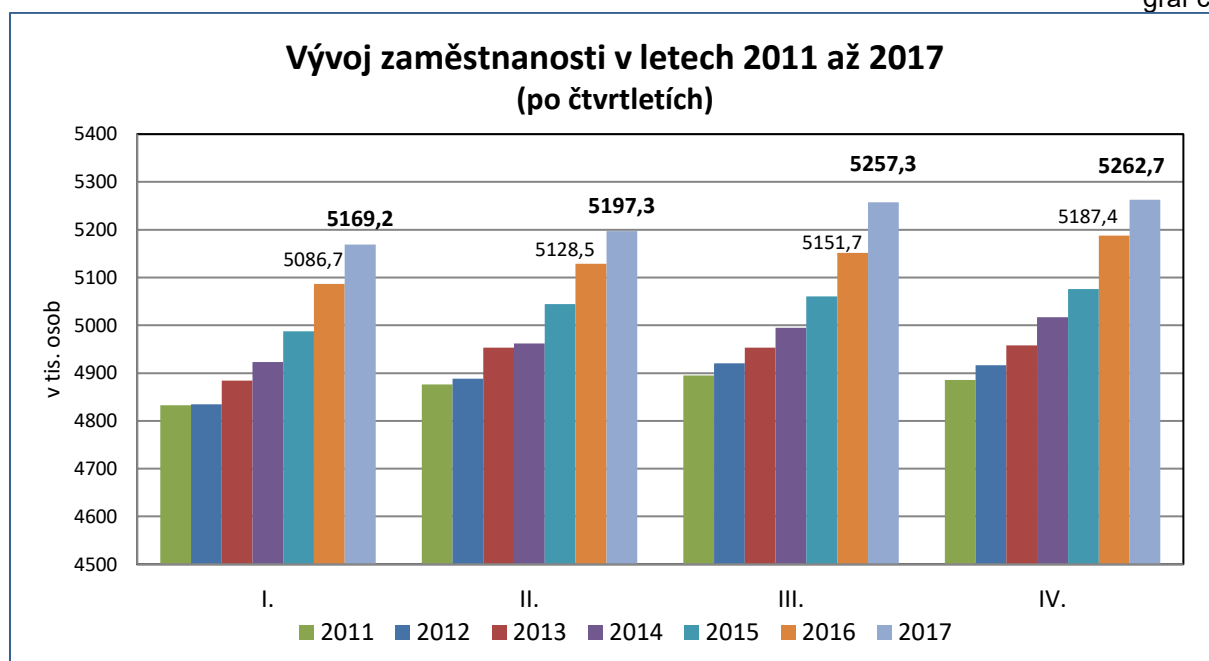
u studentů středních škol 52,4 % a na vysokých školách (vč. doktorského studia) 56,3 %. Chlapci převažovali na středním studiu bez maturity (67,8 %).

Pokles ekonomicky neaktivních **ve věkové skupině 55–64 let** (o 48,8 tis.) souvisí s prodlužující se věkovou hranicí odchodu do důchodu. V kategorii neaktivních **důchodců** vzrostl počet řádných starobních důchodců o 4,5 tis., počet invalidních důchodců poklesl o 10,8 tis., počet předčasných důchodců se snížil o 4,3 tis. K nárůstu počtu řádných starobních důchodců došlo i proto, že při dosažení věku 65 let se automaticky přerazuje invalidní důchod na starobní.

Průměrný **počet zaměstnaných** ve všech sférách národního hospodářství v roce 2017 dosáhl **5 221,6 tis. osob**. Jejich počet meziročně **vzrostl** absolutně o 83,0 tis., v relativním vyjádření **o 1,6 %**, méně než v roce 2016 (o 1,9 %). V 1. čtvrtletí vzrostla zaměstnanost meziročně o 1,6 %, ve 2. čtvrtletí nárůst zaměstnanosti činil 1,3 %. Po opětovném nárůstu ve 3. čtvrtletí o 2,0 % růst zaměstnanosti zpomalil také ve 4. čtvrtletí, a to na 1,5 %.

Nárůst zaměstnanosti žen a mužů se významněji nelišil (na rozdíl od dvou předchozích let, kdy růst celkové zaměstnanosti ovlivnily především ženy). Počet zaměstnaných **žen vzrostl** o 43,9 tis. **na 2 305,8 tis.**, počet pracujících **mužů byl vyšší** o 39,1 tis. a jejich počet dosáhl **2 915,8 tis.** **Zastoupení mužů** mezi zaměstnanými se **snížilo na 55,8 %** a **žen vzrostlo na 44,2 %²**.

graf č.

² Podrobnější údaje o struktuře zaměstnaných mužů a žen jsou v přílohách č. 4a, b, c.

Vývoj zaměstnanosti z hlediska její věkové struktury se vyvíjel **v souladu s vývojem věkové struktury obyvatelstva**. Lišil se pouze u věkové skupiny **55-64 let**, v níž počet zaměstnaných vzrostl o 30,7 tis. při poklesu obyvatelstva o 29,3 tis. Nárůst v této skupině byl ovlivněn zvyšující se věkovou hranicí pro odchod do důchodu (nárůst zaměstnanosti byl patrný u obou pohlaví ve věku 60-64 let, u mužů o 15,4 tis., u žen o 13,9 tis., u žen také ve věku 55-59 let o 2,8 tis.).

Zaměstnanost poklesla zejména v mladších věkových skupinách **do 40 let** celkem o 24,6 tis., kde **pokles** zaměstnanosti **ovlivnily** zejména osoby **ve věku 35-39 let**. Pokles jejich zaměstnanosti o 32,5 tis. korespondoval s poklesem počtu obyvatel o 34,3 tis. (jednalo se o postupný posun silné populační vlny ze 70. let do vyšší věkové kategorie). Nepatrně větší pokles zaměstnanosti žen v tomto věku (o 18,3 tis.) proti mužům (14,3 tis.) souvisel s jejich ekonomickou neaktivitou kvůli péči o dítě.

Zaměstnanost populace **ve věku 65 let a více** (nárůst o 5,0 tis.) **ovlivňují** především **pracující důchodci**. V roce 2017 pracovalo 205,2 tis. důchodců v řádném starobním důchodu, o 8,1 tis. více než v roce 2016.

Věková struktura zaměstnaných (v tis.)

tab. č. 3

Věkové skupiny	2016			2017			rozdíl 2017-2016			index 17/16 (%)
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	
celkem	5138,6	2876,7	2261,9	5221,6	2915,8	2305,8	83,0	39,1	43,9	101,6
15-24	294,9	178,2	116,7	291,2	173,0	118,2	-3,7	-5,2	1,5	98,7
25-39	1851,6	1084,3	767,3	1830,7	1075,0	755,6	-20,9	-9,3	-11,7	98,9
40-54	2074,0	1090,7	983,4	2145,9	1128,4	1017,6	71,9	37,7	34,2	103,5
55-64	795,3	452,4	342,9	826,0	466,4	359,6	30,7	14,0	16,7	103,9
65+	122,7	71,1	51,6	127,7	72,9	54,8	5,0	1,8	3,2	104,1
15-64	5015,9	2805,6	2210,3	5093,9	2842,9	2251,0	78,0	37,3	40,7	101,6
20-64	4995,0	2794,1	2200,9	5070,9	2829,4	2241,5	75,9	35,3	40,6	101,5

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Souběžně s absolutním nárůstem zaměstnanosti rostla i **míra zaměstnanosti (MZ)**. Celková **MZ** osob ve věku **15+ se zvýšila** (o 0,9 p. b.) **na 58,5 %**, osob ve věku **15 – 64 let** (o 1,6 p. b.) **na 73,6 %**.

Míra zaměstnanosti podle věku (v %)

tab. č. 4

Věkové skupiny	2016			2017		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
15-24	28,6	33,8	23,2	29,1	33,8	24,3
25-39	81,0	92,3	69,0	81,8	93,5	69,4
40-54	90,5	93,1	87,7	91,4	93,9	88,7
55-64	58,5	68,2	49,3	62,1	71,7	53,0
15+	57,6	66,1	49,4	58,5	66,9	50,4
15-64	72,0	79,3	64,4	73,6	80,9	66,2
20-64	76,7	84,6	68,6	78,5	86,3	70,5

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Hodnoty ukazatelů **národních cílů v oblasti zaměstnanosti**, které si do roku 2020 **ČR** stanovila v návaznosti na hlavní cíle **Strategie Evropa 2020** (zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let na 75 %, zvýšení MZ žen v této věkové skupině na 65 % a MZ starších pracovníků ve věku 55-64 let na 55 %), jsou v současné době **nad jejich cílovou hodnotou**.

MZ obyvatelstva **ve věku 20-64 let** se v roce 2017 meziročně **zvýšila** o 1,8 p. b. **na 78,5 %**, a to především díky rostoucí zaměstnanosti žen a starších pracovníků. MZ **žen** ve stejném věku **vzrostla** o 1,9 p. b. **na 70,5 %**, MZ ve věkové skupině **55-64 let** o 3,6 p. b. **na 62,1 %**.

Z podrobnějšího rozboru 5letých věkových skupin je patrný pokles míry zaměstnanosti pouze ve skupině 35-39 let (o 0,4 p. b.), a to v důsledku poklesu míry zaměstnanosti žen (o 1,3 p. b.).

Poslední dostupné údaje o míře zaměstnanosti za členské státy EU podle údajů EUROSTATu jsou uvedeny v části V. Mezinárodní srovnání.

Pokračoval nárůst počtu **zaměstnanců**, kteří tvoří **nejpočetnější skupinu pracujících** (82,9 %). Jejich počet **se zvýšil** o 70,8 tis. **na 4 327,6 tis.**, nárůst počtu žen (o 45,9 tis.) na 2 008,5 tis. byl výraznější než nárůst počtu mužů (o 24,9 tis.) na 2 319,0 tis. Mezi zaměstnanými ženami je 87,1 % zaměstnankyň, mezi zaměstnanými muži tvoří zaměstnanci 79,5 %.

Vzrostl také **celkový počet podnikatelů** včetně pomáhajících rodinných příslušníků, a to o 12,2 tis. **na 894,0 tis.** **Počet podnikatelů se zaměstnanci se zvýšil** o 2,5 tis. **na 163,8 tis.**, výrazněji **vzrostl** počet podnikatelů **bez zaměstnanců**, a to o 12,1 tis. **na 705,5 tis.** Snížil se pouze počet pomáhajících rodinných příslušníků o 2,4 tis. Na rozdíl od předchozího roku se **na nárůstu** celkového počtu

podnikatelů podíleli **především muži** (nárůst celkem o 14,2 tis., z toho podnikatelé bez zaměstnanců o 12,0 tis.), zatímco celkový počet podnikajících žen poklesl o 2,0 tis. (především v kategorii pomáhajících rodinných příslušníků).

Počty zaměstnaných podle postavení v hlavním zaměstnání

tab. č. 5

Zaměstnaní v NH	2016		2017		rozdíl 17-16 (tis.)	index 17/16 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 138,6	100,0	5 221,6	100,0	83,0	101,6
z toho:						
zaměstnanci	4 256,8	82,8	4 327,6	82,9	70,8	101,7
podnikatelé bez zaměstnanců	693,4	13,5	705,5	13,5	12,1	101,7
podnikatelé se zaměstnanci	161,3	3,1	163,8	3,1	2,5	101,5
pomáhající rodinní příslušníci	27,1	0,5	24,7	0,5	-2,4	91,1

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Podíl podnikatelů včetně pomáhajících rodinných příslušníků na celkové zaměstnanosti se meziročně **snížil** o 0,1 p. b. **na 17,1 %**, přesto zůstává ve srovnání s jinými zeměmi vysoký.

Z hlediska odvětvové příslušnosti byl **vysoký podíl podnikatelů** (na celkové zaměstnanosti v rámci odvětví) v odvětví „profesní, vědecké a technické činnosti“ 42,9 % (meziroční pokles o 3,2 p. b.), „činnosti v oblasti nemovitosti“ 46,5 % a **ve** velkém odvětví **stavebnictví 41,5 %** (v posledních dvou odvětvích se podíly podnikatelů meziročně mírně zvýšily).

Podobně jako v letech 2011 až 2016 pokračoval **nárůst počtu osob pracujících na dobu neurčitou** (zaměstnanců s pracovními úvazky na dobu neurčitou nebo podnikatelů). V roce 2017 se jejich počet **zvýšil** o 82,9 tis. **na 4 785,5 tis. osob** (počet mužů se zvýšil o 44,7 tis., počet žen o 38,3 tis.).

Naproti tomu počet osob pracujících na dobu určitou včetně práce dočasné, příležitostní a sezónní a dalších časově omezených smluv **se nepatrně snížil na 433,6 tis.** (poklesl pouze počet mužů, a to o 6,5 tis., počet žen vzrostl o 5,5 tis.).

Nadále pokračoval **růst počtu osob pracujících na plnou pracovní dobu**, jejich počet **vzrostl** o 46,1 tis. **na 4 839,1 tis.** osob, počet mužů byl vyšší o 30,5 tis., počet žen o 15,6 tis. **Rychleji rostl** také počet osob pracujících **na kratší pracovní dobu**, jejich počet se meziročně **zvýšil** o 36,7 tis. **na 382,3 tis. osob**, a to především **nárůstem počtu žen** (o 28,2 tis.), počet mužů se zvýšil o 8,6 tis.

Počty zaměstnaných ve vybraných skupinách

tab. č. 6

Zaměstnaní v NH	2016		2017		rozdíl 17-16 (tis.)	index 17/16 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 138,6	100,0	5 221,6	100,0	83,0	101,6
v tom:						
- mající druhé (další) zaměstnání	119,7	2,3	136,8	2,6	17,1	114,3
- úvazek na dobu neurčitou nebo jako podnikatel	4 702,6	91,5	4 785,5	91,6	82,9	101,8
- úvazek na dobu určitou	434,5	8,5	433,6	8,3	-0,9	99,8
- na plnou pracovní dobu	4 793,0	93,3	4 839,1	92,7	46,1	101,0
- na kratší pracovní dobu	345,6	6,7	382,3	7,3	36,7	110,6
- podzaměstnaní	48,1	0,9	41,7	0,8	-6,4	86,7

Zdroj: ČSÚ-VŠPS

Jako **podzaměstnaní** (jimiž jsou podle metodiky ILO všechny osoby, které pracují ve svém hlavním zaměstnání na částečný úvazek nebo méně než 40 hodin týdně, přejí si pracovat vyšší počet hodin než ve stávajících zaměstnáních a jsou schopny vykonávat větší počet hodin) bylo klasifikováno **41,7 tis. osob**, tj. o 6,4 tis. méně než v roce 2016. Na poklesu se podílely nepatrně větší měrou **ženy**, jejich počet se snížil o 3,7 tis.

Souběžně s hlavním zaměstnáním pracovalo **ve druhém (dalším) zaměstnání 136,8 tis. osob** (nárůst proti roku 2016 o 17,1 tis. osob). Mezi těmito pracujícími mírně převažují muži (54,8 %).

Nejvíce osob pracovalo ve svém druhém zaměstnání v odvětví **profesních, vědeckých a technických činnosti** (18,4 tis.) a **vzdělávání** (16,4 tis.). Z hlediska věku převládali lidé **ve věku 40-44 let** (24,5 tis.), **35-39 let** (20,3 tis.) a **45-49 let** (20,2 tis.).

Postavení osob v druhém zaměstnání je **odlišné** od struktury v hlavním zaměstnání. **Převažovali mezi nimi podnikatelé** včetně pomáhajících rodinných příslušníků (76,5 tis., tj. 55,9 %), z nich bylo 89,7 % podnikatelů bez zaměstnanců, 81,8 % osob pracovalo ve svém druhém zaměstnání v sektoru služeb.

2. Struktura zaměstnanosti v sektorech, odvětvích a podle klasifikace zaměstnání

Na rozdíl od předchozích dvou let **se zaměstnanost v primárním sektoru snížila**, meziročně o 2,8 tis. **na 146,3 tis. osob.** Tento sektor tvořil **2,8 % celkové zaměstnanosti** (pokles o 0,1 p. b.).

Pokračoval další **růst zaměstnanosti v sekundárním sektoru** (průmysl vč. stavebnictví). **Zaměstnanost** v tomto sektoru meziročně **vzrostla o 30,8 tis. na 1 986,9 tis. osob.** **Podíl** tohoto sektoru na celkové zaměstnanosti představoval **38,1 %.**

Sektorová struktura zaměstnanosti

tab. č. 7

Zaměstnaní v NH	2016		2017		rozdíl 17-16 (tis.)	index 17/16 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 138,6	100,0	5 221,6	100,0	83,0	101,6
z toho:						
I. sektor	149,1	2,9	146,3	2,8	-2,8	98,1
II. sektor	1 956,1	38,1	1 986,9	38,1	30,8	101,6
<i>v tom stavebnictví</i>	386,3	7,5	391,9	7,5	5,6	101,4
III. sektor	3 032,8	59,0	3 087,5	59,1	54,7	101,8

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pro vývoj zaměstnanosti v sekundárním sektoru měl rozhodující význam **nárůst zaměstnanosti v průmyslu**, kde vzrostl počet pracujících o 25,2 tis. na **1 595,0 tis.**, **podíl průmyslu** na celkové zaměstnanosti zůstal na hodnotě **30,5 %.** **K nárůstu přispěl zejména zpracovatelský průmysl** (zvýšení o 26,2 tis. na 1 454,9 tis. osob), zaměstnanost naopak poklesla v sekci těžba a dobývání (o 5,9 tis.) a nepatrně také v sekci výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla.

Po dlouholetém poklesu ve **stavebnictví** se zaměstnanost v tomto odvětví meziročně **zvýšila** o 5,6 tis. **na 391,9 tis. osob.** **Podíl** stavebnictví na celkové zaměstnanosti také zůstal na úrovni **7,5 %.**

Celkový vývoj zaměstnanosti pozitivně ovlivnil i vývoj zaměstnanosti **v terciárním sektoru služeb**, kde zaměstnanost **vzrostla** o 54,7 tis. **na 3 087,5 tis. osob.** **Vzrostla** zejména v sekci **profesní, vědecké a technické činnosti** (o 15,1 tis), **zdravotní a sociální péče** (o 14,9 tis.) a **doprava a skladování** (o 14,2 tis.). Zaměstnanost zaznamenala **pokles** v sekci **ubytování, stravování**

a pohostinství (o 10,4 tis.), **velkoobchod a maloobchod, opravy motorových vozidel** (o 5,7 tis.) a **peněžnictví a pojišťovnictví** (o 2,2 tis.).

Podíl terciárního sektoru na celkové zaměstnanosti **se** nepatrně zvýšil na **59,1 %** (o 0,1 p. b.).

Podíl sekundárního sektoru v ČR dosahuje nejvyšší úrovně ze všech států EU, naopak ČR patří stále ke státům s nejnižším podílem terciárního sektoru na celkové zaměstnanosti.

Změny zaměstnanosti uvnitř sektorů ovlivnily i strukturu zaměstnanosti podle **vykonávaného zaměstnání** (klasifikace zaměstnání CZ-ISCO). **Počet zaměstnaných se nejvíce snížil** ve třídě 1 - **zákonodárci a řídicí pracovníci** (o 18,9 tis.). V některých profesích se již projevuje nedostatek volné pracovní síly, což brání růstu zaměstnanosti: poklesly počty pracujících v zaměstnáních spadajících do třídy 7 - **řemeslníci a opraváři** (o 3,4 tis.) a třídy 9 - **pomocní a nekvalifikovaní pracovníci** (o 7,6 tis.). Největší nárůst zaměstnanosti byl zaznamenán ve třídě 3 - **techničtí a odborní pracovníci** (o 45,8 tis.) a ve třídě 4 - **úředníci** (o 33,0 tis.).

Struktura zaměstnanosti podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO)

tab. č. 8

Zaměstnaní v NH	2016		2017		rozdíl 17-16 (tis.)	index 17/16 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 138,6	100,0	5 221,6	100,0	83,0	101,6
z toho:						
1 Zákonodárci a řídicí pracovníci	269,1	5,2	250,2	4,8	-18,9	93,0
2 Specialisté	786,6	15,3	802,5	15,4	15,9	102,0
3 Techničtí a odborní pracovníci	884,3	17,2	930,1	17,8	45,8	105,2
4 Úředníci	476,3	9,3	509,3	9,8	33,0	106,9
5 Pracovníci ve službách a prodeji	783,0	15,2	785,5	15,0	2,5	100,3
6 Kvalifikovaní dělníci v zemědělství	69,8	1,4	68,8	1,3	-1,0	98,6
7 Řemeslníci a opraváři	868,4	16,9	865,0	16,6	-3,4	99,6
8 Obsluha strojů a zařízení	701,6	13,7	715,7	13,7	14,1	102,0
9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	284,3	5,5	276,7	5,3	-7,6	97,3

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Nejvíce osob pracovalo ve třídě 3 – **techničtí a odborní pracovníci** (17,8 %) a třídě 7 – **řemeslníci a opraváři** (16,6 %). Ve třídě 7 pracovalo **nejvíce mužů** (26,4 % z celkového počtu zaměstnaných mužů). Naopak **nejvíce žen** (22,2 %

z celkového počtu zaměstnaných žen) bylo zařazeno ve třídě 5 - **pracovníci ve službách a prodeji**.

3. Vzdělanostní struktura zaměstnanosti

Nejvýraznější nárůst v absolutním vyjádření byl v roce 2017 zaznamenán u pracujících **s vysokoškolským vzděláním** (o 53,6 tis.). Jejich počet se zvýšil na **1 283,0 tis.** Výrazný nárůst byl zaznamenán také v nejpočetnější skupině osob se **středním vzděláním s maturitou** (o 49,3 tis.) na **1 945,2 tis.** Relativně nejvíce se zvýšil počet zaměstnaných **se základním vzděláním vč. bez vzdělání** (o 6,8 %), a to na **224,2 tis.** Ve skupině osob **se středoškolským vzděláním bez maturity** se počet pracujících poměrně výrazně **snížil** (o 34,5 tis.) na **1 768,2 tis.**

Vzdělanostní struktura zaměstnaných

tab. č. 9

Zaměstnaní v NH	2016		2017		rozdíl 17-16 (tis.)	index 17/16 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 138,6	100,0	5 221,6	100,0	83,0	101,6
z toho:						
základní a bez vzdělání	209,9	4,1	224,2	4,3	14,3	106,8
střední bez maturity	1 802,7	35,1	1 768,2	33,9	-34,5	98,1
střední s maturitou	1 895,9	36,9	1 945,2	37,3	49,3	102,6
vysokoškolské	1 229,4	23,9	1 283,0	24,6	53,6	104,4

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Zastoupení vysokoškoláků je nejvyšší v mladších věkových kategoriích produktivního věku, s rostoucím věkem má klesající tendenci. **Nejvíce vysokoškolsky vzdělaných osob je ve věkových skupinách 25-39 let (32,2 %).** Z podrobnějšího zkoumání je zřejmé, že u **věkové skupiny 25-29 let** představuje zastoupení vysokoškoláků **34,5 % a u věkové skupiny 30-34 let 33,2 %**. Přitom tyto věkové skupiny se na celkové zaměstnanosti podílejí pouze 10,2 %, resp. 11,3 %. Naproti tomu podíl věkové kategorie **35-39 let** na celkové zaměstnanosti je vyšší (13,6 %), ale **vysokoškolské vzdělání má v této skupině 29,6 %** pracujících.

Vzdělanostní struktura zaměstnané populace 15+ podle věku v roce 2017 (v %)

tab. č. 10

Věk	Zaměstnaní celkem	Vzdělání			
		základní a bez vzdělání	střední		vysokoškolské
			bez maturity	s maturitou	
15-24 let	100,0	11,4	32,4	46,4	9,8
25-39 let	100,0	3,8	26,9	37,2	32,2
40-54 let	100,0	3,6	37,6	38,0	20,7
55-64 let	100,0	4,9	41,6	32,0	21,5
65+ let	100,0	4,3	23,7	38,3	33,7

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Ještě výraznější je tento rozdíl **ve skupině 40-44letých**, do níž spadá velká část populačně silných ročníků ze 70. let minulého století. Jejich **podíl na celkové zaměstnanosti tvoří 16,2 %**, ale **podíl vysokoškoláků** v ní je proti mladším věkovým skupinám podstatně nižší, a to **22,4 %** (ve srovnání s mladší věkovou skupinou 25-29 let činí tento rozdíl 12,1 p. b.). Projevuje se zde širší nabídka možností vysokoškolského studia nejmladší generace.

Nejvyšší zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob je mezi osobami v poproduktivním věku. Ve věku **65 a více let** tvoří vysokoškoláci **33,7 %** pracujících, což ovšem souvisí s charakterem vykonávaného zaměstnání (v tomto věku často zůstávají v zaměstnání spíše lidé v profesích méně náročných na fyzickou zdatnost, ale s požadovaným vyšším formálním vzděláním).

4. Regionální zaměstnanost

Největší meziroční nárůst zaměstnanosti v absolutním vyjádření byl v roce 2017 zaznamenán **v hl. m. Praze** (o 22,5 tis.), **ve Středočeském** (o 14,6 tis.) a **Moravskoslezském kraji** (o 12,0 tis.). Počet pracujících se meziročně nepatrně snížil pouze v **Libereckém kraji**.

Míru zaměstnanosti (vypočtenou jako podíl zaměstnaných ve věku 20-64 k bydlícím obyvatelům ve věku 20-64 let) **vyšší než je průměrná míra zaměstnanosti** za ČR (78,5 %), mělo **sedm krajů**. **Nejvyšší byla v hl. m. Praze** (82,4 %), dále následoval **Středočeský** (80,2 %) a **Plzeňský kraj** (79,7 %).

Zaměstnanost a míra zaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR

tab. č. 11

	Zaměstnanost 15+ (v tis.)			Míra zaměstnanosti 20-64 (v %)		
	2016	2017	rozdíl 17-16 (tis.)	2016	2017	rozdíl 17-16 (p. b.)
Celkem	5 138,6	5 221,6	83,0	76,7	78,5	1,8
Hl. m. Praha	663,3	685,9	22,5	80,1	82,4	2,3
Středočeský kraj	652,0	666,6	14,6	78,0	80,2	2,2
Jihočeský kraj	310,5	314,8	4,4	77,5	78,9	1,4
Plzeňský kraj	287,2	291,5	4,4	77,8	79,7	1,9
Karlovarský kraj	146,4	149,6	3,2	76,4	79,0	2,6
Ústecký kraj	382,6	385,2	2,5	73,4	75,0	1,6
Liberecký kraj	208,9	207,4	-1,5	75,8	76,0	0,3
Královéhradecký kraj	264,2	272,0	7,9	76,9	79,6	2,7
Pardubický kraj	254,3	254,6	0,3	78,8	79,0	0,2
Kraj Vysočina	242,9	248,1	5,2	76,0	78,2	2,2
Jihomoravský kraj	577,9	578,1	0,2	77,2	78,1	0,9
Olomoucký kraj	300,5	304,7	4,2	75,4	77,4	2,0
Zlínský kraj	278,5	281,7	3,2	75,4	77,3	1,9
Moravskoslezský kraj	569,4	581,4	12,0	73,8	76,2	2,3

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Nejnižší MZ zůstala v **Ústeckém** (75,0 %), **Libereckém** (76,0 %) a (i přes významný nárůst zaměstnanosti i míry zaměstnanosti) v **Moravskoslezském kraji** (76,2 %). Meziročně MZ **vzrostla ve všech krajích, nejvíce v Královéhradeckém** (o 2,7 p. b.) a **Karlovarském kraji** (o 2,6 p. b.). Všechny kraje mají aktuálně MZ stejnou nebo vyšší než národní cíl Strategie Evropa 2020. **Rozpětí** regionální míry zaměstnanosti na úrovni krajů **se meziročně opět zvýšilo z 6,7 p. b. na 7,4 p. b.**

V Libereckém kraji se počet pracujících snížil jak v důsledku **poklesu** počtu **zaměstnanců**, tak i **poklesu** celkového počtu **podnikatelů** (vč. pomáhajících rodinných příslušníků). Počet **zaměstnanců** se nepatrně **snížil** také v **Ústeckém a Olomouckém kraji**, byl však kompenzován nárůstem celkového počtu podnikatelů. **Nejvíce podnikatelů ubylo v Jihomoravském** (o 11,5 tis.) a **ve Středočeském kraji** (5,4 tis.), tyto kraje ovšem patří ke krajům s největším nárůstem počtu pracujících v postavení zaměstnanců (o 11,7 tis. a 20,0 tis.). Na výrazném **nárůstu zaměstnanosti v hl. m. Praze** se (o 22,5 tis.) se podíleli jak **zaměstnanci** (nárůst o 12,4 tis.), **tak podnikatelé** (o 10,1 tis.).

Krajem s **nejvyšším podílem podnikatelů** zůstává **Středočeský kraj** (21,0 % z celkové zaměstnanosti) před **hl. m. Prahou** (20,9 %) a **Ústeckým krajem** (18,9 %).

Nejvyšší podíl zaměstnaných v postavení zaměstnanců na celkové zaměstnanosti byl zaznamenán v **Karlovarském kraji** (87,1 %) a dále v **Moravskoslezském** (85,5 %) a **Pardubickém kraji** (85,4 %).

Nejvýznamnější zvýšení zaměstnanosti z hlediska odvětvové struktury bylo zaznamenáno **ve zpracovatelském průmyslu** (celkem o 26,2 tis.), přispěl k tomu zejména **Středočeský, Karlovarský a Pardubický kraj**. Ve **Středočeském kraji** se růst v tomto odvětví o 7,0 tis. projevil především nárůstem zaměstnaných jako techničtí a odborní pracovníci, ale také specialistů a obsluhy strojů a zařízení. V **Karlovarském kraji** se nejvíce zvýšil počet pracujících v kategorii techničtí a odborní pracovníci a obsluha strojů a zařízení. V **Pardubickém kraji** přibyli především specialisté a techničtí a odborní pracovníci.

Nárůst zaměstnanosti ve stavebnictví (celkem o 5,6 tis.) byl zaznamenán **v sedmi krajích, největší v Plzeňském, Královéhradeckém, Zlínském a Olomouckém kraji**. **Pokles** ve zbývajících krajích byl **pouze nepatrný**, největší v Kraji Vysočina.

Na nárůstu zaměstnanosti v terciárním sektoru (celkem o 54,7 tis.) se v ČR (kromě menší sekce profesní, vědecké a technické činnosti) podílely početně větší sekce zdravotní a sociální péče a doprava a skladování. Výraznější nárůst v sekci **zdravotní a sociální péče** byl zaznamenán zejména **v hl. m. Praze** (o 12,7 tis.), **v sekci doprava a skladování v Moravskoslezském kraji** (o 6,2 tis.).

V zastoupení primárního sektoru na celkové zaměstnanosti došlo ke změně, před Kraj Vysočina, v němž byl podíl tohoto sektoru dlouhodobě nejvyšší (a kde se jeho podíl v roce 2017 snížil na 4,7 %), se dostal **Jihočeský** (4,9 %) a **Pardubický kraj** (4,8 %). **V hl. m. Praze** byl i nadále nejnižší podíl sekundárního sektoru (17,4 %), ale **nejvyšší podíl sektoru terciárního** (82,4 %). **V sekundárním sektoru** nedošlo proti roku 2016 k významnějším změnám, **nejvyšší podíl** tohoto sektoru na celkové zaměstnanosti byl **ve Zlínském kraji** (48,9 %), **Kraji Vysočina** (47,3 %) a **v Libereckém kraji** (47,2 %). Tyto tři kraje patří spolu s Pardubickým naopak ke krajům s nejnižším podílem terciárního sektoru (podrobněji v příloze č. 3a).

Podíl počtu pracujících podle klasifikace zaměstnání v krajích (v %)

tab. č. 12

CZ-ISCO	celkem	ISCO 1	ISCO 2	ISCO 3	ISCO 4	ISCO 5	ISCO 7	ISCO 8	ISCO 9
celkem	100,0	4,8	15,4	17,8	9,8	15,0	16,6	13,7	5,3
Hl. m. Praha	100,0	7,3	28,8	20,9	12,2	13,6	9,6	4,5	2,9
Středočeský	100,0	5,3	14,2	18,6	11,0	15,9	16,1	12,7	4,4
Jihočeský	100,0	3,4	10,8	16,8	8,7	16,9	18,3	17,1	5,2
Plzeňský	100,0	3,7	12,8	18,3	9,2	13,3	18,0	17,5	5,9
Karlovarský	100,0	5,5	7,7	15,3	8,4	17,8	17,2	17,9	8,4
Ústecký	100,0	3,5	9,9	16,4	8,9	19,0	18,2	16,8	5,5
Liberecký	100,0	6,0	13,9	14,0	8,5	13,1	17,3	18,8	7,0
Královehradecký	100,0	4,9	13,2	19,2	9,9	14,6	17,3	13,7	5,7
Pardubický	100,0	3,5	12,4	18,8	10,8	13,4	16,6	16,8	5,5
Kraj Vysočina	100,0	3,4	11,8	15,7	7,3	15,0	20,4	18,3	5,3
Jihomoravský	100,0	5,9	19,0	16,5	10,1	13,6	16,1	10,9	6,2
Olomoucký	100,0	4,3	11,6	17,5	8,3	15,4	19,3	14,6	5,7
Zlínský	100,0	3,9	12,0	16,7	8,3	14,9	21,0	15,3	5,9
Moravskoslezský	100,0	3,5	14,6	18,3	9,3	15,2	17,1	15,2	5,8

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Vysvětlivky:

CZ-ISCO1 - Zákonnodárci a řídicí pracovníci

2 - Specialisté

3 - Techničtí a odborní pracovníci

4 - Úředníci

5 - Pracovníci ve službách a prodeji

6 - Kvalifikovaní dělníci v zemědělství (vzhledem k četnosti není uvedeno)

7 - Řemeslníci a opraváři

8 - Obsluha strojů a zařízení, montéři

9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

Hl. m. Praha má nadále nejvyšší zastoupení ve skupinách zaměstnání spadajících do **třídy 1 až 4**, tj. zákonodárců a řídicích pracovníků, specialistů, technických a odborných pracovníků a úředníků (celkem 69,2 %). Nejvyšší podíl zaměstnaných ve skupině zaměstnání **třídy 7** (řemeslníci a opraváři) má **Zlínský kraj** (21,0 %), **třídy 8** (obsluha strojů a zařízení, montéři) **Liberecký kraj** (18,8 %). Na prvním místě mezi všemi kraji v zastoupení skupin zaměstnání spadajících do **třídy 5** (pracovníci ve službách a prodeji) zůstává **Ústecký kraj** (19,0 %). Do **třídy 9** (pomocní a nekvalifikovaní pracovníci) je nejvíce pracujících zařazeno **v Karlovarském kraji** (8,4 % všech zaměstnaných v kraji).

Odvětvová a profesní struktura zaměstnanosti je úzce spojená se **vzdělanostní strukturou** obyvatelstva. Největší podíl zaměstnaných **se základním vzděláním** a bez vzdělání na celkové zaměstnanosti v regionu byl **v Karlovarském a Ústeckém kraji**. Díky poptávce po pracovní síle i po pracovnících s nízkým vzděláním (27,3 % všech hlášených pracovních míst na ÚP ČR je pro

nekvalifikované a pomocné pracovníky) se jejich podíl na celkové zaměstnanosti meziročně zvýšil v Karlovarském kraji z 8,8 % na 9,0 % a v Ústeckém kraji ze 7,2 % na 8,2 %. S tím souvisí také vysoký podíl zaměstnaných ve třídách 5, 7, 8 a 9 (vyžadujících nižší kvalifikaci), který je v těchto dvou krajích nejvyšší (v Karlovarském 61,3 % a Ústeckém kraji 59,6 %). Po nich následuje Kraj Vysočina (58,9 %), kde je druhý nejvyšší podíl osob se středoškolským vzděláním bez maturity.

Vzdělanostní struktura zaměstnané populace 15+ ČR v roce 2017 v krajském členění v %

tab. č. 13

Kraj	Vzdělání			
	základní a bez vzdělání	střední		vysokoškolské
		bez maturity	s maturitou	
Celkem	4,3	33,9	37,3	24,6
Hl. m. Praha	2,3	16,2	36,4	45,1
Středočeský	3,3	33,9	40,3	22,4
Jihočeský	4,1	37,2	39,0	19,8
Plzeňský	4,9	38,4	35,5	21,1
Karlovarský	9,0	42,5	34,0	14,4
Ústecký	8,2	38,9	37,3	15,6
Liberecký	6,8	39,0	34,9	19,3
Královéhradecký	3,6	35,4	39,4	21,6
Pardubický	4,0	36,3	38,1	21,5
Kraj Vysočina	3,4	39,5	38,1	18,9
Jihomoravský	3,6	32,8	34,6	29,0
Olomoucký	4,5	36,8	38,6	20,0
Zlínský	3,9	39,4	36,7	20,0
Moravskoslezský	4,4	35,8	37,0	22,9

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

5. Insolvence

Podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, mohou zaměstnanci zaměstnavatele, který je v platební neschopnosti, požádat kteroukoliv krajskou pobočku Úřadu práce ČR nebo kontaktní pracoviště krajské pobočky ÚP ČR, o uspokojení splatných mzdových nároků, které jim nebyly zaměstnavatelem vyplaceny. Ve smyslu výše zmíněného zákona je zaměstnavatel v platební neschopnosti, jestliže neuspokojil splatné mzdové nároky zaměstnanců,

a to dnem následujícím po dni, kdy na něho bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení, nebo po dni, kdy byl na něho podán insolvenční návrh u příslušného soudu v České republice, nebo u nadnárodního zaměstnavatele také dnem, kdy byl prohlášen za platebně neschopného u příslušného orgánu v jiném členském státě Evropské unie. Žádosti zaměstnanců o uspokojení mzdových nároků vyřizují krajské pobočky ÚP ČR. Zaměstnanci mohou požádat o uspokojení mzdových nároků odpovídající maximálně 3 měsíčním mzdám. V období od 1. 5. 2016 do 30. 4. 2017 mohla být zaměstnanci vyplacena za 1 měsíc maximálně částka 39 701 Kč. Od 1. 5. 2017 (do 30. 4. 2018) činí tato maximální částka 41 384 Kč.

Zatímco v roce 2016 bylo podáno 3 826 žádostí týkajících se zaměstnanců 345 zaměstnavatelů a vyřízeno bylo 4 402 žádostí zaměstnanců 445 firem, **v roce 2017 bylo podáno 2 177 žádostí** týkajících se zaměstnanců 316 zaměstnavatelů, **vyřízeno bylo 3 290 žádostí** (včetně žádostí z předchozího roku) **zaměstnanců 383 firem.**

Nejvíce žádostí bylo podáno u ÚP ČR - krajské pobočce pro hl. m. Prahu – 505 a krajské pobočce v Českých Budějovicích – 454 podaných žádostí. **Nejméně žádostí bylo podáno u ÚP ČR - krajské pobočce v Jihlavě – 39.**

U **vyřízených žádostí** bylo pořadí krajských poboček ÚP ČR podle jejich počtu podobné, **největší počet** připadal v roce 2017 **na ÚP ČR - krajskou pobočku pro hl. m. Prahu – 962**, následovala krajská pobočka v Českých Budějovicích – 606 a krajská pobočka v Karlových Varech – 467 vyřízených žádostí. **Nejméně vyřízených žádostí bylo na ÚP ČR - krajské pobočce v Jihlavě – 39.**

Největšími firmami v konkurzu v roce 2017 byly: PROKOP INVEST, a. s., Pardubice (139), SCB Foundry, a. s. České Budějovice (84), PAVLOV TREJD BUSINESS a.s., Praha (80), NB Textil, spol. s r. o., Nová Bystřice (60) a IMOS group s r. o. Praha (51 podaných žádostí).

Výše **výdajů** ze státního rozpočtu na insolvenční řízení, které **v roce 2017** dosáhly **167 343 tis. Kč**, byly oproti předchozímu roku (250 339 tis. Kč) **o 82 996 tis. Kč nižší**, tj. **o 33,2 %**. **Nejvyšší objem finančních prostředků** byl v roce 2017 vyplacen v **hl. m. Praze** (50 698 tis. Kč) a v Jihočeském (26 081 tis. Kč), **nejmenší v Královéhradeckém kraji** (426 tis. Kč).

**Počty žádostí a objem vyplacených prostředků
v důsledku platební neschopnosti**

tab. č. 14

	2009 ³	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Podané žádosti	16 281	9 99	7 100	9 101	8 031	6 094	4 569	3 826	2 177
Vyřízené žádosti	19 451	11 02	8 253	7 694	8 202	6 830	5 610	4 402	3 290
Vyplacené fin. prostředky (tis.Kč)	844 033	497 83	389 142	451 799	333 208	391 856	229 500	250 339	167 343

V roce 2017 bylo do příjmů státního rozpočtu přijato vymožené **plnění za předchozí výplaty insolvence** z minulých let ve výši **69 476 tis. Kč**. Celkem bylo za dobu účinnosti tohoto zákona žadatelům za jejich zaměstnavatele **vyplaceno cca 5 050,8 mil. Kč**. Do státního rozpočtu bylo **postupně vráceno celkem 1 112,9 mil. Kč**, tj. **22,0 % z celkových prostředků vyplacených ÚP ČR za zaměstnavatele**.

³ Zákonem č. 217/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, byl novelizován zákon č. 118/2000 Sb. novou úpravou rozhodného období (výhodnější pro zaměstnance), za které zaměstnanci mohli uplatnit mzdové nároky a zároveň mohli dodatečně uplatnit mzdové nároky za 2. pololetí 2008, které v roce 2008 nemohli uplatnit z důvodu tehdy platného znění zákona č. 118/2000 Sb.

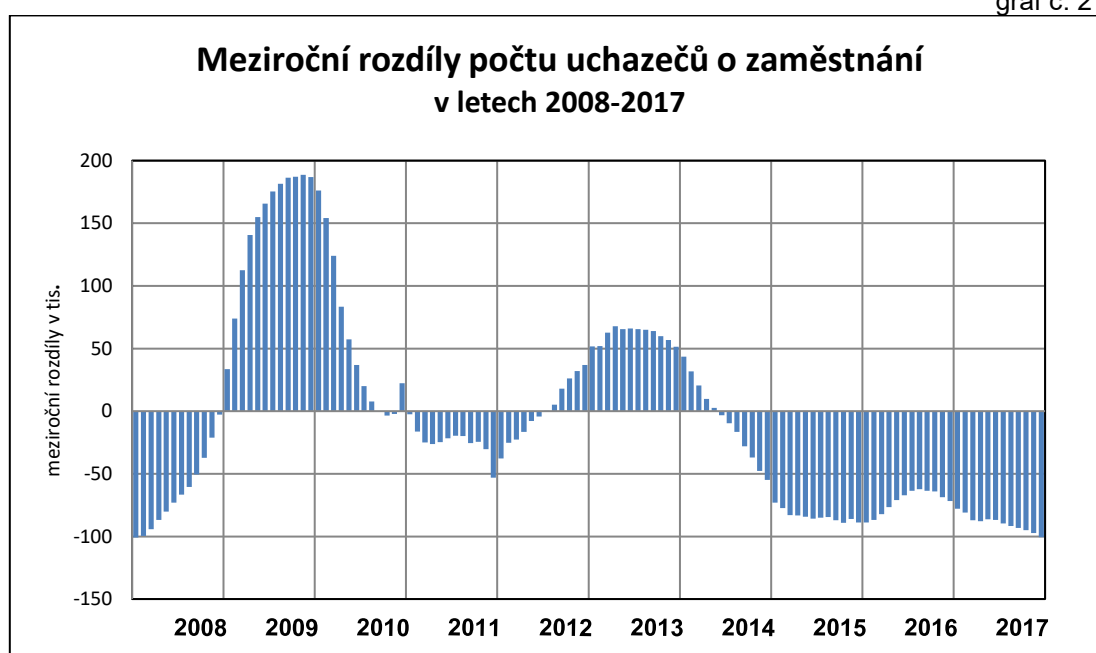

III. Nezaměstnanost

1. Stav a vývoj nezaměstnanosti

Pokles nezaměstnanosti byl ve srovnání s rokem 2016 díky příznivému ekonomickému vývoji a růstu poptávky po pracovnících intenzivnější. Zatímco na konci roku 2016 bylo na pracovištích ÚP ČR evidováno 381,4 tis. uchazečů o zaměstnání (UoZ), meziročně méně o 71,7 tis., **k 31. 12. 2017 poklesl počet UoZ na 280,6 tis. UoZ a meziroční rozdíl činil 100,8 tis. osob.** Zrychlení bylo (s výjimkou května a června) patrné v průběhu celého roku.

graf č. 2

Průměrný počet UoZ v roce 2017 poklesl na 317,6 tis., což bylo o 88,4 tis. méně než jejich průměrný počet v roce 2016. Dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let, rozhodujících pro výpočet podílu nezaměstnaných osob⁴, bylo 294,9 tis., tj. méně o 92,3 tis.

Zrychlení poklesu nezaměstnanosti je patrné i z vývoje **podílu nezaměstnaných osob (PNO)**, který měl na konci roku 2016 hodnotu 5,2 % (o 1,0 p. b. méně než na konci roku 2015), a k 31. 12. 2017 **poklesl na 3,8 %, a meziroční rozdíl dosáhl 1,4 p. b. Průměrný PNO se v roce 2017 snížil na 4,3 %, tj. o 1,3 p. b.**

⁴ *Podíl nezaměstnaných osob, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let k obyvatelstvu stejného věku, počínaje lednem 2013 nahradil míru registrované nezaměstnanosti, viz Metodické poznámky; důvody změny ukazatele a zpětně spočtená časová řada od roku 2005 je na adrese http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky*

Pokles PNO kromě poklesu počtu uchazečů o zaměstnání ovlivnil také počet a podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání, kteří tvořili 92,3 % všech uchazečů o zaměstnání (zatímco před rokem to bylo 95,4 %). Přibýlo zejména těch, kteří jsou nedosažitelní z důvodu práceneschopnosti. Opačným směrem na vývoj PNO působil pokles počtu obyvatel ve věku 15-64 let (mezi prosincem 2016 a prosincem 2017 o cca 0,7 %). Vliv těchto faktorů je zanedbatelný (rozdíl PNO by činil odhadem cca 0,1 p. b.).

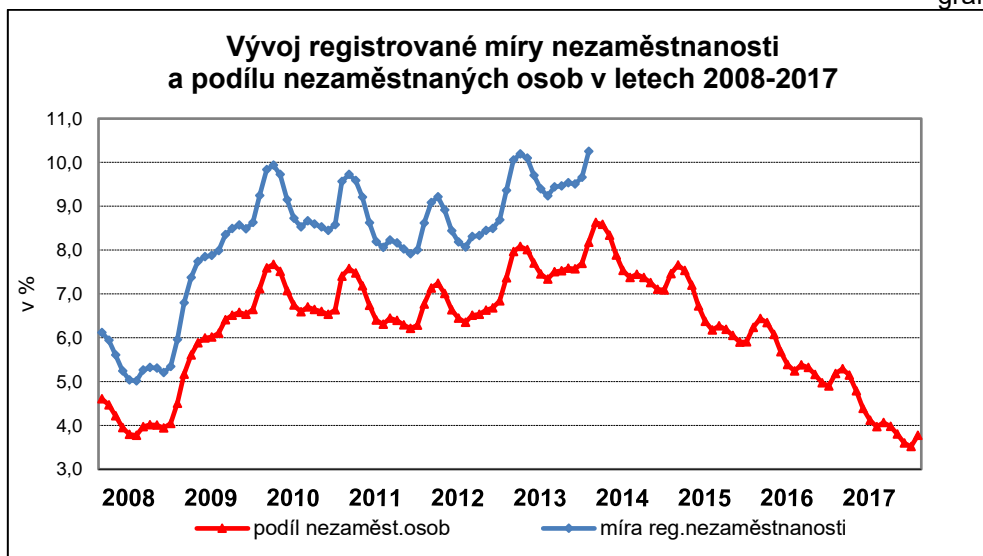
Při srovnávání nezaměstnanosti podle výsledků VŠPS podle metodiky ILO (meziroční pokles nezaměstnaných o 55,9 tis. na 155,5 tis., míra nezaměstnanosti 2,9 %) a registrované nezaměstnanosti (meziroční pokles průměrného počtu uchazečů o zaměstnání o 88,4 tis. na 317,6 tis., PNO 4,3 %) se projevily rozdíly vyplývající z definice těchto ukazatelů. V případě absolutní hodnoty nezaměstnanosti byl rozdíl ovlivněn zejména uchazeči o zaměstnání s tzv. nekolidujícím zaměstnáním, v rámci VŠPS jsou považováni za zaměstnané, nebo uchazeči z řad studentů soustavně se připravujících na budoucí povolání, kteří jsou v rámci VŠPS ekonomicky neaktivní (podrobněji viz Metodické poznámky).

Uchazeči o zaměstnání, volná místa a podíl nezaměstnaných osob

tab. č. 15

	rok 2016	2017					rok 2017
	průměr	31.12.	31.3.	30.6.	30.9.	31.12.	průměr
Uchazeči o zaměstnání (v tis.)	406,0	381,4	356,1	297,4	284,9	280,6	317,6
v tom - ženy	209,1	192,0	177,0	158,3	152,6	140,9	164,2
- muži	196,9	189,4	179,1	139,1	132,3	139,7	153,4
- ženy (v %)	51,5	50,3	49,7	53,2	53,5	50,2	51,7
- muži (v %)	48,5	49,7	50,3	46,8	46,5	49,8	48,3
- dosažitelní ve věku 15-64 let	387,2	360,2	332,1	274,5	262,5	259,9	294,9
- ženy	199,0	180,6	164,1	146,1	140,6	129,9	152,0
- muži	188,2	179,6	168,0	128,4	121,9	130,1	142,9
Pobírající Pvn (v tis.)	97,9	103,0	100,0	75,4	74,3	85,6	87,1
v tom - ženy	51,1	50,1	46,5	42,3	42,4	41,9	45,2
- muži	46,8	52,9	53,4	33,0	31,9	43,7	42,0
Pobírající Pvn na celkovém počtu uchazečů (v %)	24,1	27,0	28,1	25,3	26,1	30,5	27,4
- ženy (v %)	24,4	26,1	26,3	26,7	27,8	29,8	27,5
- muži (v %)	23,8	27,9	29,8	23,7	24,1	31,3	27,3
Průměrná výše Pvn (v Kč)	6 376	6 457	6 396	6 814	7 048	6 969	6 746
- ženy	5 759	5 857	5 879	6 118	6 297	6 346	6 106
- muži	7 049	7 025	6 846	7 706	8 046	7 566	7 435
Volná pracovní místa (v tis.)	127,9	132,5	150,9	183,5	206,1	216,6	178,2
Počet uchazečů na 1 VPM	3,2	2,9	2,4	1,6	1,4	1,3	1,8
Podíl nezaměstnaných osob (v %)	5,6	5,2	4,8	4,0	3,8	3,8	4,3
- ženy	5,8	5,3	4,8	4,3	4,1	3,8	4,5
- muži	5,3	5,1	4,8	3,7	3,5	3,7	4,1

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Vzhledem k relativně vysokému přílivu nových uchazečů o zaměstnání do evidence ÚP ČR (viz část III. 2. Toky nezaměstnanosti) a růstu podílu uchazečů o zaměstnání ve věku 50 a více let s delší než obvyklou podpůrnou dobou 5 měsíců (viz část III. 3. Struktura uchazečů o zaměstnání) byl pokles počtu osob pobírajících podporu v nezaměstnanosti (PvN) výrazně nižší než pokles celkového počtu UoZ.

Podporu v nezaměstnanosti (PvN) k 31. 12. 2017 pobíralo 85,6 tis. uchazečů o zaměstnání, o 17,4 tis. méně než před rokem. Meziroční pokles průměrného počtu uchazečů o zaměstnání s nárokem na PvN byl v roce 2017 ještě menší, a to o 10,8 tis. na 87,1 tis. osob. Vzhledem k rychlejšímu poklesu celkového počtu UoZ se podíl uchazečů o zaměstnání s PvN na konci roku 2017 meziročně zvýšil o 3,5 p. b. na 30,5 %. Průměrný podíl v roce 2017 činil 27,4 % a byl ve srovnání s rokem 2016 vyšší o 3,3 p. b.

Průměrná výše PvN za rok 2017 vzrostla o 370 Kč (o 5,8 %) na 6 746 Kč. Průměrná podpora uchazečů o zaměstnání, kteří byly v evidenci k 31. 12. 2017 činila 6 969 Kč a byla meziročně vyšší o 512 Kč (o 7,9 %). Vzhledem k rozdílům v úrovni výdělků byla průměrná podpora v nezaměstnanosti k tomuto datu **u žen (6 346 Kč) nižší (o 16,1 %) než u mužů (7 566 Kč). Maximální PvN ve výši 15 660 Kč, tj. 0,58 násobku průměrné mzdy v národním hospodářství (za 1.-3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o PvN) na konci prosince 2017 pobíralo 3,8 tis. uchazečů o zaměstnání (před rokem 4,2 tis.). Jejich podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání pobírajících PvN se meziročně zvýšil z 4,1 % na 4,4 %.**

Rozdělení počtu uchazečů o zaměstnání podle výše PvN

tab. č. 16

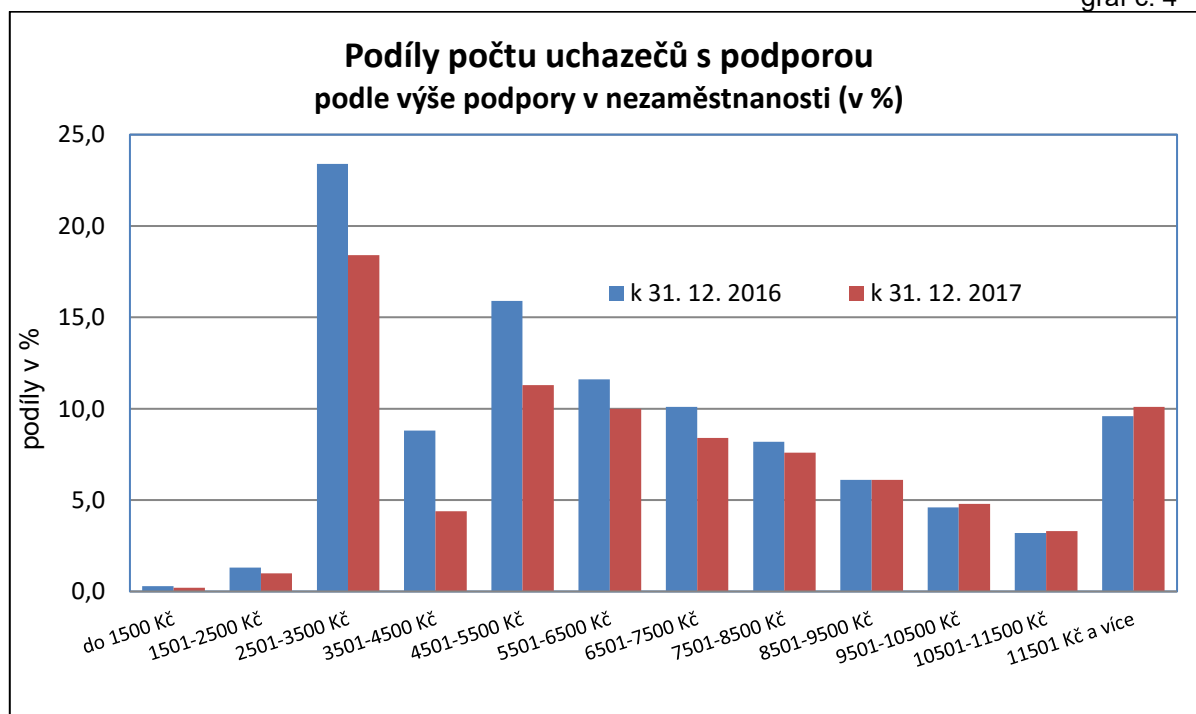
	k 31. 12. 2016		k 31. 12. 2017		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči s PvN	103,0	100,0	85,6	100,0	-17,4	-16,9
v tom:						
do 1 500 Kč	0,3	0,3	0,2	0,2	-0,1	-33,3
1 501-2 500 Kč	1,3	1,3	1,0	1,2	-0,3	-23,1
2 501-3 500 Kč	23,4	22,7	18,4	21,5	-5,0	-21,4
3 501-4 500 Kč	8,8	8,5	4,4	5,1	-4,4	-50,0
4 501-5 500 Kč	15,9	15,4	11,3	13,2	-4,6	-28,9
5 501-6 500 Kč	11,6	11,3	10,0	11,7	-1,6	-13,8
6 501-7 500 Kč	10,1	9,8	8,4	9,8	-1,7	-16,8
7 501-8 500 Kč	8,2	8,0	7,6	8,9	-0,6	-7,3
8 501-9 500 Kč	6,1	5,9	6,1	7,1	0,0	0,0
9 501-10 500 Kč	4,6	4,5	4,8	5,6	0,2	4,3
10 501-11 500 Kč	3,2	3,1	3,3	3,9	0,1	3,1
11 501 Kč a více	9,6	9,3	10,1	11,8	0,5	5,2

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Nárůst průměrné výše podpory souvisel především s nárůstem výdělků obecně (včetně minimální mzdy).

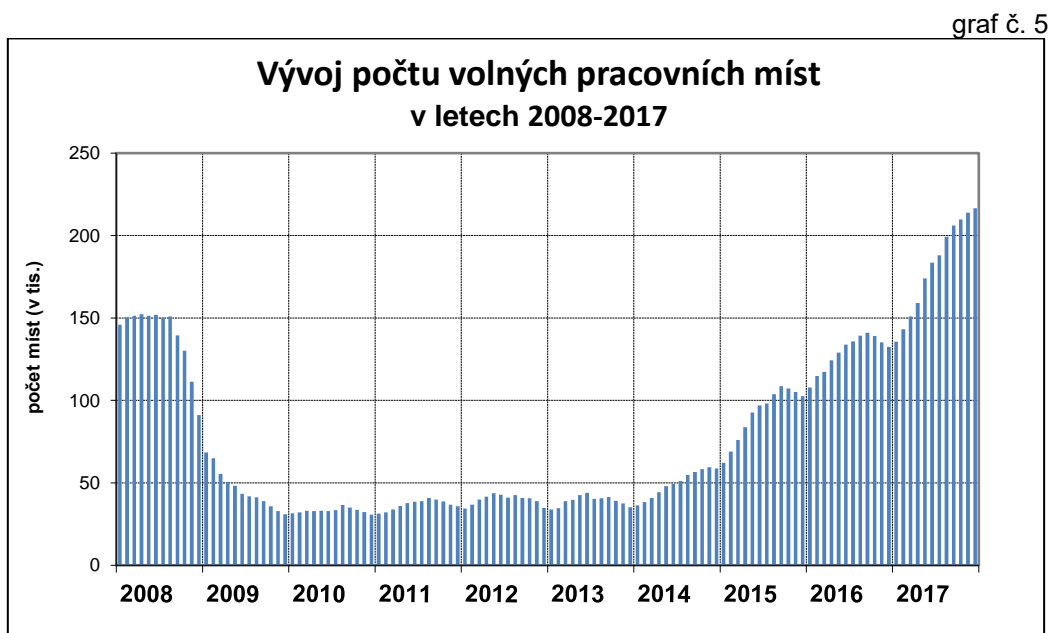
Důvodem poklesu počtu uchazečů o zaměstnání v nižších kategoriích podpory byl především rychlejší růst nízkých mezd a s tím související posun do vyšších kategorií. Nárůst počtu příjemců PvN je patrný v kategoriích nad 9 500 Kč.

graf č. 4

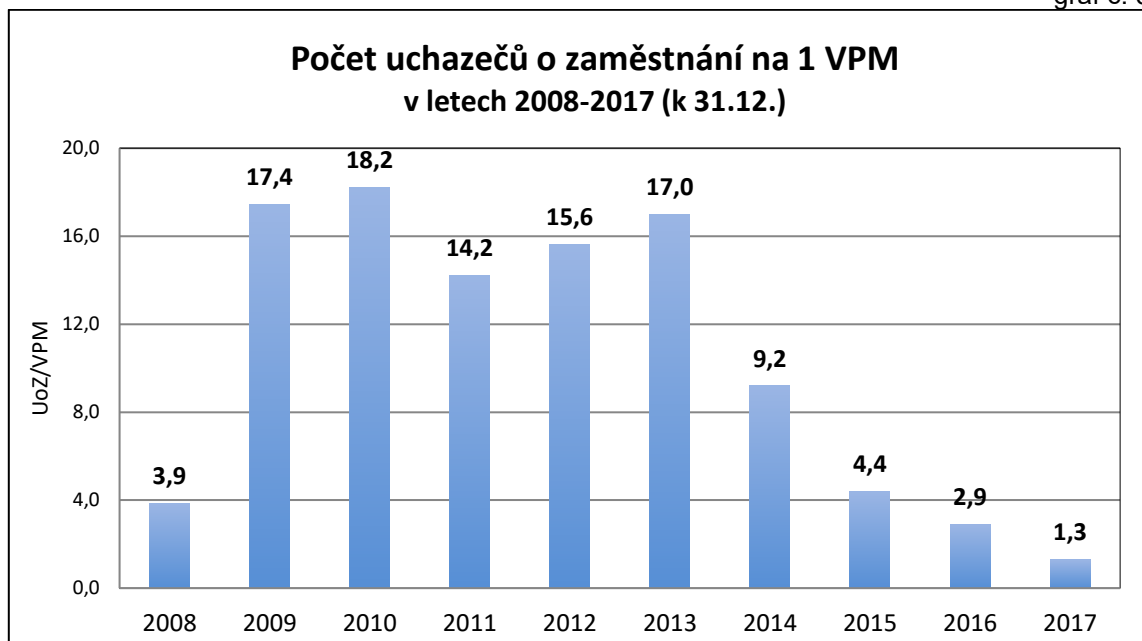

Vzhledem k tomuto vývoji se podíl uchazečů o zaměstnání s **podprůměrnou podporou v nezaměstnanosti** meziročně snížil, podporu v nezaměstnanosti nižší než průměr pobíralo přibližně **56,9 %** uchazečů o zaměstnání (na konci roku 2016 to bylo 58,1 %).

Růst počtu volných pracovních míst (VPM) hlášených zaměstnavateli na pracoviště ÚP ČR v roce 2017 pokračoval s ještě větší dynamikou než v předchozím roce. K poklesu nedošlo ani v posledních měsících roku, pro které je pokles VPM obvyklý. Zatímco na konci roku 2016 evidoval ÚP ČR 132,5 tis. nahlášených VPM (o 30,0 tis. více než na konci roku 2015), **na konci roku 2017 to bylo 216,6 tis., meziročně více o 84,1 tis.** Jejich **průměrný počet v roce 2017 dosáhl 178,2 tis.** a byl proti roku 2016 **vyšší o 50,3 tis.**

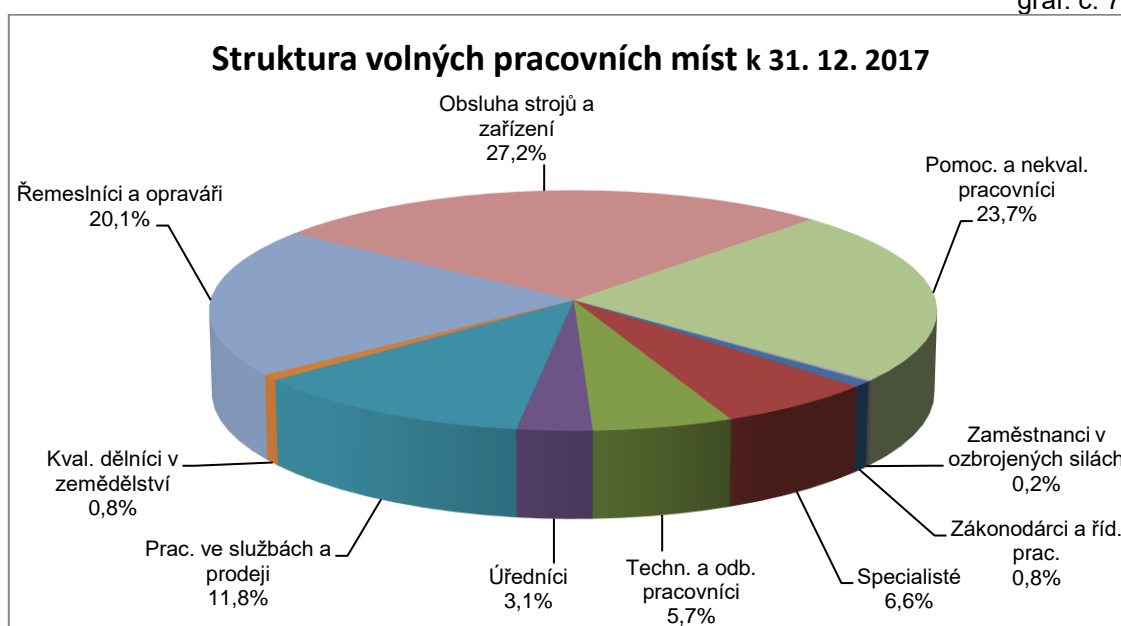
Vzhledem k vysokému nárůstu počtu hlášených VPM a poklesu počtu uchazečů o zaměstnání se **převaha nabídky pracovní síly nad poptávkou** po ní také výrazně snížila. **Na 1 volné pracovní místo připadalo v průměru 1,8 uchazečů o zaměstnání**, zatímco v roce 2016 jich bylo 3,2. **K 31. 12. 2017** dosáhl tento ukazatel hodnoty **1,3**, zatímco na konci prosince 2016 to bylo 2,9 uchazeče na 1 VPM. Současná hodnota tohoto ukazatele byla nižší než jeho hodnota v předkrizovém roce 2007 (2,5).

Situace v regionech je ovšem rozdílná, počet uchazečů o zaměstnání připadajících na jedno VPM se pohybuje od 0,5 v Plzeňském, Pardubickém kraji a hl. m. Praze až po 3,5 v Moravskoslezském kraji (viz část III.4 Regionální nezaměstnanost).

Z hlediska odvětvové struktury byla největší poptávka po pracovnících na konci roku 2017, podobně jako před rokem, zejména **ve zpracovatelském průmyslu** (23,6 %) a **v odvětví velkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidel** (6,5 %), ale také **ve stavebnictví** (6,2 % všech VPM nahlášených na ÚP ČR).

graf č. 7

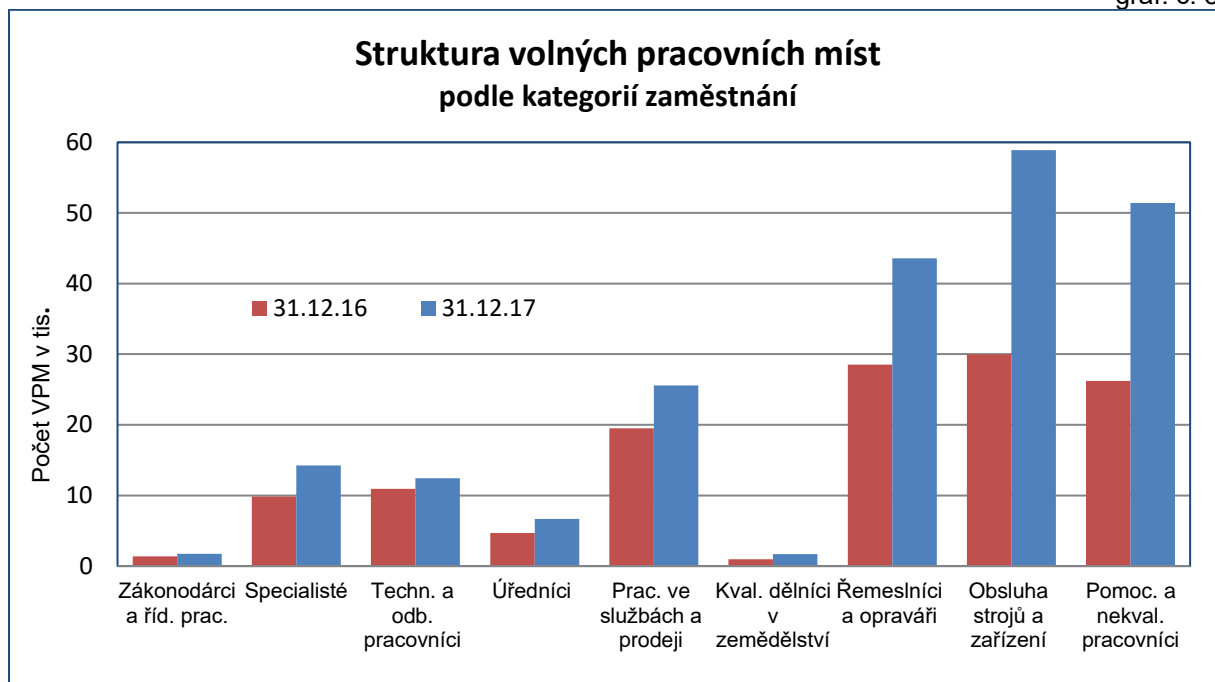
V nabídce hlášených volných pracovních měla **největší zastoupení** místa spadající do **třídy 8** (klasifikace zaměstnání CZ-ISCO) – **obsluha strojů a zařízení**, jejichž podíl na celkovém počtu VPM představoval **27,2 %**. Počet těchto míst (**58,9 tis.**) se meziročně **téměř zdvojnásobil** (nárůst o 96,6 %) a dosáhl hodnoty **58,9 tis.** Převažovala volná místa pro řidiče nákladních automobilů, tahačů a speciálních vozidel, montážní dělníky elektrických, energetických a elektronických zařízení, mechanických zařízení, pro obsluhu vysokozdvíhových a jiných vozíků a skladníky.

Druhou nejpočetnější skupinou s podílem 23,7 % byla **třída 9 – pomocní a nekvalifikovaní pracovníci**, jichž na konci roku 2017 bylo **51,4 tis.**, což je ve srovnání s předchozím rokem také **téměř dvojnásobek** (o 96,0 %). Nejvýznamnější podíl v rámci této třídy měla volná místa pro dělníky v oblasti výstavby budov, pomocné pracovníky ve výrobě, uklízeče a pomocníky v hotelích, administrativních, průmyslových a jiných objektech, pro pomocné manipulační pracovníky.

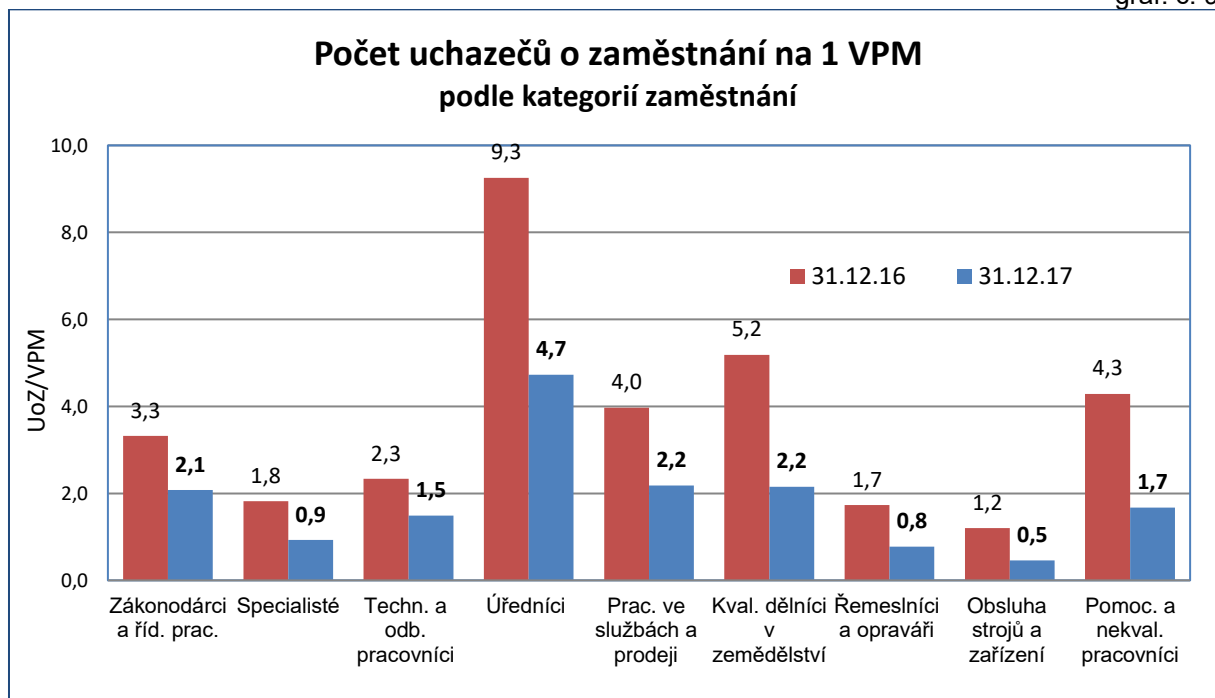
Volná pracovní místa spadající do **třídy 7 – řemeslníci a opraváři** tvořila **20,1 %** všech nahlášených VPM. Jejich počet se zvýšil z 28,5 tis. v roce 2016 na 46,3 tis., tj. o 52,6 %. Zaměstnavatelé nejvíce poptávali svářeče, řezače plamenem a páječe, seřizovače a obsluhu obráběcích strojů, nástrojaře, zedníky, kamnáře, dlaždiče a montéry suchých staveb, mechaniky a opraváře motorových vozidel, instalatéry, potrubáře, stavební zámečníky a stavební klempíře, švadleny, šičky, vyšíváče.

Místa **pro pracovníky ve službách a prodeji** spadající do **třídy 5** tvořila v celkovém počtu volných míst **11,8 %**, méně než před rokem. V absolutním vyjádření se ovšem jejich počet zvýšil o 6,1 tis. na 25,6 tis. (o 31,2 %). Poptávání byli zejména prodavači v prodejnách, číšníci a servírky, kosmetici a pracovníci v příbuzných oborech, policisté, ošetřovatelé a pracovníci v sociálních službách v oblasti pobytové péče, pracovníci osobní péče ve zdravotní a sociální oblasti.

Z početně menších skupin zaměstnání lze uvést ještě VPM spadající do třídy 2 – specialisté, kde byla největší poptávka po vývojářích softwaru, programátorech počítačových aplikací, lékařích specialistech, zubních lékařích, strojních inženýrech, finančních a investičních poradcích, a do třídy 3 – techničtí a odborní pracovníci, kde nejvíce míst tvořila místa pro všeobecné sestry bez specializace, obchodní zástupce a strojírenské techniky.

Nejvyšší převis nabídky práce nad poptávkou po pracovnících je patrný ve třídě 4 – úředníci (4,7 UoZ na 1 VPM). Ve třídách 2, 7 a 8 převyšuje poptávka po pracovnících počty UoZ evidovaných na ÚP ČR.

Významná část nově vytvářených pracovních míst jsou pracovní pozice vyžadující nízké vzdělání. Ke konci roku 2017 tvořila pracovní místa s požadavkem na nejvýše dosažené základní vzdělání (pomocní a nekvalifikovaní pracovníci) téměř

33 % VPM neobsazených méně jak 3 měsíce, což neodpovídá vzdělanostní struktuře pracovní síly a zároveň se jedná o pozice, které ve středně dobém výhledu mohou být ohroženy zánikem v důsledku dopadů 4. průmyslové revoluce. Na straně druhé je v některých profesích s požadavky na střední až vyšší kvalifikaci sledován nárůst podílu dlouhodobě neobsazených pracovních míst, a to i při relativním dostatku volné pracovní síly s touto kvalifikací. V závěru roku 2017 bylo déle než 6 měsíců neobsazeno více než 50 % hlášených VPM v hl. třídách řemeslníci a opraváři a specialisté, přičemž UoZ se střední kvalifikací, středoškolským vzděláním, byly nejčastěji zastoupenou skupinou mezi UoZ). Tyto skutečnosti ukazují na kvalifikační nesoulad na trhu práce, který se při všeobecném nedostatku pracovní síly, může stát limitujícím faktorem dalšího rozvoje trhu práce.

V souvislosti s významně rostoucí poptávkou po pracovní síle MPSV ve spolupráci s ÚP ČR zpracovává samostatný podrobný materiál „Analýza nabídky a poptávky na trhu práce“, který rozebírá nejzávažnější problémy související s problematikou nesouladu poptávky a nabídky na trhu práce, specifika nejčastěji poptávaných profesí zaměstnavateli, bariéry přijetí zaměstnání na straně nejpočetnějších skupin uchazečů o zaměstnání, popis struktury dlouhodobě nezaměstnaných osob, jako i návrhy opatření v oblastech podpory vyššího souladu nabídky a poptávky na trhu práce. Materiál je v pravidelných intervalech vyhodnocován a předkládán členům vlády pro informaci.

2. Toky nezaměstnanosti

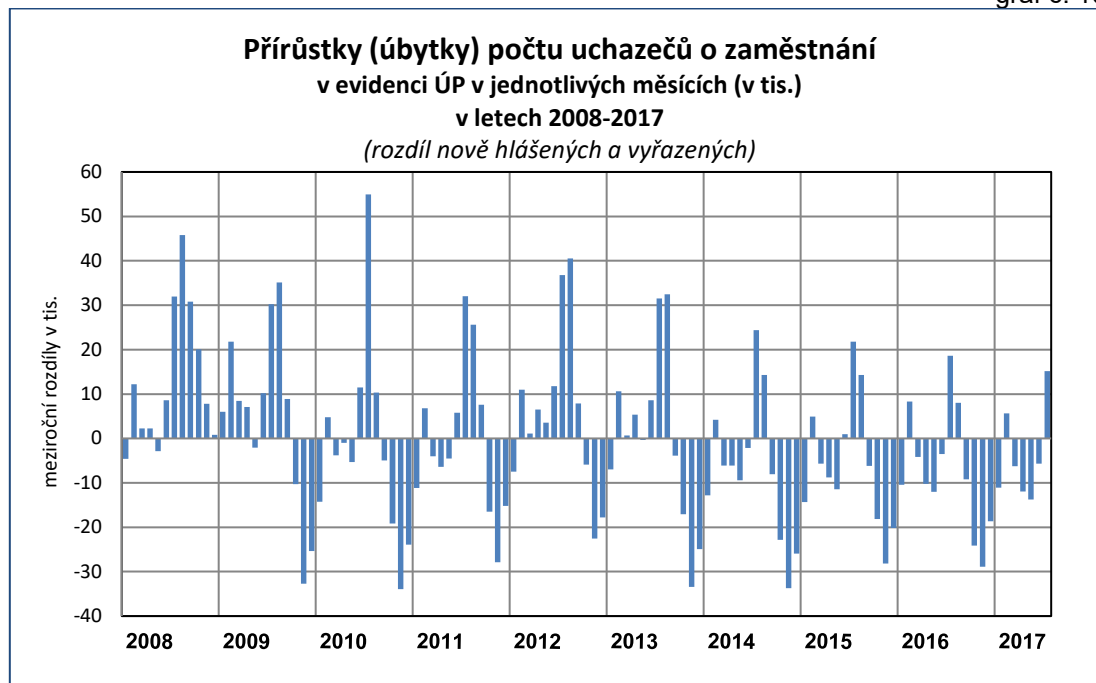
Vývoj absolutních přírůstků a úbytků uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR v období let 2008 – 2017 znázorňuje graf č. 10.

V roce 2017 se do evidence ÚP ČR nově zaevidovalo 500,2 tis. osob, tj. o 64,2 tis. méně než v průběhu roku 2016 (564,4 tis.). Snížil se jak počet nově zaevidovaných mužů (o 29,6 tis.), tak i nově zaevidovaných žen (o 34,6 tis.).

Pokles nezaměstnanosti spíše souvisel **s nižším počtem nově příchozích uchazečů o zaměstnání než těch, kteří z evidence ÚP ČR odcházejí.** V průběhu roku 2017 **odešlo 600,9 tis. UoZ** a ve srovnání s předchozím rokem (636,1 tis.) **poklesl o 35,2 tis.**, přičemž ubylo 14,4 tis. žen a 20,8 tis. mužů. Prokazatelně se **zaměstnalo 387,8 tis. nezaměstnaných**, ovšem jejich počet byl i přes zlepšující se nabídku práce meziročně **nižší o 31,0 tis. osob.** I přes rostoucí počty nahlášených

volných pracovních míst **poklesl počet umístěných pomoci pracovníků ÚP ČR na 92,9 tis.**, tj. o 4,8 tis., včetně umístěných pomoci nástrojů APZ (viz část IV.3 Aktivní politika zaměstnanosti realizovaná ÚP ČR).

graf č. 10

Počet těch, kteří si našli práci sami nebo začali podnikat bez podpory ÚP ČR ovšem také **poklesl**, a to o 26,2 tis. na **294,9 tis.** V nepatrně větší míře **se na trhu práce uplatnily ženy** (celkem 196,4 tis., tj. 50,6 % celkového počtu umístěných). Převažovaly zejména mezi těmi, kteří našli zaměstnání pomocí ÚP ČR, zatímco mužů bylo více mezi těmi, kteří si našli práci sami.

Podíl všech umístěných z celkového počtu uchazečů o zaměstnání, kteří z evidence ÚP ČR odešli, **poklesl na 64,5 %** (v roce 2016 činil 65,8 %).

Počet uchazečů o zaměstnání **vyřazených pro nespolupráci⁵** s ÚP ČR se meziročně **zvýšil na 92,4 tis.**, tj. o 6,0 tis. (30,0 tis. žen a 62,4 tis. mužů). **Z ostatních důvodů⁶** odešlo **120,7 tis. osob** (66,4 tis. žen a 54,2 tis. mužů). Proti roku 2016 jich bylo méně o 10,2 tis.

⁵ např. odmítnutí nástupu vhodného zaměstnání, dohodnuté rekvalifikace, neposkytnutí součinnosti při vypracování individuálního akčního plánu, jeho neplnění, odmítnutí podrobit se vyšetření zdravotního stavu, maření součinnosti s krajskou pobočkou ÚP ČR (§30 (2), §31 zákona o zaměstnanosti).

⁶ tj. uchazeči o zaměstnání, kteří písemně požádali o ukončení evidence na ÚP ČR (např. z důvodu nástupu na rodičovskou dovolenou nebo odchodu do důchodu), vyřazení z důvodu nástupu na soustavnou přípravu na povolání, vykonávající nelegální práci, ve vazbě po dobu delší než 6 měsíců nebo nastoupili výkon trestu odnětí svobody, stali se plně invalidními podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, písemně požádali o ukončení evidence na ÚP ČR, změnili trvalé bydliště, dále přirozený úbytek, apod.

Toky evidované nezaměstnanosti (v tis. osob)

tab. č. 17

	rok 2016	rok 2017	1. pololetí 2017			2. pololetí 2017		
			Celkem	I. Q	II.Q	Celkem	III.Q	IV.Q
nově evidovaní	564,4	500,2	250,8	140,4	110,3	249,4	123,8	125,6
v tom ženy	271,3	241,7	119,1	63,7	55,4	122,6	66,7	55,9
muži	293,1	258,5	131,7	76,7	54,9	126,8	57,1	69,7
ukončení evidence, vyřazení z evid. - celkem z toho:	636,1	600,9	334,7	165,7	169,0	266,2	136,3	129,9
umístění ÚP ČR	97,7	92,9	55,6	24,4	31,3	37,2	19,0	18,3
umístění jinak	321,1	294,9	168,5	86,4	82,0	126,5	65,6	60,9
vyřazení pro nespolutráci	86,4	92,4	47,9	22,8	25,1	44,5	21,6	22,8
ukončení evidence, vyřazení z evid. - ženy z toho:	307,2	292,8	152,8	78,7	74,0	140,0	72,5	67,6
umístěné ÚP ČR	51,8	49,9	28,5	13,0	15,6	21,4	10,9	10,5
umístěné jinak	156,2	146,5	74,9	40,6	34,4	71,5	37,9	33,6
vyřazené pro nespolutráci	27,2	30,0	15,2	7,3	7,8	14,8	7,1	7,7
ukončení evidence, vyřazení z evid. - muži z toho:	328,9	308,1	181,9	87,0	95,0	126,2	63,9	62,4
umístění ÚP ČR	45,9	43,0	27,1	11,4	15,7	15,9	8,1	7,8
umístění jinak	164,9	148,5	93,5	45,9	47,7	54,9	27,7	27,3
vyřazení pro nespolutráci	59,2	62,4	32,7	15,5	17,2	29,7	14,5	15,2

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Zprostředkovávat zaměstnání podle § 14 odst. 3 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, mohou také agentury práce (k 31. 12. 2017 jich bylo 1 938). Ve smyslu § 59 odst. 1 tohoto zákona jsou povinny vést evidenci počtu volných míst, na které je požadováno zprostředkování zaměstnání, jimi umísťovaných fyzických osob a jejich zaměstnanců, jimž zprostředkovávají zaměstnání. Ze statistiky ÚP ČR vyplývá, že v roce 2017 se jednalo celkem o 187,1 tis. volných míst a 77,0 tis. jimi umísťovaných osob. Pokud jde o zaměstnance agentur práce, kteří byli dočasně přiděleni k výkonu práce u uživatele, jejich počet v roce 2017 nepatrně vzrostl na 346,0 tis. (v roce 2016 jich bylo 345,1 tis.).

V oblasti agenturního zaměstnávání nabyla dne 29. 7. 2017 účinnosti novela zákona o zaměstnanosti (zákon č. 206/2017 Sb. ze dne 8. června 2017, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony), která zpřísňuje tuto formu zaměstnávání ⁷.

⁷ zavedení institutu peněžitě kauce jako jedné z podmínek udělení povolení ke zprostředkování zaměstnání právnické či fyzické osobě žádající o povolení ke zprostředkování zaměstnání podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona o zaměstnanosti (cílem je zajištění

3. Struktura uchazečů o zaměstnání

Pracoviště ÚP ČR věnují zvýšenou pozornost při zprostředkování zaměstnání především těm uchazečům o zaměstnání, kteří jsou znevýhodněni při hledání pracovního uplatnění zejména kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku (absolventi bez praxe, mladí do 30 let a osoby nad 50 let), či péči o dítě. U nich existuje důvodný předpoklad delšího setrvání v evidenci uchazečů o zaměstnání.

S poklesem nezaměstnanosti se v roce 2017 snížily počty uchazečů o zaměstnání všech uvedených kategorií. Pozitivní skutečností je zejména výrazný pokles počtu dlouhodobě nezaměstnaných včetně velmi dlouho nezaměstnaných (déle než 24 měsíců). Pokles u některých kategorií byl ovšem ve srovnání s průměrným poklesem nezaměstnanosti pomalejší, tudíž zastoupení některých z nich se zvýšilo. Týká se to kategorie osob ve věku 50 a více let, osob se zdravotním postižením (OZP) a osob se základním vzděláním (vč. neukončeného).

➤ Uchazeči o zaměstnání – OZP

Na konci roku 2017 bylo v evidenci ÚP ČR **46,0 tis. OZP**, tj. **o 8,6 tis. méně** než před rokem.

Zatímco celkový počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR meziročně poklesl o 26,4 %, počet uchazečů - OZP byl meziročně nižší pouze o 15,7 %. **Podíl OZP** na celkovém počtu nezaměstnaných na konci prosince 2017 proto meziročně **vzrostl ze 14,3 % na 16,4 %**.

V průběhu roku pokračoval nárůst **volných pracovních míst** vhodných také **pro OZP. K 31. 12. 2017** jich bylo nahlášeno **13,0 tis.**, o 1,7 tis. více než před rokem. Jejich počet ovšem (podobně jako v roce 2016) nerostl stejnou intenzitou jako v roce 2015, kdy se proti roku 2014 téměř zdvojnásobil. Ze všech volných pracovních míst hlášených na ÚP ČR představovala místa pro OZP 6,0 %, méně než před rokem (v prosinci 2016 tvořila 8,6 %).

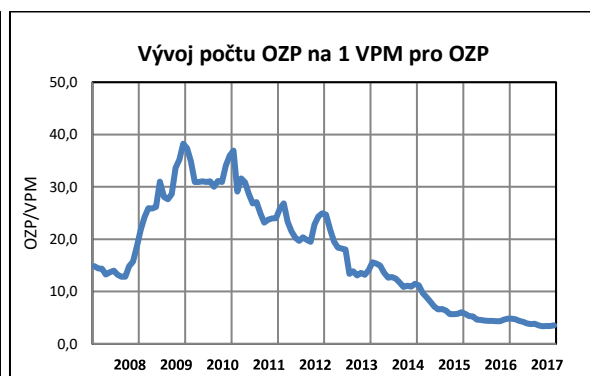
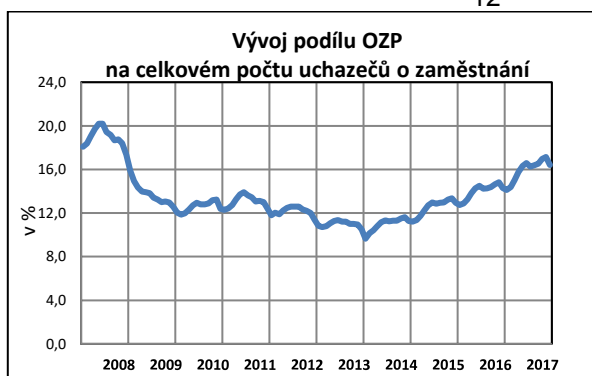
Na jedno volné pracovní místo vhodné i pro tuto skupinu připadalo **3,5 OZP**, což je **méně než** na konci roku 2016 (4,8 OZP).

---

záruky úspěšné existence agentury práce a eliminace účelového zakládání agentur práce za účelem obcházení právních předpisů v oblasti zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení), nové ustanovení § 307b do zákoníku práce, jehož cílem je zlepšení postavení agenturních zaměstnanců v důsledku zamezení zneužívání řetězení pracovněprávních vztahů agenturního zaměstnance při přidělení k témuž uživateli, a také oprávnění generálního ředitele ÚP ČR zřídit komisi pro udělování povolení ke zprostředkování zaměstnání jako poradní orgán k posouzení žádosti o povolení ke zprostředkování zaměstnání.

graf č. 11
12

graf č.

➤ Věková struktura uchazečů o zaměstnání

Při hledání pracovního uplatnění jsou z hlediska věku obvykle nejvíce znevýhodněné nejmladší a nejstarší věkové skupiny.

Počet uchazečů o zaměstnání ve věku **50 a více let** na konci roku 2017 meziročně **poklesl** celkem o 25,0 tis. **na 102,3 tis.** Pokles o 19,6 % byl ve srovnání s poklesem celkového počtu uchazečů o zaměstnání pomalejší, **podíl** této věkové skupiny na celkovém počtu UoZ proto **vzrostl** o 3,1 p. b. **na 36,1 %**.

Struktura uchazečů o zaměstnání podle věku

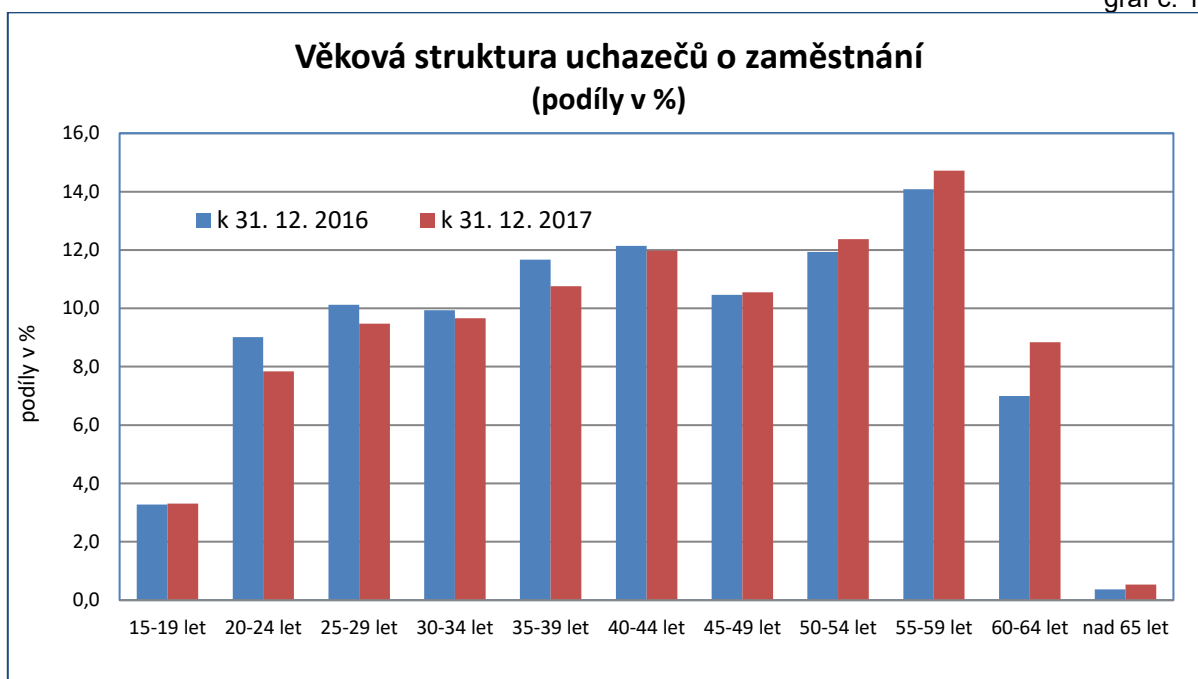
tab. č. 18

	k 31. 12. 2016		k 31. 12. 2017		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Celkem	381,4	100,0	280,6	100,0	-100,8	-26,4
15-19 let	12,5	3,3	9,3	3,3	-3,2	-25,6
20-24 let	34,4	9,0	22,0	7,8	-12,4	-36,0
do 25 let	46,8	12,3	31,3	11,2	-15,5	-33,1
25-29 let	38,6	10,1	26,6	9,5	-12,0	-31,1
30-34 let	37,9	9,9	27,1	9,7	-10,8	-28,5
35-39 let	44,5	11,7	30,2	10,8	-14,3	-32,1
40-44 let	46,3	12,1	33,6	12,0	-12,7	-27,4
45-49 let	39,9	10,5	29,6	10,5	-10,3	-25,8
50-54 let	45,5	11,9	34,7	12,4	-10,8	-23,7
55-59 let	53,7	14,1	41,3	14,7	-12,4	-23,1
60-64 let	26,7	7,0	24,8	8,8	-1,9	-7,1
65 a více let	1,4	0,4	1,5	0,5	0,1	7,1
50 a více let	127,3	33,4	102,3	36,5	-25,0	-19,6

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Je zřejmé, že díky nedostatku pracovních sil se daří nalézt zaměstnání i padesátníkům. Ztížené uplatnění mají spíše osoby těsně před dovršením důchodového věku. V souvislosti se zvyšující se věkovou hranicí pro odchod do důchodu byl zaznamenán pomalejší pokles počtu uchazečů ve věku **60 – 64 let**, a to pouze o 1,9 tis., tj. 7,1 %. (a to díky poklesu počtu mužů, počet žen mírně vzrostl). **Nepatrný nárůst** zaznamenala jediná věková skupina **65 a více let** (vzrostl pouze počet mužů, a to díky jejich vyšší věkové hranici pro odchod do důchodu, počet žen se nezměnil).

graf č. 13

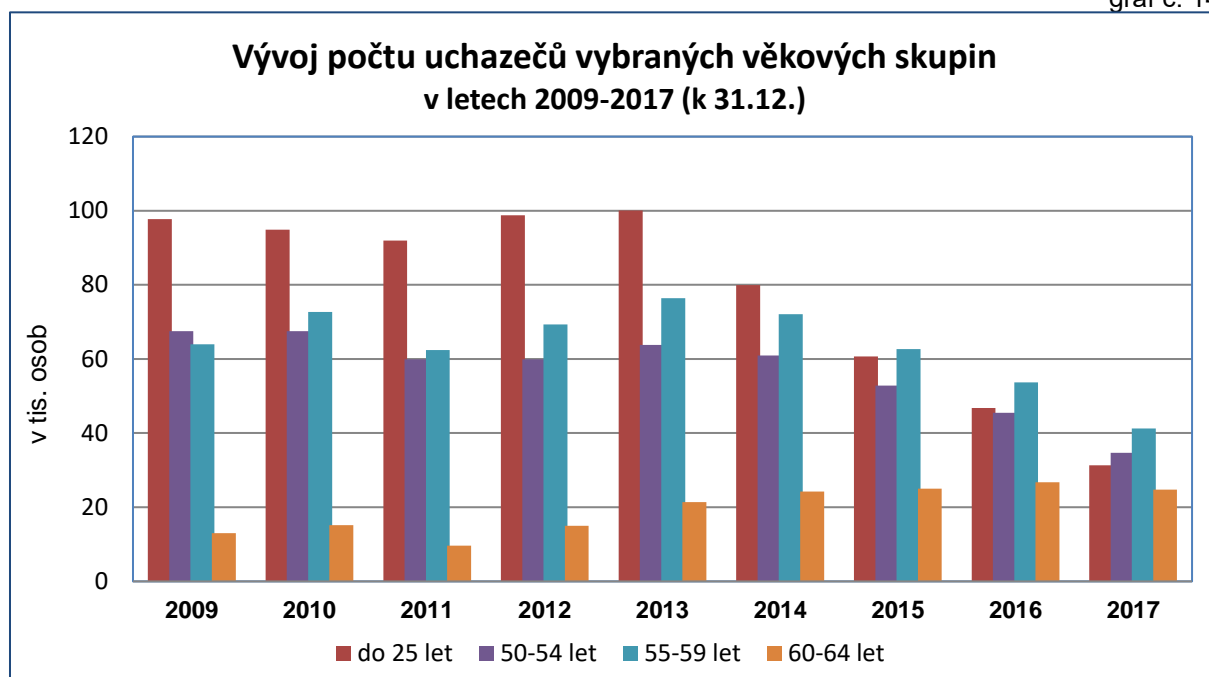
Počet uchazečů o zaměstnání **mladších 20 let se** meziročně **snížil** o 3,2 tis. **na 9,3 tis.** (o 25,6 %), jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných evidovaných na ÚP ČR se **nezměnil**. **Výrazněji poklesl** počet uchazečů o zaměstnání ve věku **20-24 let**, a to o 12,4 tis., tj. o 36,0 %, ze všech pětiletých skupin relativně nejvíce. **Podíl** této kategorie na celkovém počtu uchazečů **se tak snížil** meziročně z 9,0 % **na 7,8 %**.

Celkově tak věková skupina uchazečů o zaměstnání **do 25 let** zaznamenala pokles **o 15,5 tis.**, k 31. 12. 2017 jich bylo evidováno **31,3 tis.** Její **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných **11,2 %** byl ve srovnání s koncem roku 2016 **nižší o 1,1 p. b.** Pokles této kategorie byl (kromě realizovaných programů určených pro mladé) ovlivněn i demografickým vývojem (počet obyvatel ve věku 15 – 24 let se podle

měsíčních odhadů ČSÚ na základě bilance obyvatelstva, které MPSV používá pro výpočet PNO, mezi prosincem 2016 a prosincem 2017 snížil o cca 2,5 %).

Změny ve věkové struktuře (pokles počtu a podílu mladých uchazečů o zaměstnání a nárůst podílu věkově starších) se odrazily v dalším **zvýšení průměrného věku uchazečů** o zaměstnání ze 42,1 let k 31. 12. 2016 na **43,1 let** (u žen ze 41,7 na 42,6 a u mužů ze 42,6 na 43,5 let) na konci hodnoceného roku.

graf č. 14

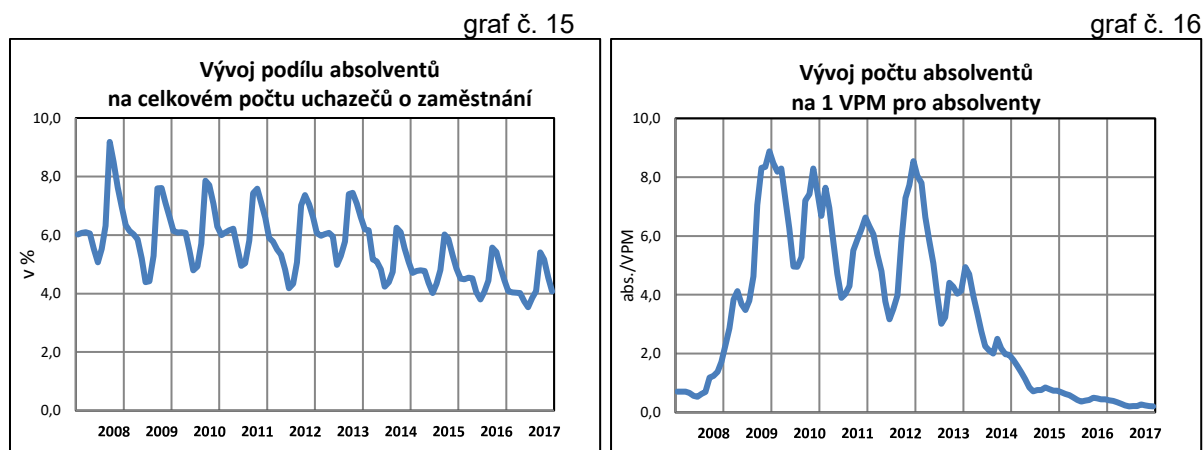
Specifický podíl nezaměstnaných osob (SPNO)⁸ věkové skupiny mladých do 25 let dosáhl k 31. 12. 2017 hodnoty **3,1 %** a **meziročně poklesl** o 1,4 p. b. (stejně jako pokles celkového PNO), v kategorii **55-64 let** činil SPNO **4,5 %** a meziročně byl nižší o 1,1 p. b.

Nadprůměrnou hodnotu tohoto ukazatele (více než 3,8 %) vykázaly věkové skupiny, do nichž spadají absolventi škol a lidé v předdůchodovém věku, a to **20-29 let a 55-59 let.**

SPNO podle jednotlivých věkových skupin na obyvatelstvu stejného věku jsou uvedeny v příloze č. 6.

⁸ *Podíl nezaměstnaných osob vztahený k obyvatelstvu lépe koresponduje s absolutními počty uchazečů o zaměstnání, resp. jejich podíly na celkovém počtu uchazečů. Původně vykazované specifické míry nezaměstnanosti poměřované k ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu (pracovní síle) z příslušné věkové kategorie vykazovaly vysoce nadprůměrnou hodnotu tohoto ukazatele u mladších věkových kategorií (z důvodu nízkého počtu ekonomicky aktivních mladých lidí), naopak mírně snižovaly jeho hodnotu u uchazečů o zaměstnání vyšších věkových kategorií (vzhledem k jejich vysoké ekonomické aktivitě).*

Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v mladších věkových skupinách ovlivňuje také vývoj počtu **absolventů škol** všech stupňů vzdělání a **mladistvých** po ukončení základní školy (dále „absolventi“). K **31. 12. 2017** jich bylo evidováno **11,4 tis.**, což je **o 5,6 tis. méně** než před rokem. **Jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání **se meziročně snížil ze 4,5 % na 4,1 %**.

Nabídka nahlášených **volných pracovních míst**, na která jsou zaměstnavatelé ochotni přijmout nové pracovníky i z řad čerstvých absolventů škol, na konci prosince 2017 **vzrostla na 56,0 tis.**, zatímco na konci roku 2016 bylo takových míst evidováno 38,6 tis. **Na jednoho absolventa připadalo až 5 volných pracovních míst** vhodných i pro tuto kategorii UoZ (na konci prosince 2016 to bylo polovina VPM)⁹.

➤ **Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti**

Počet dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání (déle než 12 měsíců) se meziročně **snížil o 49,7 tis.** (tj. o 34,5 %) **na 94,5 tis.** Díky rychlejšímu poklesu jejich počtu proti poklesu celkové nezaměstnanosti (pokles o 26,4 %) se jejich podíl na celkové nezaměstnanosti snížil z 37,8 % **na 33,7 %**. Na poklesu se podíleli jak **nezaměstnaní v rozmezí 12-24 měsíců** (pokles o 16,2 tis. na 29,1 tis.), tak především **nezaměstnaní 24 a více měsíců** (pokles o 33,5 tis. na 65,4 tis.), v relativním vyjádření představovalo snížení jejich počtu 33,9 %.

Pokles počtu a podílu dlouhodobě nezaměstnaných jako celku byl zaznamenán již v roce 2015, ovšem **podíl uchazečů o zaměstnání nezaměstnaných 24 a více měsíců** (při poklesu jejich počtu) zatím ještě rostl. Od roku 2016 ale **klesá** meziročně

⁹ Podrobné analýzy o uplatnění absolventů škol na trhu práce, o nabídkách volných pracovních míst pro absolventy škol a mladistvé a další provádí Národní ústav pro vzdělávání (NUV) a zveřejňuje na své stránce www.infoabsolvent.cz

už i **podíl skupiny velmi dlouho nezaměstnaných**. Nadále však tvoří značnou část dlouhodobě nezaměstnaných, a to **61,8 %** (na konci roku 2016 to bylo 68,6 %).

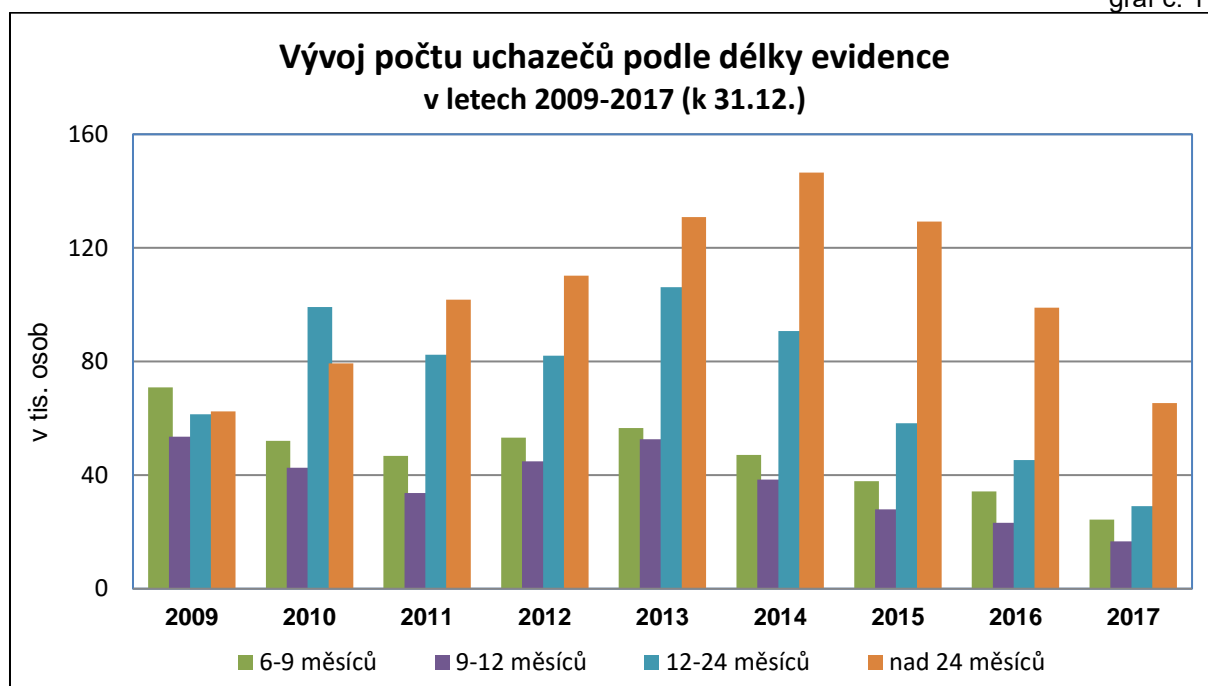
Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti

tab. č. 19

	k 31. 12. 2016		k 31. 12. 2017		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči celkem	381,4	100,0	280,6	100,0	-100,8	-26,4
v tom:						
do 3 měsíců	118,0	30,9	98,9	35,2	-19,1	-16,2
3-6 měsíců	61,7	16,2	46,3	16,5	-15,4	-25,0
6-9 měsíců	34,3	9,0	24,3	8,7	-10,0	-29,2
9-12 měsíců	23,3	6,1	16,7	5,9	-6,6	-28,3
12-24 měsíců	45,3	11,9	29,1	10,4	-16,2	-35,8
nad 24 měsíců	98,9	25,9	65,4	23,3	-33,5	-33,9
nad 5 měsíců	217,7	57,1	147,1	52,4	-70,6	-32,4
nad 6 měsíců	201,7	52,9	135,5	48,3	-66,2	-32,8
nad 12 měsíců	144,2	37,8	94,5	33,7	-49,7	-34,5

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

graf č. 17

Statistiky ze současného informačního systému ÚP ČR neposkytují podrobnější strukturu dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání. Z výsledků šetření provedeného na pracovištích ÚP ČR k poslední průběžné zprávě k materiálu „Analýza nabídky a poptávky na trhu práce“ vyplynulo, že mezi uchazeči o zaměstnání **nezaměstnanými déle než 1 rok je cca 34,5 % osob starších 55 let**

a 25,9 % OZP, nejvýše dosažené základní vzdělání má 39,3 % dlouhodobě nezaměstnaných UoZ (zatímco v celkovém počtu UoZ je osob ve věku 55+ 24,1 %, OZP 16,4 % a UoZ se základním vzděláním nebo bez vzdělání 30,6 %).

V souladu s instrukcí MPSV k realizaci aktivní politiky zaměstnanosti věnoval ÚP ČR zvýšenou péči uchazečům o zaměstnání, kteří jsou v evidenci **déle než 5 měsíců. Na konci prosince 2017** jich bylo evidováno **147,1 tis.**, což znamená meziroční pokles o 70,6 tis. osob, tj. o 32,4 %. Jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných meziročně **poklesl** o 4,7 p. b. **na 52,4 %**.

➤ **Délka evidence uchazečů o zaměstnání**

Díky relativně příznivému vývoji počtu dlouhodobě nezaměstnaných se délka evidence na ÚP ČR nepatrně zkrátila. Průměrná **délka průběžné evidence** (tj. délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří byli k 31. 12. 2017 evidováni na ÚP ČR) byla proti prosinci 2016 (685 dní) kratší o 6 dny a dosáhla **679 dní**.

Průměrná **délka ukončené evidence** (tj. délka nezaměstnanosti těch, kteří z evidence odešli) na konci roku 2016 představovala 324 dní, **v prosinci 2017** se zkrátila na **312 dní**.

➤ **Struktura uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst podle stupně vzdělání**

K 31. 12. 2017 byl zaznamenán meziroční **pokles** uchazečů o zaměstnání **ve všech vzdělanostních skupinách**.

Absolutně nejvíce poklesl počet uchazečů o zaměstnání **v početně největších skupinách UoZ s vyučením** (o 38,6 tis.), **se základním vzděláním vč. neukončeného** (o 28,4 tis.) a **se středním odborným vzděláním s maturitou** (o 15,7 tis.) Relativně podprůměrný **pokles** byl patrný pouze u uchazečů o zaměstnání **se základní vzděláním vč. neukončeného** (o 24,8 %) a **vysokoškolským vzděláním** (o 24,6 %).

Poměrné zastoupení jednotlivých kategorií na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se téměř nezměnilo. Po **vyučených (101,9 tis., tj. 36,3 % všech UoZ)** **druhou nejpočetnější skupinou zůstávají** uchazeči o zaměstnání **se základním vzděláním vč. neukončeného** (85,9 tis. osob, tj. 30,6 % celkové nezaměstnanosti).

Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání

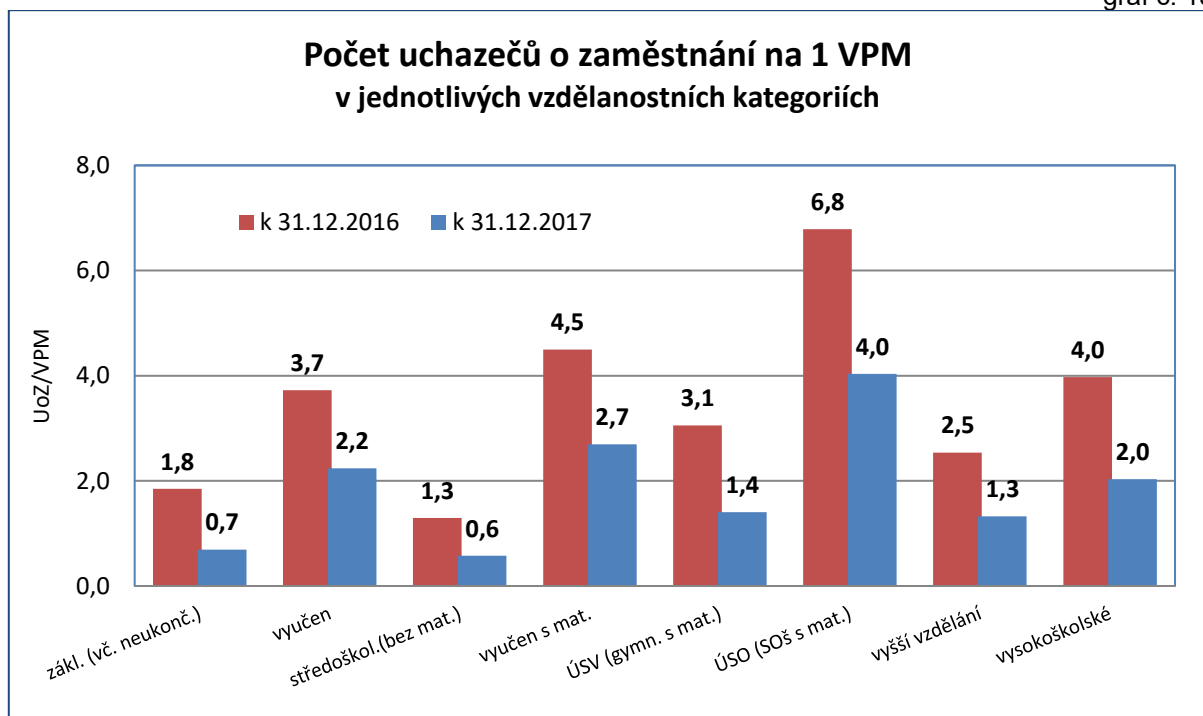
tab. č. 20

	k 31. 12. 2016		k 31. 12. 2017		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči celkem	381,4	100,0	280,6	100,0	-100,8	-26,4
v tom:						
základní vzdělání (vč. neukonč.)	114,3	30,0	85,9	30,6	-28,4	-24,8
vyučen	140,5	36,8	101,9	36,3	-38,6	-27,5
středoškol. bez mat.	12,3	3,2	8,9	3,2	-3,4	-27,6
vyučen s mat.	16,3	4,3	12,0	4,3	-4,3	-26,4
gymnázium	10,4	2,7	7,5	2,7	-2,9	-27,9
SOŠ s mat.	57,9	15,2	42,2	15,0	-15,7	-27,1
vyšší vzdělání	3,2	0,8	2,3	0,8	-0,9	-28,1
vysokoškolské	26,4	6,9	19,9	7,1	-6,5	-24,6

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Rozdíly mezi kvalifikační strukturou uchazečů o zaměstnání a kvalifikačními požadavky zaměstnavatelů vyjádřené **počtem uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo** se oproti prosinci 2016 **nejvíce zmírnily** u **gymnázíí**, u **středního odborného vzdělání bez maturity** a u **vysokoškolského vzdělání**.

graf č. 18

V souvislosti s hlavními cíli Strategie Evropa 2020 v oblasti zaměstnanosti se projevila potřeba snížení vysoké míry nezaměstnanosti některých skupin obyvatel. Proto do národních cílů České republiky byl zařazen cíl **snížení míry**

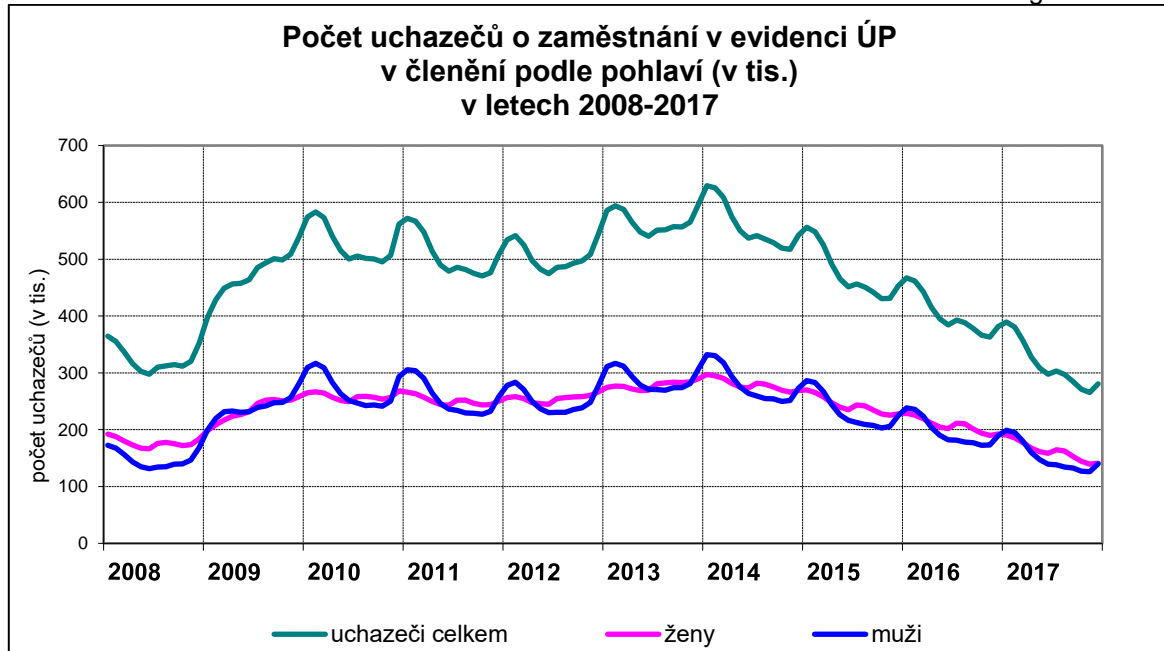
nezaměstnanosti mladých osob (15-24 let) o třetinu a snížení míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací (stupeň ISCED 0-2 klasifikace vzdělání) o čtvrtinu oproti roku 2010. Vzhledem k tomu, že k vyhodnocení se používají mezinárodně srovnatelná data EUROSTATu z VŠPS/LFS podle metodiky ILO, konkrétní hodnoty jsou uvedeny v části V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti.

➤ Ženy a muži v evidenci ÚP ČR

Nezaměstnanost postihuje ženy větší měrou, v průměru je počet žen v evidenci ÚP ČR vyšší než mužů (výjimkou byly roky 2008 a 2009, kdy ekonomická krize postihla především odvětví s vyšší zaměstnaností mužů).

V roce 2017 dosáhl **průměrný počet mužů v evidenci ÚP ČR 153,4 tis.**, což je o 43,5 tis. méně než v roce 2016. Průměrný **počet žen** se snížil o 44,9 tis. na **164,2 tis.** Průměrný **podíl žen** na celkovém počtu registrovaných nezaměstnaných se nepatrně **zvýšil na 51,7 %**, zatímco v roce 2016 ženy tvořily 51,5 % všech uchazečů o zaměstnání.

graf č. 19

V průběhu roku se však zastoupení mužů a žen mezi uchazeči o zaměstnání mění. Vyšší počet mužů je charakteristický zejména na přelomu roku, protože se více uplatňují v sezónně orientovaných odvětvích nebo sezónních pracích. Naopak převaha žen v evidenci ÚP ČR je typická spíše pro letní měsíce, a to v souvislosti

s pracovními poměry u zaměstnanců ve školství sjednávány na dobu určitou, nebo i s tím, že ženy při ztrátě nebo změně zaměstnání odkládají nástup do zaměstnání kvůli péči o děti až po prázdninách. Tuto skutečnost dokládá i vývoj počtu žen a mužů v evidenci ÚP ČR v grafu č.19.

K 31. 12. 2017 klesl počet mužů v evidenci ÚP ČR na **139,7 tis.**, žen bylo **140,9 tis.**, tj. pouze o 1,2 tis. více než mužů.

Relativní ukazatel registrované nezaměstnanosti - **podíl nezaměstnaných osob**, byl na konci roku 2017 **u žen (3,8 %)** pouze nepatrně vyšší než **u mužů (3,7 %)**, **průměrná hodnota** tohoto ukazatele za celý rok představovala **u žen 4,5 %** a **u mužů 4,1 %**.

U žen byl PNO na konci roku nižší než **u mužů** pouze ve věku **60 let a více** (z důvodu dřívějších odchodů žen do důchodu) a nepatrně nižší také v nejmladších věkových kategoriích do 25 let (mezi ekonomicky neaktivními z důvodu studia je převaha dívek). Naopak **nejvíce převyšuje PNO mužů** (o 0,7-0,8 p. b.) ve věkové skupině **30-44 let**, do níž spadají ženy, které hůř nacházejí uplatnění na trhu práce z důvodu péče o dítě, případně péče o osobu blízkou, a v předdůchodovém věku **55-59 let** (0,9 p. b.), viz příloha č. 6.

Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR na konci roku 2017 bylo **46,6 tis. osob pečujících o dítě do 15 let** (16,6 % z celkového počtu uchazečů o zaměstnání). Z tohoto počtu bylo **41,8 tis. žen** (29,7 % všech uchazeček o zaměstnání) a **4,8 tis. mužů** (3,4 % všech uchazečů o zaměstnání - mužů). Před rokem byl při vyšší nezaměstnanosti jejich počet vyšší, celkem 63,7 tis. osob (16,7 %), z toho 58,0 tis. žen (30,2 %) a 5,7 tis. mužů, jejichž podíl se nepatrně zvýšil (na konci předešlého roku 3,0 %). Tyto údaje i stále potvrzují jejich ztíženou možnost pracovního uplatnění, především žen, které tvoří 89,7 % z této kategorie uchazečů o zaměstnání.

Uchazečů o zaměstnání, kteří bezprostředně před vstupem do evidence **osobně pečovali o dítě do 4 let, se** v roce 2017 **zaevidovalo 24,8 tis.** (5,0 % všech nově zaevidovaných UoZ), **z toho bylo 24,3 tis. žen** (10,1 % z celkového počtu nově zaevidovaných žen). Je to méně než v průběhu roku 2016, kdy jich přišlo do evidence celkem 28,7 tis., tj. 5,1 % všech nových UoZ, z toho bylo 28,2 tis. žen a tvořily 10,4 % všech nově příchozích žen. **Na konci prosince 2017** jich bylo v evidenci ÚP ČR **celkem 12,7 tis.**, tj. 4,5 % všech UoZ, z toho **12,2 tis. žen**, které

představovaly 8,7 % všech uchazeček zaměstnání. Na konci prosince 2016 to bylo 19,0 tis. UoZ (5,0 %), žen bylo 18,4 tis. (9,6 % všech žen).

Vzhledem k převaze mužů v sezónně orientovaných odvětvích je u mužů patrná spíše opakovaná nezaměstnanost, zatímco ženy jsou více postiženy dlouhodobou nezaměstnaností. Nemalou roli v dlouhodobé nezaměstnanosti žen hrají právě faktory související s péčí o děti nebo osobu blízkou (ztížená dojíždka do práce a práce na směny, nedostatek práce na zkrácený úvazek nebo s jinou formou uspořádání pracovní doby).

K 31. 12. 2017 bylo v evidenci ÚP ČR nepřetržitě **déle než 6 měsíců 52,2 % a déle než 12 měsíců 36,4 % žen. Naproti tomu z celkového počtu nezaměstnaných mužů** jich bylo s poslední evidencí delší **než 6 měsíců 44,3 %, déle než 12 měsíců 30,9 %**. Absolutní počty i podíly dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání u obou pohlaví poklesly.

Průměrná **délka průběžné evidence** se na konci roku 2017 **u mužů nepatrně zvýšila z 645 na 647 dní, u žen poklesla ze 725 na 712 dní. Délka ukončené evidence se snížila u obou pohlaví, u mužů výrazněji**, a to z 302 dní na **283 dní, u žen z 347 na 340 dní**. Podrobnější údaje o počtech a podílech mužů a žen z celkového počtu nezaměstnaných v jednotlivých kategoriích (věk, vzdělání, výše podpory v nezaměstnanosti, délka nezaměstnanosti) včetně grafického znázornění jsou uvedeny v příloze č. 8 a 9.

4. Regionální nezaměstnanost

Podíl nezaměstnaných osob vyšší než celorepublikový průměr (3,8 %) byl k 31. 12. 2017 zaznamenán v pěti krajích. Nejvyšší byl v **Moravskoslezském kraji, následoval Ústecký a Jihomoravský kraj.**

Meziročně **se PNO snížil ve všech krajích**, nejvíce v Ústeckém (o 2,4 p. b.), Karlovarském kraji (o 2,0 p. b.), Moravskoslezském (o 1,7 p. b.), Olomouckém (o 1,6 p. b.) a Jihomoravském kraji (1,5 p. b.), tj. v krajích z horní poloviny pomyslného žebříčku podle úrovně nezaměstnanosti. **Nejpomalejší pokles** byl zaznamenán v krajích s podprůměrnou nezaměstnaností, a to v Plzeňském kraji (o 1,0 p. b.), dále v hl. městě Praze, Královéhradeckém a Středočeském kraji (shodně o 1,1 p. b.).

Podíl nezaměstnaných osob, počet UoZ a VPM v krajích ČR
(seřazeno podle podílu nezaměstnaných osob k 31. 12. 2017)

tab. č. 21

Kraj	Evidovaní uchazeči o zaměstnání		Volná pracovní místa		Podíl nezaměstnaných osob v %	
	k 31.12.		k 31.12.		k 31.12.	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
1. Moravskoslezský kraj	64 036	49 487	10 911	13 973	7,5	5,8
2. Ústecký kraj	44 528	31 522	7 634	10 808	7,8	5,4
3. Jihomoravský kraj	49 032	37 290	11 228	16 826	6,1	4,6
4. Olomoucký kraj	26 495	19 519	6 282	8 696	5,9	4,3
5. Kraj Vysočina	17 672	12 992	5 418	7 475	5,2	3,8
6. Liberecký kraj	16 104	11 861	5 607	8 674	5,2	3,8
7. Karlovarský kraj	11 796	7 488	3 678	6 503	5,5	3,5
8. Zlínský kraj	19 848	14 040	6 528	7 975	4,9	3,4
9. Středočeský kraj	38 966	29 370	18 650	30 321	4,3	3,2
10. Jihočeský kraj	19 385	14 112	9 458	13 833	4,3	3,1
11. Pardubický kraj	14 407	10 152	9 687	19 953	4,0	2,8
12. Královéhradecký kraj	14 270	10 483	6 151	8 816	3,8	2,7
13. Plzeňský kraj	14 655	10 517	10 210	20 396	3,6	2,6
14. Hl. m. Praha	30 179	21 787	21 054	42 380	3,4	2,3
Celkem ČR	381 373	280 620	132 496	216 629	5,2	3,8

Největší pokles počtu uchazečů o zaměstnání byl zaznamenán v **Moravskoslezském** (o 14 549) a **Ústeckém** (o 13 006), a Jihomoravském kraji (o 11 742 osob), ovšem v **relativním vyjádření** byl jejich **pokles nejvýraznější v Karlovarském** (o 36,5 %), Pardubickém (o 29,5 %), Zlínském (o 29,3 %) a Ústeckém kraji (o 29,2 %). V Moravskoslezském a Jihomoravském kraji, i přes výrazný pokles počtu uchazečů o zaměstnání, byl pokles nejpomalejší (o 22,7 %, resp. 12,3 %). Pomaleji klesal počet uchazečů o zaměstnání i v Ústeckém kraji (o 23,9 %).

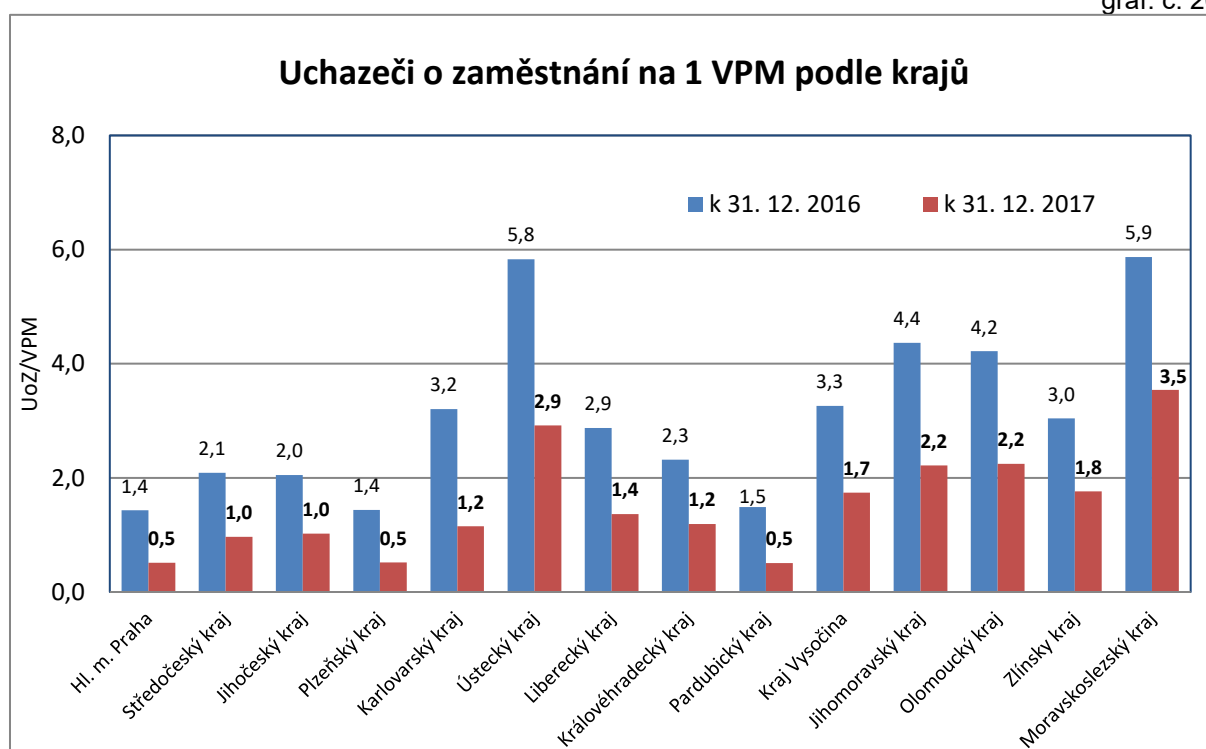
Vývoj nezaměstnanosti v jednotlivých krajích ovlivňuje zejména struktura nabídky práce ze strany zaměstnavatelů a struktura těch, co práci hledají, různá míra uplatňování aktivní politiky zaměstnanosti, věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva.

Největší počet volných pracovních míst nahlášených na pracoviště ÚP ČR k 31. 12. 2017 byl evidován v **hl. m. Praze** (42 380), v Středočeském (30 321) a Plzeňském kraji (20 396), nejméně v Karlovarském kraji (6 503), Kraji Vysočina (7 475) a Zlínském kraji (7 975). **Počet volných míst vzrostl meziročně ve všech**

krajích, absolutně nejvíce v hl. m. Praze (o 21 326), v Pardubickém (10 266) a Plzeňském kraji (10 186), kde jsou počty proti konci předchozího roku dvojnásobné. Výrazný nárůst byl zaznamenán také ve Středočeském kraji (o 11 671), kde počty VPM vzrostly o téměř dvě třetiny. Relativně nejméně VPM přibýlo ve Zlínském (22,2 %) a Moravskoslezském kraji (28,1 %).

Vzhledem k rozdílné velikosti krajů má větší vypovídající hodnotu ukazatel počtu uchazečů o zaměstnání připadajících na 1 volné pracovní místo. Z hlediska poměru **nabídky pracovní síly a poptávky** po ní byla na konci roku situace stejná nebo lepší než celorepublikový průměr (1,3 uchazečů na 1 VPM) v sedmi krajích, **nejpříznivější** byla **v hl. m. Praze, v Plzeňském a Pardubickém kraji**, kde na **jednoho uchazeče o zaměstnání připadala 2 volná pracovní místa**. Naopak **nejhorší** poměr byl **v Moravskoslezském (3,5), Ústeckém (2,9), Jihomoravském a Olomouckém kraji** (v obou 2,2 UoZ na 1 VPM), ale v meziročním srovnání je tato hodnota podstatně nižší.

graf. č. 20

Ve všech krajích se meziročně v celkovém počtu uchazečů o zaměstnání snížilo zastoupení mladých do 25 let, dlouhodobě nezaměstnaných a osob, které do evidence přišly po skončení mateřské nebo rodičovské dovolené. Naopak **ve všech krajích vzrostl podíl OZP a osob ve věku 50 a více let a ve všech krajích kromě Plzeňského také podíl UoZ s nanejvýš základním vzděláním.**

Podíl OZP představoval v ČR v průměru 16,4 %. **Nejvyšší podíl** zaznamenali v **Plzeňském (20,9 %), Pardubickém kraji (19,6 %) a Kraji Vysočina (19,3 %)**, nejnižší v hl. m. Praze (10,0 %) a Karlovarském kraji (12,0 %).

Nejvyšší zastoupení měli uchazeči o zaměstnání **ve věku 50 a více let v Moravskoslezském, Zlínském, Plzeňském a Olomouckém kraji** (více než 38,5 %), nejnižší bylo v hl. m. Praze (32,5 %) a Libereckém kraji (33,4 %), přičemž celorepublikový průměr činil 36,5 %.

Podíl uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním vč. neukončeného v ČR k 31. 12. 2017 vzrostl na 30,6 % všech uchazečů o zaměstnání. Z pohledu krajů byl **nejvyšší v Karlovarském (53,1 %) a Ústeckém kraji (47,8 %)**. Celorepubliková hodnota tohoto ukazatele byla překročena i v Libereckém, Moravskoslezském a Královéhradeckém kraji. Nejnižší podíl osob s nejnižším vzděláním byl evidován v Kraji Vysočina (18,5 %), ve Zlínském kraji (19,3 %) a v hl. m. Praze (21,0 %).

V pěti krajích se zvýšil podíl uchazečů o zaměstnání pečujících o dítě do 15 let. Nadprůměrný podíl (vyšší než 16,6 %) byl zaznamenán v šesti krajích, nejvyšší v Karlovarském, Libereckém, Ústeckém a Středočeském kraji.

Podíl uchazečů o zaměstnání **do 25 let** byl na konci roku 2017 **nejvyšší (vyšší než 12 %) v Královéhradeckém, Libereckém, Ústeckém a Pardubickém kraji**, nejnižší v hl. m. Praze (8,6 %), zatímco celorepublikový průměr dosáhl hodnoty 11,2 %.

Ve Středočeském, Ústeckém, Libereckém kraji a hl. m. Praze představovaly **ženy** více než 52 % uchazečů o zaměstnání. Nad úroveň republikového průměru (50,2 %) byl podíl žen ještě v Plzeňském a Jihomoravském kraji. Naopak ve Zlínském a Moravskoslezském kraji činil podíl žen pouze 47,0, resp. 47,3 %.

Z výše uvedeného vyplývá, že v zastoupení skupin uchazečů o zaměstnání na trhu práce znevýhodněných i nadále přetrvávají velké regionální rozdíly. Struktura uchazečů o zaměstnání je spíše závislá např. na věkové a vzdělanostní struktuře obyvatelstva a míře jejich ekonomické aktivity nebo i struktuře zaměstnanosti a nabídce práce než na úrovni nezaměstnanosti.

V regionech s nadprůměrnou nezaměstnaností je však jak absolutně, tak i relativně vyšší **dlouhodobá nezaměstnanost**. **Nejvyšší podíl** dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a více) měl **Moravskoslezský (42,7 %), Ústecký (40,7 %), Karlovarský (36,7 %) a Jihomoravský kraj (35,8 %** všech uchazečů

o zaměstnání). Nejnižší podíl evidovaly regiony s nejnižší nezaměstnaností, zejména Pardubický (21,2 %), Jihočeský (22,1 %), Královéhradecký (25,3 %) a Plzeňský kraj (25,6 %).

V krajích s vysokou nezaměstnaností bývá i nejvyšší průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří byli aktuálně v evidenci ÚP ČR, tzv. **délka průběžné evidence**. K 31. 12. 2017 dosáhla **nejvyšších hodnot v Moravskoslezském (949), Ústeckém (839), Karlovarském (796) a Jihomoravském kraji (695 dní)**. Celorepublikový průměr činil 679 dní. Nejkratší délka průběžné evidence byla zaznamenána v Jihočeském (424), Pardubickém kraji (427) a v hl. m. Praze (467 dní). Prodloužila se pouze v Moravskoslezském (o 33) a Karlovarském kraji (o 3 dní). **V ostatních krajích se zkrátila**, nejvíce v Pardubickém (o 74), Plzeňském kraji (o 60) a Kraji Vysočina (o 40 dní).

Průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří v průběhu prosince 2017 již z evidence odešli, tj. **délka ukončené evidence**, byla **nejdelší v Ústeckém (389), Moravskoslezském (383), Karlovarském (359) a Olomouckém kraji (345)**, nejkratší byla v Jihočeském (217), Královéhradeckém (231), a Pardubickém kraji (243 dní). Celostátní průměr, který měl hodnotu 312 dní, překročily ještě další 3 kraje, a to Zlínský, Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina. Délka ukončené evidence vzrostla ve čtyřech krajích, a to Karlovarském, Olomouckém, Moravskoslezském a Zlínském kraji. Nejvíce se zkrátila v Kraji Vysočina (o 99 dní), následoval Středočeský, Pardubický kraj a hl. m. Praha.

Podrobnější informace o zastoupení vybraných skupin uchazečů o zaměstnání jsou uvedeny v příloze č. 13. V přílohách jsou uvedeny i další podrobné údaje o nezaměstnanosti za kraje a okresy ČR.

IV. Politika zaměstnanosti

1. Zaměření politiky zaměstnanosti

Hlavním východiskem v oblasti zaměstnanosti pro rok 2017 je strategie „Evropa 2020“ a na ní navazující strategie „Národní program reformy České republiky“ kladoucí si za cíl na národní úrovni dosáhnout do roku 2020 zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let na 75 %, z čehož:

- u žen ve věku 20-64 let na 65 %,
- u starších pracovníků ve věku 55-64 let na 55 %,
- snížit míru nezaměstnanosti mladých osob ve věku 15-24 let o třetinu oproti roku 2010,
- snížit míru nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací o čtvrtinu oproti roku 2010.

S cílem zajistit plnění výše uvedených cílů vyhotovilo MPSV „Strategii politiky zaměstnanosti do roku 2020“, která byla schválena vládou České republiky usnesením č. 835 ze dne 15. října 2014. V závěru roku 2016 byl implementační dokument Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020, kterým byl materiál „Aktivizační opatření k řešení nepříznivé situace na trhu práce“, s ohledem na stávající vývoj trhu práce nahrazen novým implementujícím dokumentem, kterým se stal pololetně vyhodnocovaný materiál „Analýza nabídky a poptávky na trhu práce“ schválený usnesením vlády č. 1127/2016.

Realizace politiky zaměstnanosti byla v roce 2017 ovlivněna příznivým ekonomickým vývojem, kdy HDP meziročně vzrostl o 4,4 % (v roce 2016 o 2,6 %).

Poskytování příspěvků aktivní politiky zaměstnanosti se řídí stanovenými kritérii, která jsou zakotvena v Normativní instrukci č. 15/2014 Ministerstva práce a sociálních věcí určené ÚP ČR, a která stanoví, že nástroje aktivní politiky zaměstnanosti jsou primárně určeny uchazečům o zaměstnání, kterým není pro jejich individuální charakteristiky možné zajistit zaměstnání jiným způsobem. Za nejvíce ohrožené osoby na trhu práce jsou považovány osoby zdravotně postižené. Dále pak absolventi bez praxe, mladí lidé do 30 let, osoby starší 50 let věku a rodiče, zejména matky vracející se z rodičovské dovolené. Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti rovněž slouží k boji se sociálním vyloučením a v neposlední řadě jsou určeny osobám vedeným v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 5 měsíců.

V roce 2017 nadále pokračovala **podpora zaměstnavatelů v rámci systému investičních pobídek**. Podpora je určena na vytvoření nových pracovních míst, k rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců.

Důležitou pomocí byl **příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením** (§ 78 zákona o zaměstnanosti).

2. Výdaje na politiku zaměstnanosti

Výdaje ze státního rozpočtu (SR) na **pasivní politiku zaměstnanosti v roce 2017** dosáhly **7 853 520 tis. Kč** a byly ve srovnání s výdaji v roce 2016 (8 254 527 tis. Kč) o **401 007 tis. Kč, tj. o 4,9 % nižší**.

I přes výrazný pokles nezaměstnanosti se výdaje související s výplatou podpor v nezaměstnanosti snížily pouze nepatrně, a to především v důsledku nárůstu průměrné podpory v nezaměstnanosti a rostoucímu podílu věkově starších, jejichž rozhodující příjem pro výpočet nároku na podporu v nezaměstnanosti je obvykle vyšší a jejich podpůrná doba je delší.

tab.č.22

	2016		2017		rozdíl 2017-2016	Index 17/16
	v tis. Kč	Podíl na HDP v % *)	v tis. Kč	Podíl na HDP v % *)		
Výdaje na SPZ ze SR	20 324 185	0,43	18 457 077	0,37	-1 867 108	90,8
V tom:						
Pasivní politika zaměstnanosti (PPZ)	8 254 527	0,18	7 853 520	0,16	-401 007	95,1
Podíl PPZ na SPZ v %	40,6	x	42,6	x	x	x
Aktivní politika zaměstnanosti (APZ)	6 866 805	0,15	4 760 642	0,09	-2 106 163	69,3
Podíl APZ na SPZ v %	33,8	x	25,8	x	x	x
z toho financování projektů ESF	5 860 679	0,12	2 948 024	0,06	-2 912 655	50,3
Podíl APZ-ESF na SPZ v %	28,8	x	16,0	x	x	x
Podpora zaměstnávání OZP - příspěvek dle §78 ZoZ	4 952 515	0,11	5 675 572	0,11	723 057	114,6
Podíl podpory zaměstnávání OZP v %	24,4	x	30,8	x	x	x
Insolvence	250 339	0,01	167 343	0,00	-82 996	66,8
Podíl insolvence na SPZ v %	1,2	x	0,9	x	x	x

*) Údaje o HDP - zdroj ČSÚ

Na aktivní politiku zaměstnanosti (APZ) bylo v roce 2017 na MPSV a ÚP ČR vynaloženo **4 760 642 tis. Kč**, v tom MPSV 57 453 tis. Kč, ÚP ČR 4 703 189 tis. Kč. Ve srovnání s rokem 2016 **klesly výdaje na APZ o 2 106 163 tis. Kč**, tj. **o 30,7 %**. Snížil se objem výdajů aktivní politiky zaměstnanosti financovaných z Evropského sociálního fondu (pokles o 49,7 %), naopak výdaje financované z národních prostředků meziročně vzrostly o 80,2 %. Pokles celkového objemu výdajů na APZ souvisí zejména s výrazně pozitivním vývojem trhu práce charakterizovaným vysokou poptávkou po pracovní síle a souvisejícím snižováním počtu uchazečů o zaměstnání. Projekty APZ byly použity k nastartování čerpání nového Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) tak, aby bylo splněno pravidlo n+3¹⁰. Pokles prostředků z Evropského sociálního fondu na APZ v roce 2017 v porovnání se stejným obdobím předchozího roku souvisel s blížícím se datem ukončení projektů Nové pracovní příležitosti – VPP a Nové pracovní příležitosti – SÚPM, kdy zaměstnavatelé neměli zájem o uzavírání dohod na dobu kratší než 6 měsíců (pro projekt Nové pracovní příležitosti – VPP již také byla téměř vyčerpána alokace projektu).

Dále bylo v rámci státní politiky zaměstnanosti ze státního rozpočtu jako **příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením podle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**, ve znění pozdějších předpisů, vynaloženo **5 675 572 tis. Kč**, tj. o 723 057 tis. Kč (o 14,6 %) více než v roce 2016.

Na výplatu mzdových nároků zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele, tj. **insolvenci**, bylo vynaloženo **167 343 tis. Kč** (meziročně méně o 82 996 tis. Kč, tj. o 33,2 %).

Uvedené nástroje a opatření nejsou součástí APZ.

3. Aktivní politika zaměstnanosti realizovaná ÚP ČR

Finanční prostředky na jednotlivé krajské pobočky ÚP ČR přiděluje Generální ředitelství ÚP ČR, a to na základě kombinace ukazatelů charakterizujících trh práce.

Nejvíce prostředků na APZ je směřováno do regionů s nejhorší bilancí těchto ukazatelů. Z celkového objemu finančních prostředků ÚP ČR na APZ (včetně

---

¹⁰ Definice pravidla viz odkaz <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/P/Pravidlo-N-3>

prostředků ESF) bylo nejvíce použito v Moravskoslezském a Ústeckém kraji, podrobněji v příloze č. 17.

Osoby zařazené na nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) v roce 2017

tab. č. 23

Nástroje APZ bez ohledu na zdroje financování	rok 2017	
	celkem	ženy
Veřejně prospěšné práce	19 259	8 773
Společensky účelná pracovní místa (SÚPM), vč. SVČ	17 437	10 832
Chráněná pracovní místa (CHPM), vč. CHPM-SVČ	1 187	338
Příspěvek na provoz CHPM a CHPM-SVČ	134	-
Překlenovací příspěvek	128	78
Příspěvek na zapracování	1	0
Rekvalifikace celkem	18 174	9 542
<i>Zvolené rekvalifikace</i>	6 696	3 181
<i>Rekvalifikace</i>	11 478	6 361
Mentor	595	-
Příspěvek na dojížděku *)	2 910	1 742
Příspěvek na přestěhování *)	100	53
Osoby na APZ celkem	59 925	-

- *nesleduje se*

*) *Typy příspěvku na podporu regionální mobility.*

Rekvalifikace a poradenství

Rekvalifikace se svým zaměřením, obdobně jako v předchozích obdobích, přizpůsobovaly požadavkům trhu práce a struktuře volných pracovních míst. Využívaly se nejen pro získání nové nebo rozšíření stávající kvalifikace, ale také k jejímu zvýšení a prohloubení, včetně jejího udržování a obnovování. S ohledem na požadavky zaměstnavatelů byly ÚP ČR přednostně podporovány rekvalifikace s praktickou částí výuky a rekvalifikace směřující ke konkrétnímu pracovnímu uplatnění. Na základě poptávky zaměstnavatelů a zájmu uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání o konkrétní rekvalifikace byly nejčastěji realizovány rekvalifikační kurzy pro získání řidičských oprávnění včetně průkazů profesní způsobilosti řidiče, dále pak kurzy směřující ke zvýšení počítačové gramotnosti a získání specializovaných PC dovedností, kurzy vedoucí k získání svářečských, strojnických aj. odborných průkazů, kurzy pro pracovníky v sociálních službách a kurzy účetnictví.

Struktura použitých nástrojů APZ v letech 2016 a 2017 (ÚP ČR a MPSV)

tab.č.24

nástroj APZ	Počty vytvořených míst (stav) k		Počty vytvořených míst celkem v průběhu		Počty podpořených uchazečů/osob (stav) k		Počty podpořených uchazečů/osob celkem v průběhu		Čerpání finančních prostředků v roce (v tis. Kč)	
	31. 12. 2016	31. 12. 2017	roku 2016	roku 2017	31. 12. 2016	31. 12. 2017	roku 2016	roku 2017	2016	2017
Rekvalifikace (vč. ESF) ¹⁾	x	x	x	x	1 142	777	22 309	16 810	269 494	174 338
Veřejně prospěšné práce	14 881	14 404	21 133	18 247	12 137	11 725	22 605	19 221	2 687 116	2 242 218
- vytvoření VPP	4 685	8 909	6 308	11 742	3 865	7 304	6 133	12 258	389 029	1 244 001
- ESF - VPP NIP	10 196	5 495	14 825	6 505	8 272	4 421	16 472	6 963	2 298 087	998 216
Společensky účelná pracovní místa	9 143	6 497	24 414	11 996	8 614	6 069	24 146	11 898	3 480 907	943 165
- zřízená u zaměstnavatelů	106	92	24	19	52	38	30	17	1 910	9 639
- zřízená u jednotlivců (OSVČ)	2 217	1 687	1 936	1 394	2 217	1 687	1 936	1 394	99 869	74 680
- vyhrazená pro konkrétního uchazeče	2 434	1 763	4 148	3 603	2 266	1 700	3 929	3 649	282 864	318 957
- ESF - SÚPM NIP	4 386	2 955	18 306	6 980	4 079	2 644	18 251	6 838	3 096 264	539 889
Zaměstnanost občanů se zdravotním postižením	2 766	2 385	838	604	1 990	1 946	1 220	1 506	57 994	44 946 ⁵⁾
- zřízení chrán. pracov. míst ²⁾	2 766	2 385	838	604	1 803	1 747	899	1 187	47 867	34 408
- provoz chrán. pracovních míst ³⁾	x	x	x	x	187	199	127	134	3 800	4 209
- pracovní rehabilitace	x	x	x	x	.	.	194	185	6 326	6 317
Cílené programy ESF (RIP)	2 548	4 804	2 798	5 781	2 636	4 948	3 199	8 794	119 812	701 115
Ostatní podpora zaměstnanosti									236 549	561 871
- Investiční pobídky (programy pro podporu tvorby nových pracovních míst)									42 300	59 500
- ESF OP Z ostatní (POVEZ II., Evropské služby zaměstnanosti ČR II. (EURES II.), Efektivní služby zaměstnanosti (EFES), PIPS, Predikce trhu práce, Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se ZP na volném trhu práce (OZP)) a EU EaSI									194 249	502 371
Ostatní ⁴⁾									9 004	35 537
Aktivní politika čerpaná na ÚP ČR									6 860 876	4 703 189
- APZ ESF									0	53 278
- APZ "národní"									5 929	4 175
Aktivní politika čerpaná na MPSV									5 929	57 453
Aktivní politika zaměstnanosti celkem									6 866 805	4 760 642
z toho: financování programů ESF celkem									5 860 679	2 948 024

¹⁾ včetně zvolené rekvalifikace a výdaje i vč. rekvalifikační zaměstnanců; finanční prostředky i osoby jsou uvedeny bez RIPů, které obsahuje řádek "Cílené programy ESF - RIP"

²⁾ včetně CHPM - SVČ OZP

³⁾ počet osob (zaměstnanců, OSVČ)

⁴⁾ položky ostatní zahrnují APZ jinde nespecifikovanou (nákup služeb, ostatní nástroje – příspěvek na zapracování, překlenovací příspěvek, příspěvek na podporu regionální mobility - na dojížděku a přestěhování) a čerpání z mimorozpočtových zdrojů

⁵⁾ celkové výdaje v řádku "Zaměstnanost občanů se zdravotním postižením" uvedeny vč. položky "ostatní nezařazeno"

V roce 2017 se rekvalifikovalo celkem 18 174 osob (o 4,4 tis. méně než v roce 2016). Z toho se v rámci **zvolené rekvalifikace (ZR)** v roce 2017 rekvalifikovalo **6 696 osob** (tj. 36,8 % z celkového počtu rekvalifikovaných), což je oproti stejnému období minulého roku o 3,0 tis., tj. o 31,0 %, méně. Meziroční pokles účastníků rekvalifikace souvisí se snižováním počtu uchazečů o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR.

V roce 2017 bylo na **rekvalifikace, vč. zvolených rekvalifikací, vyčerpáno 174 338 tis. Kč**, tj. **3,7 %** všech finančních prostředků čerpaných ÚP ČR (v roce 2016 bylo vyčerpáno 269 494 tis. Kč).

Nejvíce prostředků z celkového objemu prostředků ÚP ČR vynaložených na rekvalifikace bylo na tento nástroj čerpáno v Moravskoslezském (19,1 %) a Zlínském kraji (12,7 %).

Poradenské činnosti (POR) byly v roce 2017 zabezpečovány jak interně speciálními poradci - zaměstnanci ÚP ČR, tak externě prostřednictvím nákupu poradenských služeb. Externí poradenské služby byly využívány v těch případech, kdy daný typ poradenství nebylo možné zabezpečit ze strany ÚP ČR vlastními zaměstnanci, nebo bylo v případě potřeby nutné zvýšit kapacitu poradenství zabezpečovaného vlastními zaměstnanci ÚP ČR.

Interní poradenství zabezpečované zaměstnanci útvarů poradenství a dalšího vzdělávání ÚP ČR bylo zaměřeno jak na skupinové poradenské aktivity, tak především na individuální poradenství klientům. Tematicky byly poradenské aktivity zaměřeny na poradenství pro volbu povolání, příp. změnu profesní orientace, které zabezpečují především zaměstnanci Informačních a poradenských středisek (IPS), a jsou poskytovány jak žákům a studentům (případně jejich rodičům), tak zároveň i uchazečům o zaměstnání. **V rámci poradenství pro volbu povolání bylo poradci IPS zrealizováno celkem 4 534 skupinových akcí pro školy**, kterých se zúčastnilo **97 251 žáků, či studentů**. Dále bylo IPS v roce 2017 uspořádáno celkem **3 917 akcí pro 31 641 uchazečů o zaměstnání**.

Dále byly v rámci poradenství realizovány **skupinové informační schůzky**, zaměřené např. na informování klientů o jejich právech a povinnostech, o nabídce služeb ÚP ČR, o rekvalifikacích a dalších nástrojích APZ, o možnostech vypracování individuálních akčních plánů apod. Skupinových informačních schůzek se v roce 2017 uskutečnilo **celkem 5 381 s účastí 80 526 klientů**.

Individuální poradenství bylo v roce 2017 poskytnuto celkem **113 541 klientům**. Individuální poradenství zahrnovalo celou škálu poradenských aktivit, především poradenství k volbě povolání, k rekvalifikacím, speciální, psychologické poradenství, poradenství k pracovní rehabilitaci, užití diagnostických nástrojů apod. **Bilanční diagnostika** byla interními poradci ÚP ČR poskytnuta celkem **43 klientům**. V roce 2017 bylo v rámci **regionálních individuálních projektů (RIP)** zrealizováno zaměstnanci útvarů poradenství a dalšího vzdělávání ÚP ČR celkem **698 skupinových poradenských aktivit**. Těchto aktivit se zúčastnilo celkem **5 140 klientů**. **Individuální poradenství** bylo v rámci RIP poskytnuto celkem **8 127 klientům**. Dále bylo zrealizováno 148 poradenských programů pro 1 261 klientů. ÚP ČR ve sledovaném období rovněž realizoval i **další akce v celkovém počtu 664**. Jednalo se především o prezentace IPS na veletrzích, výstavách, burzách práce, či setkání s výchovnými poradci, rodiči žáků apod.

Externí poradenství bylo v roce 2017 zabezpečováno prostřednictvím odborných zařízení za účelem zjišťování osobnostních a kvalifikačních předpokladů fyzických osob pro volbu povolání, pro zprostředkování vhodného zaměstnání, pro volbu přípravy k práci osob se zdravotním postižením a při výběru vhodných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Skupinových poradenských aktivit zabezpečovaných externě se uskutečnilo **celkem 416 pro 3 549 klientů**. Individuální poradenství zajišťované prostřednictvím nákupu služeb bylo zrealizováno pro **544 klientů**. Dále bylo zrealizováno 442 externích poradenských programů pro 4 116 klientů. Bilanční diagnostika byla oproti skupinovému či individuálnímu poradenství zajišťována převážně nákupem služeb, a to celkem pro **875 klientů**.

Významnou součástí skupinových poradenských programů jsou **Job Cluby**, které představují ucelený aktivizační poradenský program. Těchto programů bylo v roce 2017 **realizováno 326**. Celkem bylo do programu Job Club zařazeno **3 037 klientů, z toho bylo 2 574 úspěšných absolventů**.

Stejně jako v předchozích obdobích převažovala v roce 2017 interní realizace poradenských aktivit zaměstnanci ÚP ČR nad externě nakupovanými poradenskými činnostmi.

Veřejně prospěšné práce (VPP)

Veřejně prospěšné práce jako časově omezené pracovní příležitosti slouží zejména k aktivaci a získání či zachování pracovních návyků u té skupiny uchazečů o zaměstnání, kde z důvodu příslušnosti k rizikové skupině (nízká kvalifikace, uchazeči starší 55 let, dlouhodobě nezaměstnaní atd. - kritéria se mohou regionálně mírně odlišovat) je vysoké riziko vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti a ztráty kompetencí rozhodných k získání a udržení zaměstnání. Jedná se o práce spočívající v údržbě veřejného prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo obdobných činnostech ve prospěch obcí, státních a obecně prospěšných institucí. S účinností od 1. ledna 2015 došlo k novelizaci § 112 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, která prodloužila maximální dobu vytvoření VPP z 12 na 24 měsíců.

V roce 2017 bylo vytvořeno celkem **18 287 míst na VPP** (z toho 6 545 v rámci ESF) a na nich **umístěno 19 259 uchazečů o zaměstnání**, což je o 3,3 tis. méně než ve stejném období minulého roku. **V roce 2017 bylo vynaloženo na VPP ze SR a ESF celkem 2 242 218 tis. Kč** (z toho 998 216 tis. Kč v rámci prostředků ESF), tj. o 444 898 tis. Kč méně než v roce 2016. Meziroční pokles výdajů na VPP byl způsoben snížením finančních prostředků vynaložených v rámci projektů ESF, prostředky z národních zdrojů meziročně vzrostly více než třikrát. **Podíl výdajů** na realizaci VPP (**47,7 %** celkových výdajů ÚP ČR) se meziročně zvýšil (v roce 2016 představoval 39,2 %).

Tento nástroj APZ byl nejvíce využíván v Ústeckém (17,7 % finančních prostředků čerpaných ÚP ČR na VPP) a Moravskoslezském kraji (15,3 %).

Společensky účelná pracovní místa (SÚPM)

Společensky účelnými pracovními místy jsou pracovní místa, která zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje na základě dohody s ÚP ČR a obsazuje je uchazeči o zaměstnání. K SÚPM patří též pracovní místo zřízené uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti (SVČ).

Tato pracovní místa mají umožnit trvalé nebo dlouhodobější zaměstnání uchazečům o zaměstnání, kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem.

V roce 2017 ÚP ČR přispěl na zřízení nebo vyhrazení **17 737 pracovních míst** (z toho 12 721 v rámci prostředků ESF) a **na tato místa umístil 17 437 uchazečů o zaměstnání**. V meziročním porovnání došlo k poklesu umístěných uchazečů o zaměstnání o 9,3 tis. Na tento nástroj bylo vyčerpáno celkem **943 165 tis. Kč** (z toho 539 889 tis. Kč v rámci ESF (bez RIPů¹¹)), meziročně o 2 537 742 tis. Kč, tj. o 72,9 % méně. Tento pokles byl ovlivněn především snížením prostředků na místa podpořená v rámci národních individuálních projektů a dále na zřízená místa pro OSVČ.

Podíl výdajů na realizaci SÚPM z celkových výdajů ÚP ČR na APZ (**20,1 %**) byl podstatně nižší než v roce 2016 (50,7 %). Pokračoval tak trend z 1. pololetí loňského roku, kdy v důsledku vysoké poptávky po pracovní síle, zejména v profesích s nižšími kvalifikačními požadavky, jsou zaměstnavatelé ochotni zaměstnávat i osoby, které jsou na trhu práce jinak znevýhodněné, a to i bez finančních příspěvků. Naopak požadavek na rychlý nábor pracovní síly odrazuje zaměstnavatele od vyřizování žádostí o poskytnutí příspěvků, které může proces nábora pracovníků zbrzdit. Naopak tento trend se neprojevuje u VPP, které jsou poskytovány zejména do veřejného sektoru a soustředí se na podporu zaměstnanosti nejvíce znevýhodněných osob, kterým se i přes příznivý vývoj na trhu práce nedaří uplatnit se na otevřeném trhu práce. V tomto segmentu není konkurenční tlak na získání vhodné pracovní síly tak citelný a zaměstnavatelé proto nadále projevují zájem o zaměstnávání nejvíce znevýhodněných osob s finančním příspěvkem.

Z regionálního pohledu byl nejvyšší podíl vyčerpaných finančních prostředků na SÚPM v Moravskoslezském (23,1 %), Olomouckém (12,3 %) a Jihomoravském (10,2 %) kraji z objemu prostředků vyčerpaných ÚP ČR na tento nástroj APZ, viz příloha č. 17.

Chráněná pracovní místa (CHPM)

V roce 2017 bylo finančně podpořeno **zřízení celkem 604 nových pracovních míst**, na která bylo **umístěno od počátku roku 1 187 osob se zdravotním postižením (OZP)**. V těchto počtech jsou zahrnuta i místa pro OZP, které se

---

¹¹ Výdaje na regionální individuální projekty (RIPy) se podle jednotlivých nástrojů APZ nesledují.

rozhodnou vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. Na zřízení CHPM bylo vynaloženo 34 408 tis. Kč, což je o 13 460 tis. Kč méně než v roce 2016.

Na **částečnou úhradu provozních nákladů CHPM** (na nichž bylo zaměstnáno 134 OZP) byly vynaloženy finanční prostředky ve výši 4 209 tis., což je o 409 tis. Kč více než v roce 2016.

Celková částka na zřízení CHPM a na provoz CHPM činila **38 617 tis. Kč**, což bylo o 13 050 tis. Kč méně než v roce 2016. Jejich **podíl** z celkových výdajů ÚP ČR na APZ **se** meziročně **nezměnil** a zůstal na úrovni **0,8 %**.

Další formou podpory osob se zdravotním postižením (OZP) je **pracovní rehabilitace (PR)**, která je uskutečňována na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace. Individuální plán pracovní rehabilitace obsahuje mimo jiné i jednotlivé formy pracovní rehabilitace a je ve své podstatě harmonogramem naplňování dohodnutého postupu vedoucího k pracovnímu uplatnění OZP. V důsledku intenzivní poradenské práce poradců pro pracovní rehabilitaci a koordinátorů zaměstnávání OZP ÚP ČR pokračoval v roce 2017 trend zvyšujícího se zájmu o pracovní rehabilitaci ze strany OZP. ÚP ČR v součinnosti s OZP uzavřel v roce 2017 celkem **420 individuálních plánů pracovní rehabilitace** (v roce 2016 jich bylo 325). Mezi nejčastěji zabezpečované formy pracovní rehabilitace patřila stejně jako v předchozím období příprava k práci (v celkovém počtu 185). **Rozsah** tohoto způsobu **podpory** osob se zdravotním postižením představoval **v roce 2017** objem **6 317 tis. Kč**, tj. o 9 tis. Kč méně než v předchozím roce.

V roce 2017 bylo dále **vymezeno 8 251 CHPM** (v roce 2016 to bylo 9 893 míst). Vymezování CHPM bylo realizováno v souvislosti s vazbou chráněných pracovních míst na poskytování příspěvku podle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Příspěvek dle § 78 zákona o zaměstnanosti lze poskytnout pouze na osoby se zdravotním postižením pracující na chráněných pracovních místech.

Důvodem poklesu počtu vymezovaných a zřizovaných chráněných pracovních míst je novela zákona o zaměstnanosti účinná od 1. 1. 2018. Předmětná novela nahradila administrativně náročný systém vymezování chráněných pracovních míst systémem uznávání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce. Benefity poskytované zaměstnavatelům na chráněném trhu práce (tj. možnost poskytování náhradního plnění a čerpání příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením) jsou od 1. 1. 2018 podmíněny uznáním zaměstnavatele

na chráněném trhu práce. Z důvodu očekávané změny systému tedy došlo s blížícím se koncem roku 2017 k úbytku počtu vymezených a zřizovaných chráněných pracovních míst.

Méně využívané nástroje APZ

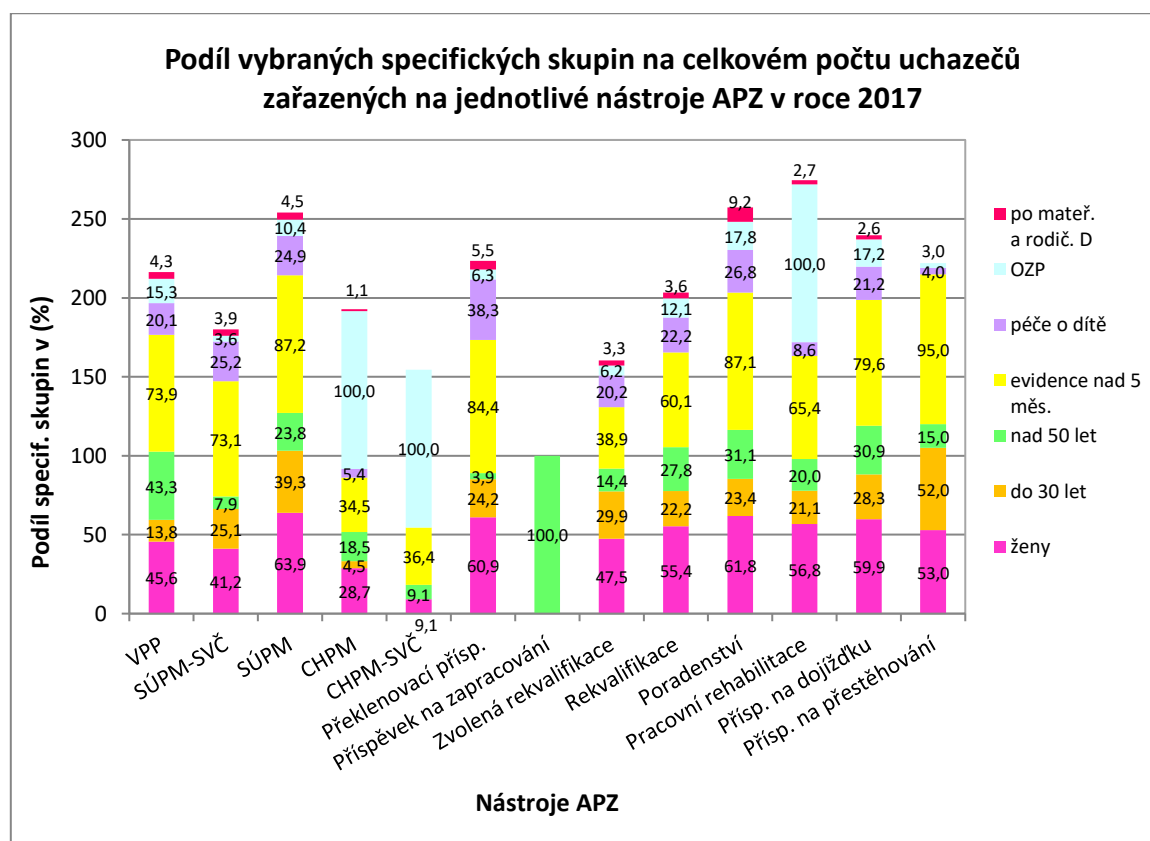
Méně využívanými nástroji aktivní politiky zaměstnanosti jsou **příspěvek na podporu regionální mobility (příspěvek na dojížděku a příspěvek na přestěhování), překlenovací příspěvek, příspěvek na zapracování a příspěvek v době částečné nezaměstnanosti.**

- **Příspěvek na podporu regionální mobility** je realizován **od dubna roku 2016**. Příspěvek byl pilotně ověřovaný podle § 106 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. **Od listopadu 2016** bylo poskytování příspěvku rozšířeno na území celé České republiky a současně byl tento nástroj doplněn o příspěvek na přestěhování a skládá se ze dvou vzájemně kombinovatelných příspěvků, a to **příspěvku na dojížděku a příspěvku na přestěhování**, který se začal poskytovat **od ledna 2017**. **V roce 2017** bylo **příspěvkem na dojížděku** podpořeno **2 910 osob** a **vynaloženo 24 815 tis. Kč** (příspěvek je vyplácen za daný měsíc zpětně), **příspěvek na přestěhování** byl poskytnut **100 osobám** (na tento příspěvek bylo **vynaloženo 4 724 tis. Kč**).
- **Překlenovací příspěvek (PP)** může ÚP ČR poskytnout osobě samostatně výdělečně činné, již byl ÚP ČR poskytnut příspěvek na zřízení SÚPM za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti (SVČ). Příspěvek je poskytován jednorázově na dobu max. 5 měsíců ve výši 0,25 násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předcházejícího roku. V roce 2017 bylo na tento příspěvek **vynaloženo 2 236 tis. Kč** a podpořeno bylo **128 osob**.
- **Příspěvek na zapracování (PZ)** může ÚP ČR poskytnout zaměstnavateli, který přijímá do pracovního poměru uchazeče o zaměstnání, kterému ÚP ČR věnuje zvýšenou péči. Příspěvek lze poskytovat maximálně po dobu 3 měsíců a může činit nejvýše polovinu minimální mzdy na jednu fyzickou osobu, která zapracovává přijatého uchazeče o zaměstnání. V roce 2017 probíhalo zapracování **1 osoby**, **vynaloženo bylo 17,0 tis. Kč**.

- **Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program** slouží k podpoře zaměstnavatelů, kteří z důvodu přechodu na nový podnikatelský program nemohou zabezpečit pro své zaměstnance práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby. V roce 2017 na tento druh podpory **nebyly zaměstnavateli čerpány žádné finanční prostředky.**
- **Příspěvek v době částečné nezaměstnanosti**, který je součástí systému aktivní politiky zaměstnanosti od 1. října 2015, je ukotven v § 115 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Uvedený nástroj je nástrojem preventivním pro případ závažných hospodářských výkyvů či živelných pohrom s výrazně negativním dopadem na trh práce. Jeho realizace je podmíněna vydáním prováděcího nařízení vlády, a to až v době, kdy nastanou skutečnosti odůvodňující aktivizaci tohoto opatření. Tento příspěvek nebyl v roce 2017 využit.

Podíl vybraných ohrožených skupin na trhu práce na uchazečích zařazených v rámci jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2017 zobrazuje graf č. 21.

graf č. 21

Pozn.: Uchazeči spadají současně do více skupin, proto je součet podílů u jednotlivých nástrojů APZ vyšší než 100%.

Z grafu je patrné, že na většinu nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti byli v roce 2017 zařazováni převážně uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP ČR **déle než 5 měsíců**. Nejvyšší podíl této kategorie uchazečů o zaměstnání byl zaznamenán u příspěvku na přestěhování (95,0 %), společensky účelných pracovních míst (87,2 %), poradenství (87,1 %) a překlenovacího příspěvku (84,4 %).

Podíl **osob se zdravotním postižením** byl nejvyšší u nástrojů přímo určených k podpoře zvýšení jejich zaměstnanosti, tj. chráněných pracovních míst, vč. samostatné výdělečné činnosti, a pracovní rehabilitace.

Uchazeči o zaměstnání **mladší 30 let** byli ve sledovaném období nejvíce zastoupeni mezi uchazeči o zaměstnání zařazenými na nástroje příspěvek na přestěhování (52,0 %) a společensky účelná pracovní místa (39,3 %).

Uchazeči o zaměstnání **starší 50 let** měli vysoké zastoupení mezi osobami umístěnými na veřejně prospěšné práce (43,3 %) a uchazeči podpoření poradenskými aktivitami (31,1 %). Příspěvek na zapracování byl poskytnut jedné osobě ve věku nad 50 let (tj. 100,0 %).

Ženy převažovaly mezi uchazeči zařazenými na společensky účelná pracovní místa (63,9 %), podporovanými v rámci poradenství (61,8 %) a překlenovacím příspěvkem (60,9 %).

Co se týká kategorie **péče o dítě do 15 let**, nejvyšší podíl mezi uchazeči o zaměstnání zařazených na APZ byl zaznamenán u překlenovacího příspěvku (38,3 %), poradenství (26,8 %) a SÚPM – samostatné výdělečné činnosti (25,2 %).

Kategorie **po mateřské a rodičovské dovolené** má podobně jako kategorie péče o dítě do 15 let nejvyšší zastoupení u nástrojů poradenství (9,2 %) a překlenovací příspěvek (5,5 %).

Regionální projekty přímého přidělení realizované v rámci OPZ zaměřené na podporu dlouhodobě evidovaných osob na ÚP ČR

Úřad práce ČR (ÚP ČR) realizuje prostřednictvím svých krajských poboček regionální projekty přímého přidělení (RIP), kdy **hlavním cílem** těchto projektů (viz níže) je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost dlouhodobě evidovaných osob prostřednictvím komplexní nabídky opatření. Realizace těchto projektů, resp. naplnění jejich cílů, je kontrolováno ze strany Generálního ředitelství Úřadu práce (GŘ ÚP ČR).

Směr - práce ve Středočeském kraji 2

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000015

Realizace projektu: 1. 1. 2016–31. 12. 2019

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou vedeni v evidenci ÚP ČR nepřetržitě déle než 5 měsíců s důrazem na osoby s dobou evidence nad 12 měsíců nebo v součtu 12 měsíců v posledních dvou letech.

Rozpočet projektu: 39 841 581,- Kč

Popis projektu: Zvýšení flexibility, motivace a získání či prohloubení dovedností formou rekvalifikace, zprostředkování zaměstnání SÚPM, odstranění překážek účasti v projektu poskytnutím přímé podpory, aby se zvýšila zaměstnatelnost účastníka a ten našel trvalé zaměstnání během, nebo krátce po své účasti v projektu.

Nová šance na Vysočině

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000016

Realizace projektu: 1. 12. 2015–31. 12. 2018

Cílová skupina: Dlouhodobě a opakovaně evidovaní uchazeči o zaměstnání (nad 12 měsíců).

Rozpočet projektu: 25 987 343,- Kč

Popis projektu: Problematika dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaných v Kraji Vysočina. Mezi klíčové aktivity projektu patří zprostředkování zaměstnání, poradenské a informační činnosti a programy, bilanční a pracovní diagnostika, rekvalifikace, rozvoj základních

kompetencí za účelem snazšího uplatnění na trhu práce, podpora aktivit k získání pracovních návyků, doprovodná opatření umožňující začlenění na trh práce, motivační aktivity.

Nová šance ve Zlínském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000023

Realizace projektu: 1. 2. 2016–31. 1. 2020

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání v evidenci déle než 5 měsíců, s důrazem na osoby s dobou evidence na ÚP ČR nad 12 měsíců.

Rozpočet projektu: 63 090 389,- Kč

Popis projektu: Prostřednictvím aktivit projektu dojde k získání, obnově, doplnění nebo rozšíření znalostí a dovedností u cílové skupiny, což bude mít za výsledek zvýšení jejich zaměstnatelnosti. Snahou projektu je znovuzařazení účastníků do pracovního procesu. Mezi klíčové aktivity projektu patří bilanční diagnostika, rekvalifikace, odborná jazyková výuka, práce na zkoušku a SÚPM.

Prostupné zaměstnávání v Olomouckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000032

Realizace projektu: 1. 2. 2016–28. 2. 2019

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR nepřetržitě déle než 12 měsíců nebo byli v evidenci ÚP ČR za poslední tři roky déle než 12 měsíců a současně vykazují alespoň 2 další znaky sociálního vyloučení.

Rozpočet projektu: 50 895 388,- Kč

Popis projektu: Předmětem projektu je pomoc uchazečům o zaměstnání s dlouhodobou evidencí, kteří vykazují znaky sociálního vyloučení.

Práce a život v Jihočeském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000034

Realizace projektu: 1. 12. 2015–30. 6. 2020

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR 12 a více měsíců nepřetržitě a dále také uchazeči, kteří jsou v opakovaných evidencích, z nichž ta aktuální živá evidence je v délce 5 a více měsíců. Zájemci o zaměstnání, původně uchazeči o zaměstnání, kteří plnili aktivity projektu, a v průběhu postupování aktivitami se jim podařilo získat zaměstnání, ale aktivitu chtějí dokončit.

Rozpočet projektu: 44 800 776,- Kč

Popis projektu: Rozvoj klíčových kompetencí, měkkých dovedností a podpora motivace pro nastartování schopnosti a vůle pokusit se vrátit do pracovního režimu, doplnit či změnit svoji kvalifikaci a vstoupit aktivně na pracovní trh, poradenský program, rekvalifikace, individuální poradenství, umísťování na pracovní místa, podpora zahájení podnikání, doprovodná opatření.

Společně to dokážeme v Ústeckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000040

Realizace projektu: 1. 4. 2016–31. 3. 2019

Cílová skupina: Dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání s nízkou kvalifikací, trpící sociálním vyloučením.

Rozpočet projektu: 153 403 400,- Kč

Popis projektu: Projekt je zaměřen na uchazeče o zaměstnání evidované na ÚP ČR, kteří jsou ohroženi sociální exkluzí a bydlí v sociálně vyloučených lokalitách Ústeckého kraje. Tato cílová skupina se významně podílí na celkové nezaměstnanosti v Ústeckém kraji. Projekt těmto osobám nabízí řadu aktivit (zprostředkování zaměstnání, poradenské a motivační aktivity, bilanční a pracovní diagnostika, rekvalifikace).

Zpět do práce v Libereckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000045

Realizace projektu: 1. 1. 2016–31. 12. 2020

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR déle než 5 měsíců s důrazem na osoby s dobou evidence nad 12 měsíců

nebo v součtu 12 měsíců v posledních dvou letech jako uchazeči o zaměstnání.

Rozpočet projektu: 22 500 000,- Kč

Popis projektu: Komplexní činnost s účastníky projektu zaměřená k jejich návratu na trh práce, např. poradenské aktivity, rekvalifikace, SÚPM, doprovodná opatření.

ÚP ČR realizuje prostřednictvím svých krajských poboček i další RIP, kdy **jedním z cílů** těchto projektů (viz níže) je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost dlouhodobě evidovaných osob prostřednictvím komplexní nabídky opatření, například:

Zaměstnanost venkova v Jihočeském kraji (Se sousedy II)

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000033

Realizace projektu: 1. 12. 2015–31. 5. 2021

Cílová skupina: Uchazeči a zájemci o zaměstnání, jejichž společným znakem je bydliště s obtížnou dopravní obslužností, která je handicapuje na trhu práce a z hlediska možností celoživotního vzdělávání, často v kombinaci s dalšími znevýhodněními: **dlouhodobá nezaměstnanost**, péče o závislé osoby, ztráta profesních dovedností, nízká motivace a sebehodnocení.

Rozpočet projektu: 44 961 000,- Kč

Popis projektu: Zvýšení zaměstnatelnosti osob ohrožených na trhu práce z důvodu znevýhodnění, která jsou specifická pro venkovské oblasti se zhoršenou infrastrukturou a dopravní obslužností. Zpřístupnit vzdělávání a rekvalifikace lidem z venkova tak, aby i oni se mohli stát osobami, které aktivně hledají a nacházejí pracovní uplatnění. Přispět k vytváření pracovních příležitostí a podporovat pracovní místa vyčleněná na trhu práce pro účastníky projektu.

Příležitost dělá zaměstnance v Moravskoslezském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000027

Realizace projektu: 1. 2. 2016-31. 7. 2019

Cílová skupina: Uchazeči a zájemci o zaměstnání, kteří jsou sociálně vyloučeni, či jim sociální vyloučení hrozí, a splňují minimálně 2 z těchto znaků: bydliště ve vymezené sociálně vyloučené lokalitě, nevhodné bydlení (ubytovna, azylový dům, bez přístřeší atp.), **dlouhodobá nezaměstnanost (minimálně 5 měsíců v evidenci ÚP ČR; u absolventů minimálně 3 měsíce)**, opakované sankční vyřazování z evidence ÚP ČR (min. dvakrát za posledních 5 let), chybějící kvalifikace (nejvyšší dosažené základní vzdělání), záznam v rejstříku trestů, pobírání dávek v hmotné nouzi (i nepřímo jako osoba společně posuzovaná), zadluženost (spotřebitelské úvěry, exekuce atp.).

Rozpočet projektu: 81 246 687,- Kč

Popis projektu: Projekt je zaměřen na komplexní podporu uchazečů nebo zájemců o zaměstnání ze sociálně znevýhodněného prostředí. Úspěšnému začlenění těchto osob na trh práce předchází odstranění početných bariér, jak pracovních, tak i osobních a rodinných. Mezi aktivity projektu patří doprovodná opatření, skupinové poradenství, rekvalifikace, SÚPM, veřejně prospěšné práce, práce na zkoušku.

Kudy kam II v Královéhradeckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000020

Realizace projektu: 1. 3. 2016–30. 4. 2021

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, především se základním vzděláním a vyučením, **evidovaní déle než 5 měsíců, s důrazem na evidované nad 12 měsíců**, kteří potřebují zvláštní pomoc. Těmito osobami se rozumí zejména osoby, které se přechodně ocitly v mimořádně obtížných poměrech nebo které v nich žijí, po ukončení výkonu trestu odnětí svobody nebo po propuštění z výkonu ochranného opatření a osoby ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

Rozpočet projektu: 42 000 000,- Kč

Popis projektu: Projekt je určen na podporu osob sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením. Hlavním cílem projektu je

podpořit opětovný návrat těchto lidí na otevřený trh práce. Projekt je založen na obnově režimových návyků a nábívkou pracovních dovedností, které jsou spojeny s obnovením sociálních kontaktů a vazeb. Důraz je kladen na poradenství, individuální přístup a podporu při hledání pracovního uplatnění.

ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000037

Realizace projektu: 1. 4. 2016–30. 4. 2020

Cílová skupina: Uchazeči a zájemci o zaměstnání **evidovaní déle než 12 měsíců** nebo osoby se zdravotním postižením definované zákonem č. 435/2004, o zaměstnanosti, § 67 odst. 2 bez ohledu na délku evidence.

Rozpočet projektu: 41 943 000,- Kč

Popis projektu: Cílem projektu je zvýšení zaměstnatelnosti a integrace znevýhodněných občanů evidovaných na ÚP ČR v Jihomoravském kraji na trh práce prostřednictvím realizace komplexního programu, tj. pomocí poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivit.

Informace o dalších opatřeních APZ realizovaných na úrovni MPSV i na ÚP ČR (systém investičních pobídek, další projekty zaměstnanosti podporované Evropským sociálním fondem) jsou uvedeny samostatně v následujících kapitolách 4. a 5.

4. Systém investičních pobídek

Investiční pobídky jsou jedním z nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a jsou poskytovány zaměstnavatelům Generálním ředitelstvím Úřadu práce ČR (dále jen „GŘ ÚP ČR“) na základě zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění pozdějších předpisů, a na základě zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. GŘ ÚP ČR poskytuje dvě formy investičních pobídek, tj. hmotnou podporu **na vytváření nových pracovních míst (NPM)** a hmotnou podporu **rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců (RŠ)**.

V roce 2017 poskytlo GŘ ÚP ČR hmotnou podporu v rámci investičních pobídek pěti zaměstnavatelům ve zpracovatelském průmyslu v celkové hodnotě 59 500 tis. Kč, to představuje nárůst oproti roku 2016 o 17 200 tis. Kč. Svou roli, při poskytování hmotné podpory ze strany GŘ ÚP ČR, hrála ekonomická a personální situace investorů uzavírat příslušné Dohody na vytváření nových pracovních míst v rámci investičních pobídek.

Na základě Dohody o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst v rámci investičních pobídek byla hmotně podpořena vytvořená nová pracovní místa pro 310 nových zaměstnanců (oproti roku 2016 pokles o 86 nových zaměstnanců).

Z hlediska regionálního rozložení této hmotné podpory v rámci investičních pobídek byl ve větší míře podpořen **Ústecký kraj** (72,3 %) a v menší míře **Moravskoslezský kraj** (23,5 %) a **Jihomoravský kraj** (4,2 %).

Podrobnější údaje k uvedenému textu jsou uvedeny v tabulce přílohy č. 18 a přílohy č. 19.

5. Projekty financované z prostředků Evropského sociálního fondu

Významným zdrojem finančních prostředků na aktivity služeb zaměstnanosti je Evropský sociální fond (ESF).

V roce 2017 postupovala realizace projektů v rámci **Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) pro programové období 2014–2020**.¹²

Tato část si neklade za cíl popsat všechny realizované projekty, její součástí jsou ty, které mají vazbu na prostředky vyčleněné na politiku zaměstnanosti a jejichž cílem je zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti pracovní síly. Oblasti zaměstnanosti se týkají především prioritní osy a investiční priority podrobněji popsané v následujícím textu.

➤ **Prioritní osa 1 OPZ - Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly**

- **Investiční prioritní osa 1.1 – Přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně dlouhodobě nezaměstnaných a osob vzdálených trhu práce, také prostřednictvím místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a mobility pracovníků**

---

¹² Podrobné informace o **OP Zaměstnanost** viz odkaz https://www.esfcr.cz/detail-clanku/-/asset_publisher/BBFAoaudKGfE/content/op-zamestnanost-2014-2020.

V investiční prioritě 1.1 OPZ, která je zaměřena na zvýšení zaměstnanosti, byla v roce 2015 vyhlášena výzva 03_15_001, ve které byl předložen pouze jediný projekt **„Nové pracovní příležitosti (NoPP)“**, jehož doba realizace byla od 1. 4. 2015 do 31. 3. 2017 a bylo zde vyčerpáno cca 3,7 mld. Kč. Tento projekt navazoval na projekt „Vzdělávejte se pro růst! – pracovní příležitosti“ realizovaný v OP LZZ a byl zaměřen na realizaci dvou nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, a to **společensky účelných pracovních míst vyhrazených a veřejně prospěšných prací**. Díky svým flexibilním dohodám byl jedním ze stěžejních nástrojů přesného dočerpání alokace OP LZZ. V rámci projektu bylo podpořeno více než 30 tis. osob.

Dále byla v roce 2015 vyhlášena výzva 03_15_121, ve které byly předloženy projekty **„Nové pracovní příležitosti - veřejně prospěšné práce (NoPP – VPP)“** a **„Nové pracovní příležitosti – společensky účelná pracovní místa vyhrazená (NoPP – SÚPM)“**. Oba projekty jsou realizovány od 1. 9. 2015 do 31. 12. 2018 a jsou zaměřeny na jednotlivé nástroje aktivní politiky zaměstnanosti. Alokace na NoPP – VPP byla navýšena na 3,583 mld. Kč a na NoPP – SÚPM činí 2,972 mld. Kč. V projektu NoPP – VPP bylo k 31. 12. 2017 vyčerpáno 2,175 mld. Kč a podpořeno více než 15 540 osob. V projektu NoPP – SÚPM bylo k 31. 12. 2017 vyčerpáno 1,789 mld. Kč a podpořeno více než 19 400 osob.

Dále byl v rámci výzvy 03_15_121 schválen v roce 2016 projekt **„Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II“**, který je zaměřen na **poradenské činnosti a rekvalifikace** a který navazuje na projekt „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce“ realizovaný v rámci OP LZZ. Doba realizace projektu je od 1. 1. 2016 do 30. 9. 2020 a rozpočet projektu činí 1,050 mld. Kč. Do konce roku 2017 bylo z celkového rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 226 mil. Kč a podpořeno 20 218 osob.

V roce 2015 byla také vyhlášena výzva 03_15_123, ve které byly v roce 2016 schváleny 4 projekty Fondu dalšího vzdělávání, a to **„Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti I“** s rozpočtem ve výši 93,5 mil. Kč, **„Podpora začleňování cizích státních příslušníků na trh práce“** s rozpočtem ve výši 29,6 mil. Kč, **„Vzdělávání praxí pro zvýšení zaměstnatelnosti“** s rozpočtem ve výši 120,7 mil. Kč a **„Cesta k uplatnění na trhu práce“** s rozpočtem ve výši 267,3 mil. Kč. V roce 2017 byl dále schválen projekt Fondu dalšího vzdělávání, a to **„Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti II“** s rozpočtem ve výši 101,2 mil. Kč. Ve výzvě 03_15_123 bylo k 31. 12. 2017 vyčerpáno (dle schválených žádostí o platbu) celkem 119,4 mil. Kč a podpořeno 4 525 osob.

Na základě dobrých zkušeností s realizací **regionálních individuálních projektů** v OP LZZ byly vyhlášeny výzvy v rámci OPZ, které ÚP ČR, resp. jeho krajským pobočkám, umožňují navázat realizací regionálních projektů i v rámci OPZ. Jedná se o tyto **výzvy pro ÚP ČR**.

- výzva č. 03_15_004 v IP 1.1 (**Záruky pro mladé**), v rámci které je realizováno **11 projektů** v celkové výši cca 933 mil. Kč poslední 2 projekty (KrP Ústí n. Labem a Karlovy Vary) budou předloženy v roce 2018. Jedná se o projekty, které navazují na úspěšné projekty Odborná praxe pro mladé do 30 let realizované v OP LZZ. Původní alokace na tuto výzvu byla 1 mld. Kč, v září 2017 byla schválena změna této výzvy a došlo k navýšení alokace o 339 mil. Kč na celkových 1,339 mld. Kč. Plánováno je navýšení většiny rozpočtů projektů Záruky pro mladé a prodloužení realizace těchto projektů až do prosince 2020. Hlavním cílem těchto projektů je podpora aktivit k získání pracovních návyků a zkušeností, podporovanými aktivitami jsou především poradenství, odborné praxe u zaměstnavatelů včetně mentoringu na pracovišti či možnosti absolvovat rekvalifikaci. K 31. 12. 2017 bylo vyčerpáno (dle schválených žádostí o platbu) cca 214,4 mil. Kč, podpořeno bylo 3 646 osob.

- výzva č. 03_15_010 v IP 1.1 (**regionální individuální projekty**), kde bylo předloženo a schváleno celkem 41 projektů, ke konci roku 2016 však byly 4 projekty předčasně ukončeny ze strany příjemce, takže v realizaci je **37 projektů** v celkové výši cca 1,59 mld. Kč. Realizace projektů byla zahájena v 1. pololetí 2016. V září 2017 byla schválena změna této výzvy a došlo k navýšení alokace o cca 1,555 mld. Kč na cca 3,147 mld. Kč. Plánováno je navýšení většiny rozpočtů projektů, prodloužení realizace těchto projektů až do června 2023 a předložení 4 nových projektů. Tyto projekty jsou zaměřeny především na zvýšení zaměstnanosti podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných, dlouhodobě nezaměstnaných, se zdravotním postižením či jinak znevýhodněných. K 31. 12. 2017 bylo vyčerpáno (dle schválených žádostí o platbu) cca 210,6 mil. Kč, podpořeno bylo 6 137 osob.

V roce 2017 pokračovala administrace **soutěžních (otevřených) výzev** pro projekty ze strany neziskových, vzdělávacích a poradenských organizací na podporu zaměstnanosti zejména **osob starších, nízkokvalifikovaných, dlouhodobě nezaměstnaných, osob se zdravotním postižením a jinak znevýhodněných**. Nejčastějšími aktivitami v těchto projektech jsou motivační kurzy, diagnostiky,

vzdělávací kurzy a rekvalifikace, poradenství, odborné praxe, místa na zkoušku, zprostředkování zaměstnání a podpora pracovních míst, nejčastěji s čerpáním mzdových příspěvků. Realizovány jsou projekty regionálního i nadregionálního charakteru, v části projektů probíhá realizace ve spolupráci s partnerskými organizacemi. Nejčastějšími žadateli a příjemci v soutěžních projektech jsou neziskové organizace (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, církevní organizace) a vzdělávací organizace, v menší míře pak školy a obce.

Ve výzvě č. 03_15_040 probíhala realizace celkem 61 projektů o objemu 274,5 mil. Kč, ve kterých byly předloženy a z velké části schváleny druhé zprávy o realizaci.

V březnu 2016 byly vyhlášeny i dvě průběžné výzvy k předkládání soutěžních projektů pro **Integrované územní investice** (dále jen „ITI“) a **Integrovaný plán rozvoje území** (dále jen „IPRÚ“). Po téměř celý rok 2016 probíhalo hodnocení integrovaných strategií, na které navázalo připomínkování a následné vyhlašování výzev nositelů, příjem prvních žádostí o podporu nastal až na počátku roku 2017. V průběhu roku 2017 pak bylo předloženo celkem 27 žádostí – 15 do výzvy ITI a 12 do výzvy IPRÚ. V 15 případech (8x ITI a 7x IPRÚ) se podařilo zdárně absolvovat všechny fáze hodnocení a vydat právní akty v souhrnné výši 152,8 mil. Kč. Většina těchto projektů lokalizovaných na Olomoucko, Ústecko, Ostravsko, Liberecko, Karlovarsko a Mladoboleslavsko již vstoupila do realizace. U dalších 6 projektů stále probíhá proces hodnocení a zbylých 5 žádostí bylo staženo ze strany žadatelů.

Ve výzvě č. 03_16_055 pro **regionální projekty paktů zaměstnanosti v partnerství s Úřadem práce ČR** za účelem posílení regionální spolupráce místních aktérů na trhu práce při poskytování **podpory znevýhodněným skupinám uchazečů a zájemců o zaměstnání a neaktivním osobám** probíhala realizace 12 projektů o objemu 107,3 mil. Kč, projekty zahajovaly realizaci na přelomu roku 2016 a 2017.

Ve výzvě č. 03_16_053 pro projekty **ze strany neziskových organizací a obcí** na podporu zaměstnanosti **cílových skupin zvláště znevýhodněných na trhu práce** (osob s kumulacemi hendikepů, imigrantů a azylantů, osob nezaměstnaných déle než 12 měsíců, národnostních menšin, osob opouštějících zařízení institucionální výchovy či výkonu trestu odnětí svobody, osob závislých na návykových látkách) zahájilo v průběhu 1. pololetí 2017 realizaci 43 projektů

(z celkových 45 projektů o objemu 187,3 mil. Kč). V průběhu 2. pololetí jeden projekt odstoupil od realizace.

V listopadu 2016 byla vyhlášena další výzva č. 03_16_068. Na základě výsledků předchozích výzev bylo přistoupeno k rozdělení celkové alokace výzvy ve výši 300 mil. Kč do čtyř dílčích alokací dle cílových skupin: A) 50 mil. Kč na skupinu osob tzv. **NEETS** (osoby mladší 30 let, kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě a s dalšími charakteristikami dle textu výzvy), B) 50 mil. Kč na **národnostní menšiny**, C) 100 mil. Kč na **osoby dlouhodobě nezaměstnané** a D) 100 mil. Kč na **osoby s kumulacemi hendikepů**. V rámci výběrového procesu bylo doporučeno k realizaci 71 projektů v celkové výši 291 mil. Kč. Projekty zahájily realizaci v průběhu 2. pololetí 2017, jeden projekt do konce roku odstoupil od realizace.

V září 2017 byla vyhlášena další výzva č. 03_17_075, ve které byl zopakován princip rozdělení alokace do dílčích alokací. Příjem žádostí bude uzavřen až počátkem roku 2018.

- **Investiční priorita 1.2 – Rovnost žen a mužů ve všech oblastech, a to i pokud jde o přístup k zaměstnání a kariérní postup, sladění pracovního a soukromého života a podpora stejné odměny za stejnou práci**

V rámci oblasti podpory **1.2 Rovnost žen a mužů** bylo od spuštění OPZ do konce roku 2017 vyhlášeno 20 výzev. Specifickým cílem všech výzev vyhlášených v IP 1.2 je **snížit rozdíly v postavení žen a mužů na trhu práce**. Ve čtrnácti výzvách probíhala v roce 2017 realizace projektů. U projektových žádostí předložených ve výzvách vyhlášených v roce 2017 probíhal proces hodnocení.

V procesu **realizace** byly v **roce 2017** projekty z následujících výzev:

- **Podpora služeb péče o děti 1. stupně základních škol v době mimo školní vyučování mimo hl. m. Prahu (013) a Podpora služeb péče o děti 1. stupně základních škol v době mimo školní vyučování v Praze (014)**

Výzvy nabídly možnost budování zařízení, která rodičům dětí 1. stupně základní školy umožní **sladit pracovní rytmus s péčí o děti**. Mezi podporované aktivity patří

zakládání a provozování zařízení, která doplňují chybějící kapacitu stávajících institucionálních forem tohoto typu (školní družiny, kluby), s dobou provozu odpovídající potřebám rodičů (oproti současné nabídce družin též v časných ranních hodinách a až do pozdního odpoledne); skupinová doprava do/ze školy zejména ve venkovských či příměstských regionech s komplikovanou dopravní obslužností (školní autobusy); zajištění doprovodu dětí na kroužky a zájmové aktivity a příměstské tábory v době školních prázdnin (tj. nepobytové).

Do výzvy 013 bylo podáno celkem 475 projektových žádostí. Podpořeno bylo **71 projektů**. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 179 895 221 Kč.

Do výzvy 014 bylo podáno celkem 54 projektových žádostí. K realizaci bylo doporučeno **13 projektů**. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 22 896 595 Kč.

- ***Podpora vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost mimo hl. m. Prahu (035) a Podpora vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost v hl. m. Praze (036)***

Výzvy podporují vznik a provoz zařízení poskytujících pravidelnou péči o dítě od narození, resp. od 1 či 3 let věku, do zahájení povinné školní docházky za účelem **zapojení rodičů do pracovního procesu**. Služba hlídání a péče o dítě je poskytována v kolektivu dětí mimo domácnost dítěte. Obsahem služby hlídání a péče o dítě je zajištění potřeb dítěte a výchova, rozvoj schopností a kulturních i hygienických návyků dítěte. Podporována jsou zařízení péče o děti pro zaměstnance i pro veřejnost.

Ve výzvě 035 bylo celkem podáno 400 žádostí, z toho do realizace vstoupilo 353 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 1 066 574 411 Kč. Kapacita podpořených zařízení je **4 829 míst**. Bylo podpořeno 193 zcela nových zařízení, 36 transformovaných zařízení a 124 zařízení, která již splňovala hygienické požadavky na provoz. U všech zařízení bude podpořeno 24 měsíců provozu.

Ve výzvě 036 bylo celkem podáno 69 žádostí, z toho do realizace vstoupilo 61 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 194 767 321 Kč. Kapacita podpořených zařízení je **943 míst**. Bylo podpořeno 18 zcela nových zařízení,

14 transformovaných zařízení a 29 zařízení, která již splňovala hygienické požadavky na provoz. U všech zařízení bude podpořeno 24 měsíců provozu.

- ***Systémové projekty na podporu rovnosti žen a mužů (009)***

Ve výzvě 009 činí finanční objem uzavřených právních aktů 334 483 012 Kč. Aktuálně je realizováno následujících 5 projektů.

Projekt **„Podpora implementace dětských skupin“** je realizovaný MPSV. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, délka realizace je 60 měsíců a rozpočet činí 95 496 147 Kč. V rámci projektu bude podpořeno vybudování a provoz dětských skupin prostřednictvím poskytnutí komplexního poradenství a metodické podpory poskytovatelů dětských skupin s cílem vytvořit síť poskytovatelů a zvýšit dostupnost služeb péče o děti v dětské skupině a dále vytvoření systému kvality dětských skupin s cílem zvýšit jejich kvalitu.

Projekt **„Rovnost žen a mužů na trhu práce se zaměřením na (ne)rovné odměňování žen a mužů“** je dalším ze systémových projektů realizovaných MPSV. Hlavním cílem projektu je zahájit proces snižování rozdílu v odměňování žen a mužů v ČR, propojit hlavní aktéry/ky tohoto jevu za účelem změnit současnou neuspokojivou situaci, zvýšit povědomí o problému a o jeho komplexnosti a navrhnout a v praxi ověřit inovativní nástroje a přístupy k řešení dané problematiky. Zastřešující klíčovou aktivitou projektu bude tvorba strategického dokumentu na vládní úrovni tzv. Akční plán pro snižování rozdílu pro snižování rozdílu v odměňování žen a mužů v ČR. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, délka realizace je 60 měsíců a rozpočet činí 84 900 109 Kč.

Realizátorem projektu **„Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby“** je MPSV. Projekt se prostřednictvím podpory mikrojeslí a pilotního ověření nové veřejné služby péče o nejmenší děti v mikrojeslích zaměřuje na zlepšení nabídky cenově dostupných a kvalitních zařízení a služeb péče o děti za účelem zvýšení zaměstnanosti rodičů s malými dětmi, specificky žen, a usnadnění slučitelnosti pracovního a soukromého života. Prostřednictvím projektu by rovněž mělo dojít k podpoře vzdělávání za účelem zvýšení kvality a odbornosti pečujících osob. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016 s délkou realizace 36 měsíců a rozpočet činil 15 640 680 Kč. V rámci projektu byla v červenci 2017 rezortní radě předložena žádost o podstatnou změnu projektu

(prodloužení projektu o dalších 24 měsíců). Žádost byla schválena dne 4. 12. 2017, kdy bylo podepsáno Rozhodnutí o změně Podmínek použití podpory z Operačního programu Zaměstnanost s datem ukončení projektu nejpozději do 31. 12. 2020. Rozpočet činí 22 845 967 Kč.

Projekt „**Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014-2020 a související aktivity**“ je realizovaný Úřadem vlády ČR. Projekt je zaměřen na řešení nerovností žen a mužů v ČR. K tomu by mělo dojít prostřednictvím systémového nastavení genderové agendy, zejména implementací Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v ČR a dalších dokumentů. Projekt by měl zlepšit institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů na úrovni vlády a prosazování gender mainstreamingu například lepším sběrem statistických dat či implementací standardu genderového auditu. Projekt prohloubí gender agendu směrem k EU, OSN a dalším mezinárodním organizacím. Projekt byl zahájen 1. 2. 2016, délka realizace je 59 měsíců a rozpočet činí 43 901 297 Kč.

Hlavním cílem projektu „**Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů**“ je zlepšit koordinaci místních a celostátních politik na podporu rodin, a tím podpořit či vytvořit na regionální (lokální) úrovni příznivé podmínky pro fungování rodin. Během realizace projektu bude vytvořen základ systémového uchopení rodinné politiky na krajské, případně obecní úrovni a bude posílena spolupráce mezi MPSV a kraji či obcemi v této oblasti. Snahou projektu je zaměřit systematickou pozornost na potřeby rodin při plánování aktivit krajů. Příjemcem je MPSV. Projekt byl zahájen 1. 1. 2017, délka realizace je 36 měsíců, a to do 31. 12. 2019, schválený rozpočet projektu je 87 339 492 Kč.

- ***Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v ČR mimo hl. město Prahu (061) a Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v hl. městě Praze (062)***

Výzvy 061 a 062 podporují **aktivity v oblastech**: komplexní podpora vedoucích ke zlepšení postavení na trhu práce žen ve věku 55 a více let, žen ohrožených na trhu práce a osob pečujících o malé děti či jiné závislé osoby; podpora opatření vedoucích k odstranění projevů diskriminace na trhu práce na základě pohlaví a podpora aktivit vedoucích k vyššímu zapojení mužů do péče o děti a další závislé osoby.

Do výzvy 061 bylo podáno celkem 412 projektových žádostí, z toho 106 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 369 740 765 Kč. Do výzvy 062 bylo podáno celkem 75 projektových žádostí, z toho 12 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 38 354 023 Kč.

- ***Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeslích v ČR (mimo hl. m. Prahu) (126) a Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeslích v Praze (127)***

Výzvy 126 a 127 nabízí možnost budování a provoz mikrojeslí, tj. zařízení péče o děti ve věku od 6 měsíců do 4 let, s kapacitou 4 děti. Mikrojesle umožní rodičům sladit pracovní rytmus s péčí o děti a současně přináší pracovní uplatnění pro pečující osoby v těchto zařízeních. Výzvy podporují aktivity: vybudování a provozování mikrojeslí, vzdělávání pečující osoby v mikrojeslích a spolupráci na pilotním ověření služby mikrojeslí s MPSV v projektu „Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby“.

Ve výzvě 126 bylo podáno 105 projektových žádostí, z toho 64 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 121 666 550 Kč. Ve výzvě 127 bylo předloženo 7 projektových žádostí, všech 7 projektů bylo podpořeno. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 13 257 169 Kč.

- ***Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020 (méně rozvinuté regiony) (027) a Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020 Praha (028)***

Výzvy 027 a 028 jsou zaměřeny na podporu orgánů veřejné správy při přijímání opatření vyplývající z Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020. Tato opatření mohou být směřována jak na věcnou agendu, kterou má daná instituce v gesci, tak na její vlastní fungování z hlediska personálního a organizačního.

Ve výzvě 027 bylo předloženo 31 projektových žádostí, z toho do realizace vstoupilo 13 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 48 740 000 Kč. Ve výzvě 028 bylo předloženo 21 projektových žádostí, podpořeno bylo 11 projektů v celkové výši 60 328 506 Kč.

- Realizace genderových auditů u zaměstnavatelů – méně rozvinuté regiony (050), Praha (051)

Podporovanou aktivitou výzev 050 a 051 je realizace genderového auditu u zaměstnavatele s alespoň deseti zaměstnanci (myšleno v přepočtu na celé úvazky v okamžiku uzavření smlouvy o provedení auditu). Audit musí odpovídat standardu genderového auditu vydanému Úřadem vlády. Výstupem projektu bude závěrečná zpráva odpovídající požadavkům uvedeného standardu za každý provedený audit v rámci projektu.

Do výzvy 050 bylo předloženo 23 projektových žádostí, z toho do realizace vstoupilo 22 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 22 800 000 Kč. Do výzvy 051 bylo předloženo 5 projektových žádostí, z toho do realizace vstoupilo 5 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 4 762 379 Kč.

- Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost mimo hl. m. Prahu (132)

Výzva 132 podporuje vznik a následný provoz dětských skupin za účelem zapojení rodičů do pracovního procesu. Služba hlídání a péče o dítě je poskytována v kolektivu dětí mimo domácnost dítěte. Obsahem služby hlídání a péče o dítě je zajištění potřeb dítěte a výchova, rozvoj schopností a kulturních i hygienických návyků dítěte. Podporována budou zařízení péče o děti pro zaměstnance i pro veřejnost.

Do výzvy 132 bylo předloženo 341 projektových žádostí, z toho 293 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 843 053 123 Kč.

V 1. pololetí 2017 byly vyhlášeny následující 4 výzvy.

- **Podpora zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování mimo hl. město Prahu (077) a Podpora zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování v hl. městě Praze (078)**

Výzvy podporují zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování, která rodičům dětí 1. stupně základní školy umožní sladit pracovní rytmus s péčí o děti. Podpora v rámci této výzvy je určena pouze pro podporu zařízení péče o děti mimo režim vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Výzvy byly vyhlášeny dne 29. 5. 2017, příjem žádostí byl ukončen 29. 9. 2017. Do výzvy 077 bylo předloženo 212 projektových žádostí a do výzvy 078 20. Finanční alokace výzvy 077 je 265 mil. Kč, výzvy 078 činí alokace 35 mil. Kč.

- **Implementace doporučení genderového auditu u zaměstnavatelů mimo Prahu (130) a Implementace doporučení genderového auditu u zaměstnavatelů v Praze (131)**

Výzvy podporují aktivity směřující k zavádění opatření vedoucích ke zlepšení podmínek pro uplatňování rovných příležitostí žen a mužů a sladování pracovního a rodinného života u zaměstnavatelů. Zaváděná opatření vychází z výstupů provedeného genderového auditu (v rámci výzev 50 a 51, nebo vlastního auditu odpovídajícího standardu provedeného v posledních 3 letech).

Příjem žádostí o podporu byl zahájen 20. 4. 2017, ukončen bude 21. 12. 2018. V roce 2017 byla do výzvy 130 předložena 1 projektová žádost. Finanční alokace výzvy 130 činí 180 mil. Kč, u výzvy 131 je finanční alokace 30 mil. Kč.

Ve 2. pololetí 2017 byly vyhlášeny 2 výzvy:

- **Podpora vybudování a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost mimo hl. m. Prahu (073) a Podpora vybudování a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost v hl. m. Praha (074)**

Výzvy 073 a 074 jsou dalšími výzvami podporující vznik a provoz zařízení poskytujících pravidelnou péči o dítě od 1 či 3 let věku do zahájení povinné školní docházky za účelem zapojení rodičů do pracovního procesu. Ke dni uzávěrky 23. 11. 2017 žadatelé ve výzvě 073 předložili 578 žádostí o podporu a ve výzvě 074 150 žádostí o podporu. Celkový součet požadované částky dotace převýšil alokaci obou výzev. Aby bylo možné podpořit alespoň žádosti o podporu předložené do 23. 11. 2017 z oblasti na podporu provozu dětských skupin dle zákona č. 247/2014 Sb., bude alokace výzvy 073 v roce 2018 navýšena na 1 129 844 630 Kč a výzvy 074 na 372 512 276 Kč.

- **Investiční priorita 1.3 - Pomoc pracovníkům, podnikům a podnikatelům přizpůsobovat se změnám**

V investiční prioritě 1.3 byly v roce 2017 realizovány projekty v sedmi výzvách. Specifickým cílem všech výzev bylo zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků a soulad kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce. Druhým specifickým cílem u většiny výzev bylo zvýšit adaptabilitu starší pracovníků.

V rámci výzvy č. 002 „**Budování kapacit sociálních partnerů**“ bylo realizováno celkem 12 projektů. Příjemci byli sociální partneři definováni Radou hospodářské a sociální dohody ČR, organizace zaměstnavatelů (Svaz průmyslu a dopravy ČR, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, Českomoravská konfederace odborových svazů, Asociace samostatných odborů) a odborové organizace, které mají uzavřenou kolektivní smlouvu vyššího stupně. Projekty byly zaměřeny na posilování sociálního dialogu, rozvoj spolupráce mezi zaměstnavateli a zaměstnanci, rozvoj a podporu spolupráce sociálních partnerů a dalších relevantních subjektů na řešení dlouhodobých problémů v oblasti rozvoje lidských zdrojů na regionální, odvětvové (sektorové) a národní úrovni, a zvyšování povědomí o sociálním dialogu na všech jeho úrovních. Celková alokace projektů je 270 478 206 Kč.

V průběhu roku 2017 bylo možné podávat žádosti o finanční příspěvek v rámci projektu „**Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II**“ (**POVEZ II**) výzvy č. 022 s rozpočtem 3 499 850 000 Kč, který realizuje Úřad práce ČR. Příjem žádostí

probíhal od 20. 3. 2017 do 30. 6. 2017, a dále od 1. 11. 2017. Tento projekt navázal na sérii projektů, jež byly v ČR realizovány od roku 2009 s cílem podpořit odborný rozvoj zaměstnanců. Přímo navázal na projekt "Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců", který se osvědčil jako jeden z nástrojů podpory dalšího vzdělávání v ČR a posilování konkurenceschopnosti pracovní síly na českém trhu práce. Cílovou skupinou projektu byli zaměstnavatelé ve smyslu § 7 Zákoníku práce, a to prostřednictvím svých zaměstnanců či potenciálně nových zaměstnanců. Cílovou skupinou byly rovněž fyzické osoby – OSVČ a nestátní neziskové organizace. Projekt umožňuje zaměstnavatelům získat příspěvek na vzdělávání zaměstnanců a refundaci jejich mezd po dobu školení. Ke dni 31. 12. 2017 bylo podáno 23 762 žádostí v celkové částce 2 969 356 810 Kč.

Oprávnění žadatelé měli možnost předkládat své žádosti do **výzvy č. 054 pro organizační složky státu a jimi řízené/zřízené příspěvkové organizace**, které mají ve své působnosti podporu některých specifických oblastí ekonomiky a zároveň jsou vhodnými subjekty k realizaci projektů dalšího vzdělávání zaměstnanců v příslušných oblastech. Jedná se o průběžnou nesoutěžní výzvu pro předem definovaný okruh oprávněných žadatelů/příjemců. Celková finanční alokace této výzvy je 726 387 000 Kč. V rámci výzvy plánuje předložit Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism projekt s názvem „Vzdělávání v cestovním ruchu“; Národní ústav pro vzdělávání projekt „Implementace systému mistrovské zkoušky a mistrovských kvalifikací v ČR“, MPO projekt „Zvýšení odborné úrovně znalostí a dovedností v sektoru stavebnictví prostřednictvím koncepčního vzdělávání“ a Česká agentura na podporu obchodu (CzechTrade) projekt „Proexportní akademie (PROXA)“. Žádný z oprávněných žadatelů zatím projekt nepředložil.

V rámci výzvy č. 044 s názvem **„Podpora zaměstnanců ohrožených propouštěním“** začaly počátkem roku 2017 realizovat své projekty krajské pobočky ÚP ČR v Jihlavě s vymezenou alokací 39,8 mil. Kč a v Ostravě s alokací 47 mil. Kč. Projekty byly zaměřené především na poradenské a informační aktivity v oblasti kariérového poradenství, orientaci na trhu práce pro propouštěné zaměstnance, vzdělávací a rekvalifikační programy pro zaměstnance podniků procházejících restrukturalizací nebo končící svoji činnost, vzdělávací programy pro zaměstnance ohrožené propouštěním a podporu zaměstnávání propouštěných zaměstnanců.

V lednu 2017 byl zahájen proces vydávání právních aktů v kolové výzvě č. 043 **„Podnikové vzdělávání zaměstnanců“** se zjednodušeným vykazováním výdajů

formou jednotkových nákladů na vzdělávání. Vzhledem k velkému množství kvalitně připravených žádostí v zásobníku projektů byla v dubnu 2017 navýšena finanční alokace výzvy z původních 1,5 na 2 mld. Kč. V období od ledna do prosince 2017 se podařilo uzavřít 1 238 rozhodnutí o poskytnutí dotace. Ve stejném období příjemci předkládali první a někteří i druhé zprávy o realizaci projektu včetně žádostí o platbu. Schváleny a proplaceny byly výdaje v celkové výši cca 242 mil. Kč.

Druhou výzvou v režimu zjednodušeného vykazování výdajů formou jednotkových nákladů na vzdělávání byla výzva 060 „**Vzdělávání – společná cesta k rozvoji!**“. V této výzvě byla začátkem roku 2017 ukončena fáze hodnocení přijatelnosti a formálních náležitostí podaných žádostí. Doporučeno k financování bylo 75 projektových žádostí a se všemi úspěšnými žadateli byly podepsány právní akty. Od února byly vypláceny první zálohové platby a příjemci, kterými jsou profesní a podnikatelská sdružení a zastřešující organizace nestátní neziskových organizací, tak mohli začít realizovat vzdělávací projekty určené pro zaměstnance svých členských organizací. Většina projektů nejdříve realizovala výběrová řízení. V druhé polovině roku byly pak v některých projektech předkládány již první zprávy o realizaci a žádosti o platbu v celkové výši 1,8 mil. Kč. Celková finanční alokace výzvy je 560,5 mil. Kč.

V říjnu 2017 byla vyhlášena výzva č. 079 „**Age management - chytrá změna v řízení, příležitost k růstu**“. Hlavním cílem výzvy je přispět k podpoře zavádění age managementu a související systémové práce s lidskými zdroji jakožto jednoho z důležitých faktorů konkurenceschopnosti podniků na trhu v kontextu demografického vývoje v ČR a s tím souvisejícího prodloužení pracovního života. Finanční alokace výzvy je 300 mil. Kč. Oprávněnými žadateli jsou obchodní korporace, státní podniky a nestátní neziskové organizace. Podporovanými aktivitami v projektech je zpracování strategií a plánů pro zavádění age managementu, preventivní kroky na udržování a posilování pracovní schopnosti zaměstnanců všech generací, motivační poradenství, aktivity zaměřené na generační výměnu, aktivity zaměřené na sdílení dobré praxe, vzdělávací aktivity v oblasti age managementu, a další. Povinnou přílohou žádosti o podporu je zpracovaný audit age managementu za subjekt žadatele.

- **Investiční priorita 1.4 – Modernizace institucí trhu práce, jako jsou veřejné a soukromé služby zaměstnanosti a přispívání k adaptaci**

na potřeby trhu práce, včetně prostřednictvím opatření pro zlepšení nadnárodní mobility pracovníků a programů mobility a lepší spolupráce mezi institucemi a příslušnými zúčastněnými stranami

Investiční priorita 1.4 specifický cíl 1, který je zaměřený na zvýšení kapacity, komplexnosti a kvality služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti, je realizován prostřednictvím dvou výzev. Výzva č. 03_15_011 byla vyhlášena pro předkládání **systémových projektů Úřadu práce ČR**. V září 2017 došlo ke snížení alokované částky v této výzvě na 1,875 mld. Kč v rámci realokace (z původních 2,622 mld. Kč) a k prodloužení možné doby ukončení realizace projektů do 30. 6. 2023 v textaci výzvy. V rámci této výzvy jsou realizovány následující projekty.

- **„Efektivní služby zaměstnanosti“ (EFES)** – cílem projektu je zefektivnění služeb poskytovaných ÚP ČR prostřednictvím zajištění kvalitního zázemí a podmínek zaměstnancům ÚP ČR a zkvalitnění a posílení přenosu informací a služeb směrem ke klientům a pracovníkům ÚP ČR. Projekt je v realizaci od 1. 2. 2016 s plánovaným ukončením k 31. 8. 2020, rozpočet projektu je 898,4 mil. Kč. Do konce roku 2017 bylo z rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 114,4 mil. Kč.
- **„Evropské služby zaměstnanosti II“ (EURES II)** – záměrem projektu je podpořit mezinárodní evropskou pracovní mobilitu prostřednictvím rozšíření, modernizace a zkvalitnění poskytování služeb EURES v ČR v souvislosti s reformou evropské sítě EURES. Realizace projektu byla zahájena 1. 2. 2016 a je plánována do 30. 9. 2020, rozpočet projektu dosahuje výše 251,9 mil. Kč. V projektu bylo k 31. 12. 2017 vyčerpáno celkem 20 mil. Kč.
- **„Podpora informačních a poradenských středisek ÚP ČR“ (PIPS)** – projekt je zaměřen na rozvoj, modernizaci a podporu Informačních středisek pro volbu povolání a změnu zaměstnání ("IPS") za účelem zabezpečení standardizovaných služeb v oblasti kariérového poradenství. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 383,8 mil. Kč, realizace projektu byla zahájena k 1. 1. 2017 a předpokládaná doba trvání projektu je 60 měsíců. V říjnu 2017 byla schválena 1. zpráva o realizaci projektu se žádostí o platbu ve výši 7,5 mil. Kč.
- **„Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ (OZP)** – cílem projektu je zabezpečit realizaci

standardizovaných služeb v oblasti poradenství pro OZP a jejich současným či potenciálním zaměstnavatelům. Projekt je zaměřen na rozvoj systému práce s OZP při hledání pracovního uplatnění a na podporu zvyšování zaměstnanosti OZP na volném trhu práce prostřednictvím nastavení systému práce s touto ohroženou cílovou skupinou. Fyzická realizace projektu byla zahájena 1. 6. 2017 a předpokládané ukončení projektu je 31. 5. 2021. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 241,4 mil. Kč.

Výzva č. 03_15_122 je určena pro předkládání **systémových projektů MPSV, VÚPSV a SÚIP**. V září 2017 byla celková alokace výzvy snížena na 597,1 mil. Kč v rámci realokace (z původních 1,057 mld. Kč) a doba ukončení realizace projektů byla prodloužena do 30. 6. 2023 v textaci výzvy. V této výzvě jsou v současnosti realizovány dva následující projekty a několik dalších plánovaných projektů je ve fázi příprav projektových žádostí (viz dále).

- **„Vyhodnocování účinnosti a efektivity realizace APZ“** – hlavním cílem projektu je vypracovat a nastavit komplexní a vnitřně provázaný informační, analytický a monitorovací systém vyhodnocování nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti pro veřejné služby zaměstnanosti, který postihne především dopady implementace jednotlivých nástrojů a opatření na zaměstnanost a zaměstnatelnost účastníků APZ. Příjemcem je Výzkumný ústav práce a sociálních věcí. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 45,3 mil. Kč, realizace projektu byla zahájena k 1. 1. 2017. V úvodním roce realizace proběhla evaluace cílenosti opatření nástrojů APZ v roce 2014. V srpnu 2017 byla schválena 1. zpráva o realizaci projektu se žádostí o platbu ve výši 6 mil. Kč.
- **„Predikce trhu práce“ (Kompas)** – projekt je zaměřen na vytvoření udržitelného systému spolehlivých predikcí a monitoringu trhu práce, který bude propojovat národní a regionální úroveň a jehož výsledky budou reflektovat podstatné dopady technologických trendů na trh práce a specifika regionálního vývoje. Příjemcem projektu je MPSV, projekt byl schválen s rozpočtem 349 mil. Kč. Realizace projektu byla zahájena 1. 1. 2017, plánované ukončení projektu je k 31. 12. 2020. V říjnu 2017 byla schválena 1. zpráva o realizaci projektu se žádostí o platbu ve výši 18 mil. Kč.

U následujících projektů jsou připravovány projektové záměry.

- Projektový záměr „**Mapování budoucích kompetencí jako součást systémových opatření pro vymezení požadavků trhu práce**“ (**Kompetence 4,0**) byl 24. 1. 2018 projednán a 15. 2. 2018 schválen. Cílem projektu je podpora adaptace institucí trhu práce na změny vyplývající ze 4. průmyslové revoluce prostřednictvím včasné identifikace v budoucnosti vyžadovaných kompetencí a podpora spolupráce a partnerství firem a škol pro zajištění vzájemné komplementarity ve vztahu k potřebám pracovního trhu. Plánované zahájení projektu 1. 10. 2018, doba trvání projektu 48 měsíců, rozpočet projektu 104 mil. Kč.
- Projektový záměr „**Systémové využití ergodiagnostických center při komplexním posuzování osob se zdravotním postižením**“, který byl projednán 6. 12. 2017. Cílem projektu je přispět k modernizaci institucí a služeb trhu práce rozvojem synergických efektů z propojení nástrojů z oblasti zaměstnanosti a nepojistných sociálních dávek, a to zejména ve vztahu k příspěvku na zvláštní pomůcku, a posílením spolupráce ergodiagnostických center, Úřadu práce ČR a dalších zúčastněných stran. Zahájení projektu se plánuje od 1. 9. 2018, doba trvání projektu 48 měsíců, plánovaný rozpočet projektu 61,5 mil. Kč.

Investiční priorita 1.4 specifický cíl 2 OPZ Zvýšení kvality systému dalšího vzdělávání se zaměřuje na předkládání systémových nesoutěžních projektů přímého přidělení na **rozvoj a zavedení plošných opatření v oblasti dalšího vzdělávání v kompetencích resortů MPSV a MŠMT**. Podporováno je provazování systémů uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení, zavádění prvků kvality do vzdělávacího procesu, zpracování analýz a prognóz kvalifikačních potřeb na trhu práce, realizace systémového kariérového poradenství v celoživotní perspektivě a podpora nástrojů pro párování potřeb trhu práce a nabízené pracovní síly.

Pro předkládání **systémových záměrů na rozvoj dalšího vzdělávání** byla vyhlášena výzva č. 03_15_020. Působí zároveň mezi investiční prioritou (dále IP) 1.4.2 OPZ a IP 3.1.5 **Zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy** včetně posílení jejich relevance pro trh práce **Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání „komplementarita“**, tedy vzájemná doplňkovost opatření obsažených v předkládaných projektech obou resortů. **Cílovou skupinou jsou instituce trhu**

práce a jejich zaměstnanci (MPSV, Úřad práce ČR, Fond dalšího vzdělávání, Státní úřad inspekce práce) a relevantní aktéři na trhu práce a jejich zaměstnanci. V září 2017 byla schválena změna výzvy, kde došlo k ponížení alokace o 894,2 mil. Kč na celkových 1,091 mld. Kč. V rámci této výzvy jsou realizovány následující projekty.

- **„Rozvoj systémové podpory digitální gramotnosti“** - záměrem projektu je vytvořit pro cílovou skupinu, tj. pro instituce, které se podílejí na naplňování opatření Digitální strategie 2020 a pro aktéry na trhu práce (zaměstnavatelé, sociální partneři a poskytovatelé vzdělávání), systémové prvky podpory, které zvýší efektivitu a dostupnost dalšího vzdělávání v oblasti digitální gramotnosti. Projekt realizuje Fond dalšího vzdělávání s rozpočtem 53,7 mil. Kč a období realizace projektu je 1. 9. 2016–31. 8. 2020. V roce 2017 byla vytvořena Jednotná platforma Digitální strategie (dále „DigiPortál“, <https://digitalnistrategie.cz>), která představuje cloudové řešení pro gestory a realizátory jednotlivých opatření Strategie digitální gramotnosti. A dále byla vytvořena první Zpráva o naplňování Akčního plánu realizace Digitální strategie ČR na období 2015–2020 za rok 2016. V roce 2017 byly schváleny dvě zprávy o realizaci projektu se žádostmi o platbu v celkové výši 7,7 mil. Kč.
- **„Technický a informační rozvoj kariérového poradenství jako nástroje dalšího vzdělávání“** - cíle projektu směřují především ke zkvalitnění a usnadnění práce kariérových poradců prostřednictvím vytvoření integrovaného systému JOBHUB, který nabídne všem pracovníkům služeb zaměstnanosti, kariérovým poradcům neveřejné povahy i samotným klientům kariérového poradenství širokou škálu technické, metodické a informační podpory napříč všemi segmenty trhu práce. Realizátorem projektu je Fond dalšího vzdělávání. Rozpočet projektu je 39,8 mil. Kč a období realizace projektu je 1. 12. 2016–30. 11. 2019. V průběhu roku 2017 probíhala tvorba informačního systému JOBHUB v podobě integrovaného portálu a vstupních analýz pro tento portál, na kterých se podílejí jednotliví členové pracovních skupin. Dne 27. 7. 2017 byla schválena 1. zpráva o realizaci s žádostí o platbu ve výši 2,5 mil. Kč.
- **„Vytvoření systému mistrovské zkoušky a mistrovských kvalifikací v ČR“**
  - cílem projektu je vytvoření systému mistrovské zkoušky v ČR jako nástroje vzdělávání a uznávání řemeslného mistrovství v jednotlivých oborech a přispět tak ke zlepšení kvality systému dalšího vzdělávání v oblasti řemesel i k zavádění

prvků kvality do samotného vzdělávacího procesu. Realizátorem projektu je Národní ústav pro vzdělávání (NÚV). Po intenzivním jednání o finální podobě právního aktu se zástupci MŠMT a NÚV došlo k dohodě a vytvoření samostatné Smlouvy o zpracování osobních údajů mezi MPSV a NÚV. V průběhu roku 2017 probíhala intenzivní jednání o finální podobě právního aktu se zástupci MŠMT a NÚV. Dne 30. 10. 2017 byl právní akt podepsán. Období realizace projektu je od 1. 11. 2017 do 31. 10. 2021, rozpočet projektu je 109,6 mil. Kč.

- **„Zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání ve spolupráci se zaměstnavateli“** – záměrem je přizpůsobení nástrojů dalšího vzdělávání se zaměřením na rekvalifikace současným a budoucím požadavkům trhu práce a těsnější zapojení zaměstnavatelů do procesu zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání. V důsledku realizace projektu dojde ke kvalitativním změnám v jednom z nástrojů APZ (aktivní politika zaměstnanosti) rekvalifikacích, a to se zaměřením se na jednotlivé moduly tohoto nástroje a rovněž k pilotnímu odzkoušení systému modularizovaných rekvalifikačních programů v celé ČR. Příjemcem je MPSV, realizace projektu je od 1. 10. 2017 do 31. 12. 2020 a rozpočet projektu je 183,1 mil. Kč. Dne 3. 11. 2017 byl vydán právní akt. Probíhá příprava zadávací dokumentace k veřejné zakázce „Zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání“.
- **„Rozvoj systému dalšího vzdělávání zaměstnavatelů a zaměstnanců v oblasti digitálních kompetencí“** - cílem projektu je vytvořit systémový nástroj pro podporu rozvoje Digitálních Kompetencí (dále jen „DK“). Projekt vytvoří nástroj Smart Online Systém (dále jen „SOS“) pro podporu dalšího vzdělávání zaměstnavatelů a zaměstnanců v oblasti digitálních kompetencí. Nástroj SOS, který využije prostředí DigiPortálu vznikající v projektu Rozvoj systémové podpory digitální gramotnosti, se bude skládat ze 4 součástí: DK – SOS, Q – SOS (autoevaluační nástroj), MET – SOS (metodická doporučení), EDU – SOS (vzdělávací programy), které představují online nástroje umožňující pružně reagovat na změny v digitálních technologiích a přizpůsobovat se jim. Projekt přispěje k adaptaci na potřeby trhu práce v oblasti přenositelných DK, které se v různých oblastech dynamicky proměňují v přímé vazbě na rozvoj digitálních technologií. Realizátorem projektu je Fond dalšího vzdělávání. Rozpočet projektu je 44,981 mil. Kč a období realizace projektu je od 1. 10. 2017 do 31. 3. 2021.

- **Investiční priorita 1.5 - Trvalé začlenění mladých lidí na trh práce, mimo jiné pomocí „záruky pro mladé lidi“, a to zejména těch, kteří nejsou ve vzdělávání, v zaměstnání nebo v profesní přípravě, včetně těch mladých lidí, kterým hrozí sociální vyloučení, a mladých lidí z marginalizovaných komunit**

V rámci investiční priority 1.5 (IP 1.5) jsou vyhlášeny dvě výzvy **pro Ústecký a Karlovarský kraj**. V říjnu 2017 byla vyhlášena nová výzva pro Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský kraj.

Ve výzvě č. 03_15_003 pro ÚP ČR jsou krajskými pobočkami v Ústí nad Labem a v Karlových Varech realizovány **2 projekty**, které byly schváleny v roce 2015, realizace aktivit byla zahájena v 1. pololetí 2016. Projekty jsou zaměřeny na trvalé začlenění mladých lidí na trh práce, mimo jiné také pomocí „**záruky pro mladé lidi**“, a to zejména těch, kteří nejsou ve vzdělávání, v zaměstnání nebo v profesní přípravě, včetně těch mladých lidí, kterým hrozí sociální vyloučení, a mladých lidí z marginalizovaných komunit.

Na základě soutěžní (otevřené) výzvy č. 03_15_116 byly na konci roku 2015 předloženy a schváleny **3 projektové žádosti** (dva projekty jsou realizovány v Ústeckém kraji a jeden projekt v Karlovarském kraji). Projekty jsou zaměřeny obdobně jako projekty krajských poboček v Ústí nad Labem a Karlových Varech na mladé lidi mladší 30 let (tj. do 29 let včetně), kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě, žijící ve způsobilém regionu, kteří jsou nezaměstnaní nebo neaktivní (včetně dlouhodobě nezaměstnaných) nezávisle na tom, zda jsou registrováni na ÚP ČR jako uchazeči o zaměstnání či nikoli. Mezi aktivity realizované v těchto projektech patří: zprostředkování zaměstnání osobám z cílové skupiny, poskytování poradenské činnosti, poskytování rekvalifikací, motivační aktivity atp.

V nově vyhlášené soutěžní (otevřené) výzvě č. 03_18_091 byla na konci roku 2017 předložena 1 projektová žádost na projekt Ústeckého kraje. Pro tuto výzvu jsou oprávněnými žadateli Karlovarský kraj, Ústecký kraj a Moravskoslezský kraj. Výzva je zaměřena na projekty na lidi mladší 30 let (tj. do 29 let včetně), kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě, žijící ve způsobilém regionu, kteří jsou nezaměstnaní nebo neaktivní (včetně dlouhodobě nezaměstnaných)

nezávisle na tom, zda jsou registrováni na ÚP ČR jako uchazeči o zaměstnání či nikoli. Do projektů budou zařazovány přednostně osoby, které nejsou evidovanými uchazeči o zaměstnání, ale jsou cílovou skupinou IP 1.5.

Do konce roku 2017 probíhala realizace všech pěti podpořených projektů, pokrok v realizaci projektů je však menší než očekávaný. V případě výzvy 03_15_116 bylo důvodem posunu zahájení realizace projektových aktivit pozdější předložení žádostí a delší proces jejich věcného hodnocení. V případě výzvy 03_15_003 bylo pozdější zahájení realizace aktivit způsobeno nedostatečným zajištěním personálních kapacit projektových týmů ÚP ČR kvůli nutnosti realizovat výběrová řízení dle Zákona o státní službě.

Realizaci projektů dále komplikuje situace na trhu práce, která prošla od roku 2012 zásadní změnou. Míra nezaměstnanosti mládeže v regionu NUTS II Severozápad poklesla a příjemci nyní obtížně získávají cílovou skupinu a bojují s naplněním výsledkových indikátorů. Na základě intenzivní komunikace a jednání s příjemci byly přijaty a schváleny změny napříč všemi projekty realizovanými v obou výzvách. V případě výzvy č. 03_15_116 se jednalo o posílení propagačních aktivit projektů, změny v klíčových aktivitách odborného a rekvalifikačního vzdělávání, úpravy realizačních týmů v podobě zintenzivnění jejich terénních prací a o úpravy rozpočtů v souvislosti s navýšením počtu členů realizačních týmů a zavedením nových aktivit v klíčových aktivitách. U výzvy č. 03_15_003 došlo taktéž k posílení propagačních aktivit projektů a dále ke změnám směrnic GŘ ÚP, rozšíření doprovodných opatření u klíčových aktivit Stáže do zahraničí a Návrat do vzdělávání a zavedení dalších forem doprovodných opatření. Oba realizované projekty byly v roce 2017 prodlouženy o dva měsíce do 31. 12. 2018. K 31. 12. 2017 bylo podpořeno 3 520 osob, objem schválených žádostí o platbu v roce 2017 činil 243,2 mil. Kč, což představuje 30 % alokace na specifický cíl.

➤ **Prioritní osa 2 OPZ – Sociální začleňování a boj s chudobou**

V prioritní ose 2 OPZ byla od 27. 8. 2015 do 29. 6. 2018 vyhlášena průběžná uzavřená výzva č. 03_15_016 „Výzva pro systémové projekty realizované MPSV – sociální podnikání“ s celkovou alokací 25 mil. Kč.

V rámci této výzvy je realizován projekt „**Podpora sociálního podnikání v ČR pokračuje**“. Účelem podpory je poskytování poradenských služeb v segmentu sociálního podnikání včetně zprostředkování stáží, realizace mezinárodní spolupráce v oblasti sociálního podnikání, mainstreamingové aktivity v oblasti sociálního podnikání. Datum zahájení projektu 1. 12. 2016, datum ukončení projektu 30. 11. 2021. Na realizaci projektu byl schválen rozpočet v celkové výši 20 218 944 Kč.

➤ **Prioritní osa 3 OPZ – Sociální inovace a mezinárodní spolupráce**

V prioritní ose 3 OPZ jsou ve výzvách na podporu sociálních inovací realizovány z části projekty vztahující se k tématu zaměstnanosti. Příkladem je třeba projekt **BEC2** (Business and Employment Co-operative), jehož cílem je zavedení modelu podnikatelsko-zaměstnaneckého družstva pro nezaměstnané osoby (vychází ze zahraniční práce tzv. Business and Employment Co-operatives a předchozího pilotního projektu) jako nástroje aktivní politiky zaměstnanosti lokálního rozvoje. Projekt umožňuje začínajícím podnikatelům z řad nezaměstnaných a znevýhodněných sociálních skupin (zaměstnancům družstva) experimentovat s jejich podnikatelským nápadem a využívat při tom sdíleného zázemí a odborné podpory. Vede skupinu osob k získání podnikatelských kompetencí a k tomu, aby nesli společnou odpovědnost za svá rozhodnutí. Motivuje je ke společnému participativnímu prospěchu a tím nepřímo i ke stabilizaci a dlouhodobému rozvoji jejich vlastních firem.

V prioritní ose 3 OPZ byla od 3. 8. 2015 do 30. 10. 2015 vyhlášena výzva č. 32 „**Mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež**“ s celkovou alokací 120 mil. Kč. Podporovanou aktivitou výzvy je mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež, která zahrnuje vzdělávací a motivační aktivity, zahraniční stáže pro cílovou skupinu, poradenství a intenzivní následnou podporu cílové skupiny pro vstup na trh práce nebo do dalšího vzdělávání či odborné přípravy po jejím návratu do České republiky. V 1. pololetí 2016 byly uzavřeny právní akty u 18 projektů určených k realizaci. Realizaci zahájilo 17 z nich, 1 z podpořených projektů od realizace odstoupil. Ke konci roku 2017 předčasně ukončil realizaci 1 projekt. Ve 2. polovině roku 2016 probíhal v projektech nábor cílové skupiny a realizovaly se převážně aktivity směřující k přípravě cílové skupiny na zahraniční

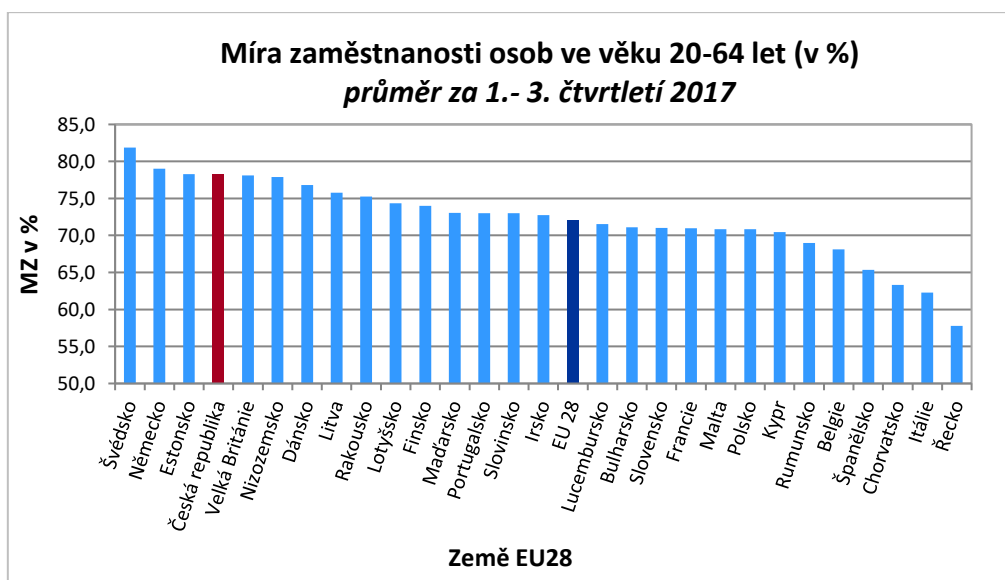
stáže a aktivity spojené s věcným i organizačním zajištěním stáží. Od 1. pololetí 2017 už probíhaly samotné zahraniční stáže a tři podpořené projekty úspěšně ukončily realizaci dle naplánovaného harmonogramu. Byla zahájena evaluace výzvy, proběhla první kola dotazníkových šetření a první kolo fokusních skupin s účastníky a příjemci. Dle dosavadních ověřených výsledků lze očekávat, že budou překročeny hodnoty nastavených indikátorů (429 podpořených osob, 308 úspěšných absolventů zahraniční stáže). Ukončené projekty vykazují v závěrečných zprávách o realizaci i nadprůměrnou úspěšnost při zaměstnávání účastníků po jejich účasti v projektových aktivitách, která není sledována v rámci povinných indikátorů. Ze tří již ukončených projektů jsou k dispozici následující data: 73 podpořených osob (plánováno 70), 45 účastníků, kteří získali kvalifikaci a úspěšně ukončili stáž (plánováno 39), 34 účastníků našlo zaměstnání v ČR, 3 znovu nastoupili do školy, aby si dokončili vzdělání, 2 účastníci našli zaměstnání v zahraničí.

V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti

V této části jsou shrnuty poslední dostupné **vybrané ukazatele trhu práce** podle EUROSTATu (Statistický úřad Evropské unie)¹³, viz přílohy č. 21, 22 a 23. V materiálu jsou použita data aktuální k termínu jeho zpracování.

Celková **míra zaměstnanosti (MZ) osob ve věku 20–64 let v EU 28** v předešlých třech letech začala opět meziročně růst, v roce 2016 dosáhla hodnoty 71,0 %, v **1. - 3. čtvrtletí 2017** hodnota MZ vzrostla na **72,1 %**. V **ČR** míra zaměstnanosti nepřetržitě roste již od roku 2011, v roce 2016 hodnota tohoto ukazatele meziročně vzrostla o 1,9 p. b. na 76,7 %, v **1. - 3. čtvrtletí 2017** byla naměřena hodnota **78,3 %**. Míra zaměstnanosti v ČR roste rychlejším tempem než míra zaměstnanosti v EU 28 a tempo růstu se postupně navyšuje. V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR dosáhnout do roku 2020 zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20–64 let na **75 %**. Lze předpokládat, že tento cíl bude splněn. Česká republika zaujímá 4. nejvyšší míru zaměstnanosti v rámci EU 28. Nejvyšší míru zaměstnanosti v 1. - 3. čtvrtletí 2017 naměřili ve Švédsku (81,9 %) a Německu (79,0 %), nejnižší v Řecku (57,8 %), viz graf č. 22.

graf č. 22

Trendy ve vývoji **míry zaměstnanosti žen ve věku 20–64 let v EU 28** i v **ČR** v posledních letech odpovídají trendům ve vývoji celkové míry zaměstnanosti. Míra

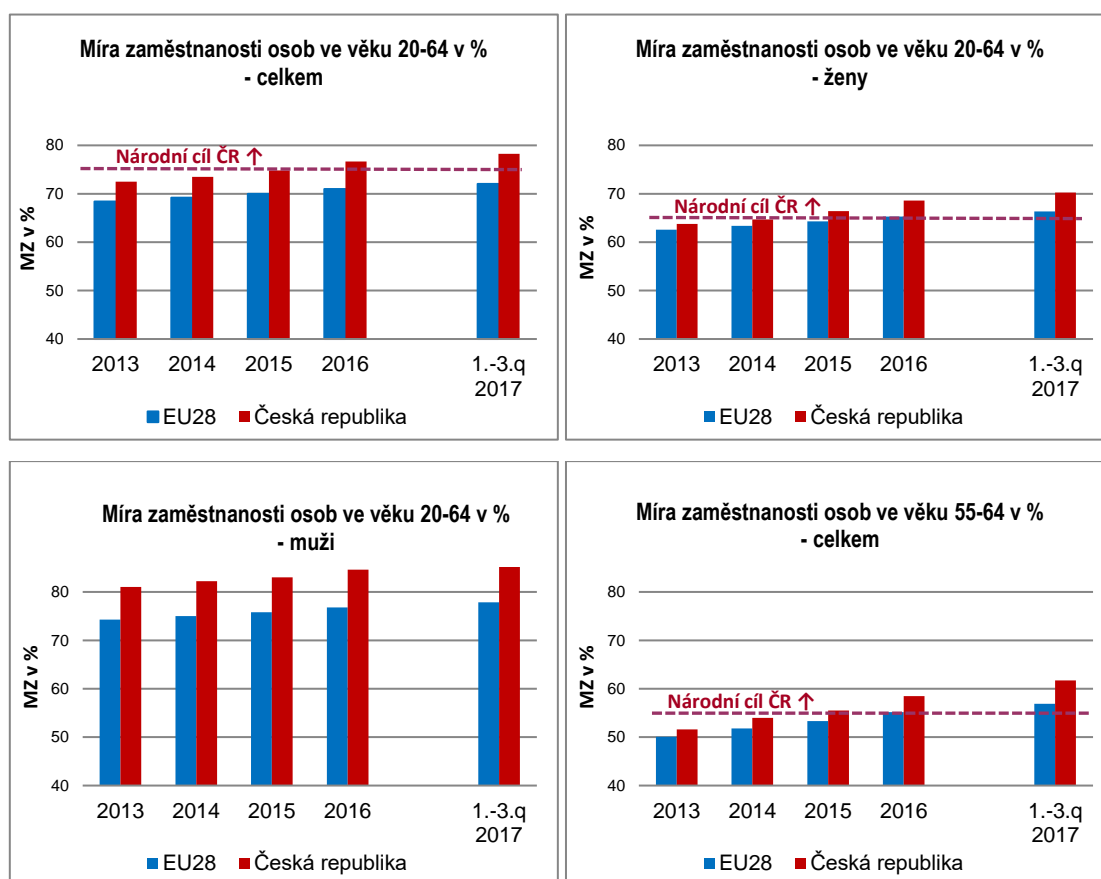
¹³ Údaje EUROSTATu ze sekce Obyvatelstvo a sociální podmínky – převážně se jedná o data zpracovaná na základě primárních dat z LFSS jednotlivých členských zemí (Labour Force Sample Survey), viz <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

Ukazatele zpracovává EUROSTAT na základě primárních dat z LFS jednotlivých členských států EU tak, aby zabezpečovaly mezinárodní srovnání mezi jednotlivými členskými státy. Údaje za ČR v této části se proto mohou lišit od údajů z VŠPS ČSÚ použitých v analýze.

zaměstnanosti žen ve věku 20–64 let v **EU 28** v roce 2016 meziročně rostla rychlejším tempem než v roce 2015, a to o 1,0 p. b. na 65,3 %, v **1. - 3. čtvrtletí 2017** vzrostla na **66,3 %**. V **ČR** hodnota tohoto ukazatele ve sledovaném období rostla rychleji než celkový průměr v EU 28, v roce 2016 meziročně vzrostla o 2,2 p. b. na 68,6 % a v **1. - 3. čtvrtletí 2017** byla naměřena míra zaměstnanosti žen **70,2 %**, což byla 11. nejvyšší hodnota v porovnání s ostatními členskými státy EU 28. V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR míry zaměstnanosti žen ve věku 20–64 let na **65 %**, který se s největší pravděpodobností podaří splnit. V EU 28 patří mezi státy s **nejvyšší mírou zaměstnanosti žen** Švédsko (79,9 %), nejnižší míra zaměstnanosti žen byla zaznamenána v Řecku (48,2 %).

graf č. 23

Srovnání vývoje míry zaměstnanosti v EU 28 a ČR

V roce 2016 byla v **České republice** míra zaměstnanosti žen ve věku **15–64 let s dětmi v předškolním věku, tj. do 6 let (45,2 %)**, značně nižší než míra zaměstnanosti žen bez dětí (**70,6 %**). V **EU 28** není rozdíl tak výrazný, míra zaměstnanosti žen s dětmi v předškolním věku činila **61,4 %** a žen bez dětí **65,0 %**.

Trend **míry zaměstnanosti mužů ve věku 20–64 let** byl v EU 28 i ČR v období 2011 až 2013 rozdílný, zatímco v EU 28 míra zaměstnanosti mužů klesala, v ČR naopak plynule rostla. V následujících letech míra zaměstnanosti mužů v EU 28 pozvolna rostla, v ČR rostla podstatně rychleji. V roce 2016 vzrostla v EU 28 na 76,8 %, v ČR na 84,6 %. **V 1. - 3. čtvrtletí 2017 v EU 28 vzrostla míra zaměstnanosti mužů na 77,9 %, v ČR se zvýšila na 86,1 % a dosahovala nejvyšší hodnoty v rámci EU 28.**

Míra zaměstnanosti osob ve věku 55–64 let v EU 28 i v ČR od roku 2011 plynule roste, přičemž tempo růstu hodnoty tohoto ukazatele je v ČR vyšší než průměr za EU 28. **V EU 28 v 1. - 3. čtvrtletí 2017 činila 56,9 %.** Míra zaměstnanosti starších osob **v ČR** je dlouhodobě vyšší než průměr za EU 28, v 1. - 3. čtvrtletí 2017 dosáhla hodnoty **61,7 %**, což byla 9. nejvyšší míra zaměstnanosti starších osob v rámci EU 28. V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR zvýšení míry zaměstnanosti osob ve věku 55–64 let na **55 %**. **Nejvyšší míra zaměstnanosti starších osob** byla v 1. - 3. čtvrtletí 2017 naměřena ve Švédsku (76,4 %), nejnižší v Řecku (38,0 %).

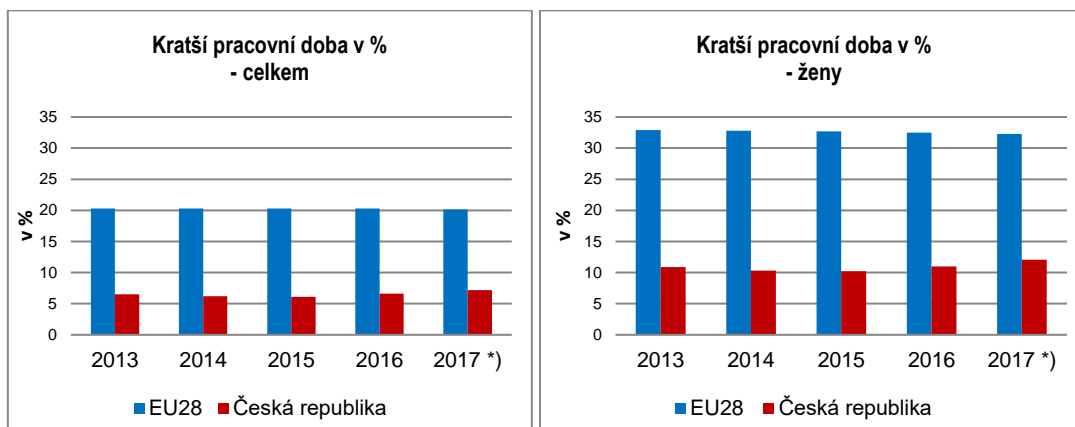
Pracovní úvazky na dobu určitou v roce 2016 v EU 28 mělo 14,2 % zaměstnaných, v roce 2017¹⁴ podíl nepatrně vzrostl na **14,4 %**. **V ČR** je podíl osob s pracovními úvazky na dobu určitou dlouhodobě podprůměrný, jejich podíl v roce 2016 činil 10,2 %, v roce 2017¹⁴ se snížil na **10,0 %**. Největší podíl v rámci EU 28 byl naměřen ve Španělsku a Polsku, nejnižší v Litvě a Rumunsku.

Ještě výraznější je rozdíl mezi průměrem EU 28 a ČR v podílu pracujících **na kratší pracovní dobu**. Tato forma pracovního úvazku v EU 28 v posledních letech (2013–2016) stagnovala na úrovni 20,3 %, v roce 2017¹⁴ dosáhla hodnoty **20,2 %** (ženy 32,3 % a muži 9,8 %). **V ČR** tento ukazatel po nárůstu v letech 2012 (5,7 %) a 2013 (6,5 %), v roce 2014 i 2015 poklesl na 6,2 %, resp. 6,1 %. V roce 2016 se hodnota tohoto ukazatele zvýšila nad úroveň z roku 2013 (6,6 %). V roce 2017¹⁴ byl zaznamenán nárůst na **7,2 %** (ženy 12,1 % a muži 3,4 %). ČR má společně s Polskem 5. nejnižší podíl kratší pracovní doby v rámci EU 28, nižší podíl vykázalo Slovensko, Chorvatsko, Maďarsko a Bulharsko. Podíl vyšší než 28 % dosahují v Nizozemsku a Rakousku. V Nizozemsku tvoří podíl kratších úvazků 50,6 %, což je 2,5 krát více než průměr EU 28, u žen dokonce 76,0 %.

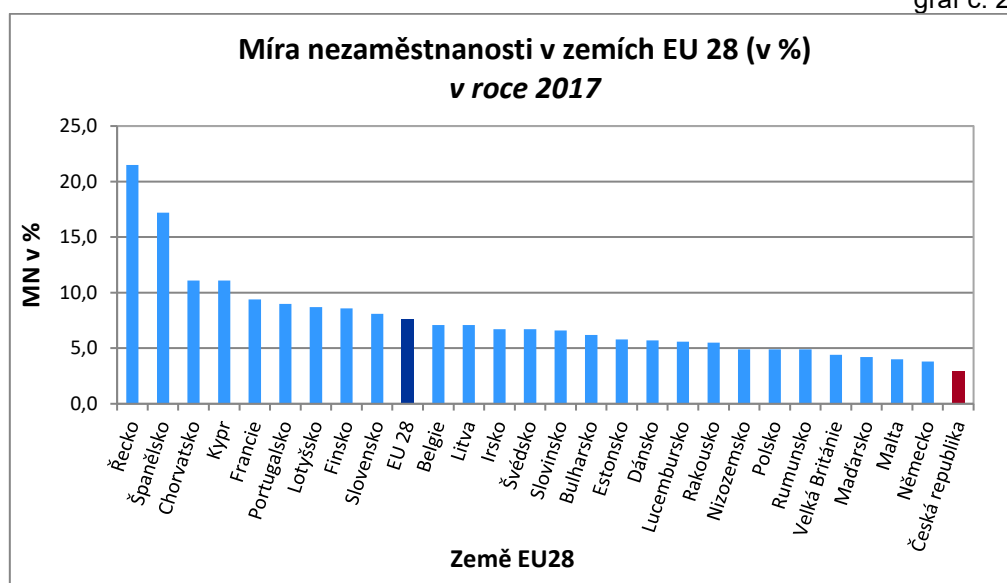
¹⁴ průměr hodnot za 1. - 4. čtvrtletí 2017

Srovnání kratší pracovní doby v EU 28 a ČR

*) průměr hodnot za 1. - 4. čtvrtletí 2017

Míra nezaměstnanosti (MN) v ČR je v porovnání ostatními zeměmi EU 28 **dlouhodobě podprůměrná**, v posledních letech navíc vykazuje pozitivnější tendenci ve vývoji oproti MN EU 28. Zatímco míra nezaměstnanosti **EU 28** v roce 2016 meziročně klesla o 0,8 p. b. na 8,6 % a v **roce 2017 na 7,6 %**, v **ČR** klesala míra nezaměstnanosti v důsledku příznivého ekonomického vývoje rychleji. V roce 2016 se hodnota tohoto ukazatele snížila o 1,1 p. b. na 4,0 %, v **roce 2017 klesla na 2,9 %**, což byla **nejnižší hodnota v rámci EU 28**. Naopak nejvyšší MN byla tradičně v Řecku a Španělsku (nad 17,0 %).

Pozn.: V době zpracování analýzy nebyla známá míra nezaměstnanosti Itálie.

Míra nezaměstnanosti mužů a žen v EU 28 se dlouhodobě pohybuje na podobné úrovni, naopak v **ČR** osahuje míra nezaměstnanosti mužů podstatně nižší úrovně než míra nezaměstnanosti žen.

Tendence ve vývoji **míry nezaměstnanosti žen** v EU 28 i ČR odpovídá vývoji celkové míry nezaměstnanosti. V roce 2016 pokračoval **pokles v EU 28** (z 9,5 % na 8,8 %) i v **ČR** (z 6,1 % na 4,7 %), v **roce 2017** MN žen v **EU 28** představovala **7,9 %**, v **ČR** meziročně poklesla na **3,6 %**. Česká republika tak v rámci EU 28 zaujímá 2. nejnižší míru nezaměstnanosti žen.

Míra nezaměstnanosti mužů v ČR je výrazně nižší než v EU 28. V roce 2016 meziročně klesla MN mužů v EU 28 na **8,4 %**, v **ČR** se snížila na **3,4 %**. V **roce 2017** dosáhla v **EU 28** hodnoty **7,4 %**, v **ČR** se snížila na **2,3 %** a stejně jako v předchozích třech letech byla **nejnižší v rámci EU 28**.

Míra nezaměstnanosti mladých ve věku do 25 let (vztaženo k pracovní síle ve stejném věku) v roce 2016 meziročně klesla v **EU 28** na 18,7 %, v **roce 2017** se snížila na **16,8 %**. V **ČR** je míra nezaměstnanosti mladých dlouhodobě podprůměrná, přičemž dynamika poklesu je v posledních letech větší než tempo poklesu evropského průměru. V roce 2016 pokračoval meziroční pokles na 10,5 %, v roce 2017 se míra nezaměstnanosti mladých snížila na **7,9 %**. ČR vykázala 2. nejnižší míru nezaměstnanosti mladých do 25 let v rámci zemí EU 28, stejně jako ve stejném období předchozího roku. Nejnižší míru nezaměstnanosti mladých vykázalo Německo (6,8 %), naopak k zemím s nejvyšší hodnotou MN mladých v rámci EU 28 patří Řecko (43,7 %) a Španělsko (38,6 %). V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR snížit míru nezaměstnanosti u mladých osob ve věku 15–24 let o třetinu oproti roku 2010, tj. na **12,2 %**. Tento cíl je průběžně plněn.

Pokud jde o **míru nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací** (stupeň ISCED 0–2 mezinárodní klasifikace vzdělání), je národním cílem ČR v rámci **Strategie Evropa 2020** její snížení do roku 2020 o jednu čtvrtinu, tj. **na cca 18,8 %**. V předchozích letech patřila nezaměstnanost osob s nízkou kvalifikací v **ČR** na rozdíl od celkové míry nezaměstnanosti a míry nezaměstnanosti mladých k nejvyšším v EU 28, v roce 2016 činila 20,5 % (7. nejvyšší v rámci EU 28). V **roce 2017**¹⁵ se hodnota tohoto ukazatele výrazně meziročně snížila **o 7,4 p. b. na 13,1 %, což byl**

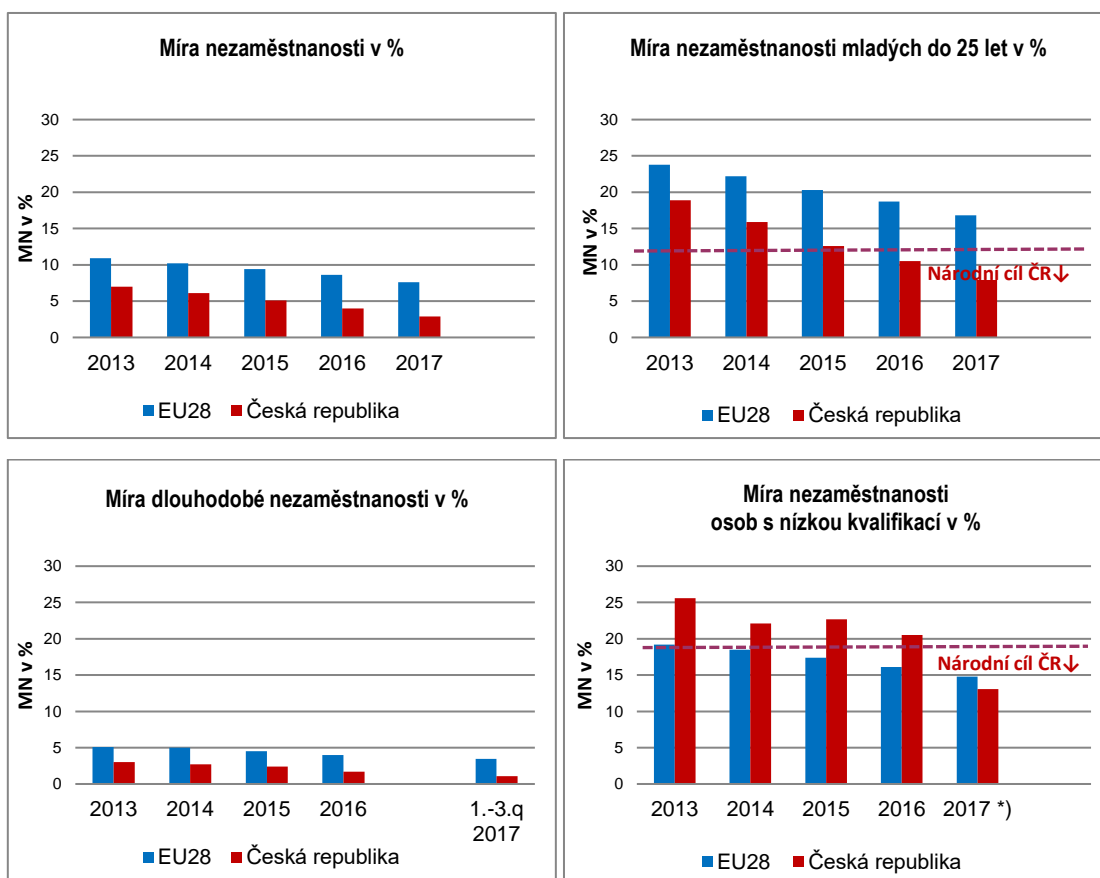
---

¹⁵ průměr na 1. - 4. čtvrtletí 2017

nejvyšší pokles v rámci EU 28. ČR tak vykázala podprůměrnou míru nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací (zaujímal až 14. místo) a současně také průběžně splnila stanovený národní cíl v rámci Strategie Evropa 2020. V EU 28 se v roce 2016 snížila na 16,1 %, v roce 2017¹⁶ se meziročně snížila o 1,3 p. b. na 14,8 %. MN osob s nízkou kvalifikací byla nejvyšší na Slovensku (29,8 %) a ve Španělsku (25,0 %). Nejpříznivější situace byla na Maltě a v Rumunsku, kde byl tento ukazatel pod úrovní 7,0 %.

graf č. 26

Srovnání míry nezaměstnanosti v EU 28 a ČR

*) průměr hodnot za 1. - 4. čtvrtletí 2017

Míra dlouhodobé nezaměstnanosti (podíl nezaměstnaných déle než 12 měsíců na pracovní síle) po dlouhodobém nárůstu v období 2009–2013 začala v EU 28 postupně klesat. V roce 2016 byla zaznamenána hodnota 4,0 %. V 1. - 3. čtvrtletí 2017 se míra dlouhodobé nezaměstnanosti snížila na 3,5 %. Česká republika patří k zemím s nejnižší mírou dlouhodobé nezaměstnanosti, v roce 2016

¹⁶ průměr na 1. - 4. čtvrtletí 2017

zaznamenala 3. nejnižší hodnotu spolu s Německem, tj. 1,7 %, v 1. - 3. čtvrtletí 2017 klesla na **1,1 %**, což byla nejnižší hodnota v EU 28. Nejvyšší dlouhodobá nezaměstnanost byla naměřena v Řecku (15,8 %).

Ukazatel **míry volných míst** (procentní podíl volných míst k součtu volných a obsazených míst) dosáhl v roce 2016 v EU 28 hodnoty 1,8 % (průměr EU 28 vykazuje EUROSTAT pouze bez zahrnutí primárního sektoru), v roce 2017 se míra volných pracovních míst v EU 28 zvýšila na **2,0 %**. Míra volných míst v ČR v roce 2016 dosáhla hodnoty 2,9 %, v roce 2017 vzrostla na **3,9 %**, což je nejvíce z jednotlivých zemí, které data pro tuto statistiku poskytují. Nejnižší hodnotu zaznamenalo Bulharsko a Portugalsko (shodně 0,9 %).

Z výše uvedeného vyplývá, že **ČR vykazuje vyšší hodnoty než průměr EU 28 u míry zaměstnanosti všech kategorií sledovaných ve Strategii Evropa 2020 a zaostává ve využívání kratší pracovní doby.**

Celková míra nezaměstnanosti, míra nezaměstnanosti mladých a dlouhodobě nezaměstnaných je pod průměrem EU 28, míra nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací byla dlouhodobě nadprůměrná, v roce 2017 se výrazně snížila a klesla pod průměr EU 28.

VI. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

Pozitivní ekonomický vývoj zaznamenaný od roku 2014 vyvrcholil v roce 2015 meziročním nárůstem HDP o 5,3 %. V roce 2016 tempo růstu HDP zpomalilo na 2,6 %, v roce 2017 opět zrychlilo na 4,4 %. Souběžně s růstem ekonomiky byl od roku 2014 patrný i růst zaměstnanosti, který v roce 2016 dosáhl nejvyšší hodnoty od začátku ekonomické a finanční krize. Její nárůst činil 1,9 %, stejně jako v předkrizovém roce 2007.

I přes pozitivní vývoj ekonomiky se bariérou pro významnější růst zaměstnanosti stává nedostatek vhodné volné pracovní síly. Nesoulad poptávky zaměstnavatelů po pracovnících a nabídky práce se již projevila ve **zpomalení nárůstu zaměstnanosti**, který **v roce 2017 klesl na 1,6 %** a očekává se, že **bude pokračovat i v dalším období**.

Základní informace o dalším vývoji zaměstnanosti podle VŠPS za 1. čtvrtletí 2018 zveřejní ČSÚ formou Rychlé informace počátkem května 2018 (publikace s podrobnými výsledky bude zveřejněna až počátkem července 2018).

Další vývoj na trhu práce lze zatím pozorovat pouze z výsledků z odvětvových statistik, které jsou pozitivní. Podle nich meziročně **vzrostl průměrný evidenční počet zaměstnanců** v podnicích s 50 a více zaměstnanci **v průmyslu v lednu 2018 o 2,1 %, v únoru 2018 o 2,0 %**. Průmyslová produkce v lednu 2018 meziročně reálně vzrostla o 5,5 %, v únoru 2018 o 2,7 %. Tržby z průmyslové činnosti v běžných cenách v lednu meziročně vzrostly o 4,8 %, v únoru o 1,1 %.

Ve **stavebnictví** byl **v lednu 2018** zaznamenán **meziroční nárůst počtu zaměstnanců o 0,2 %, v únoru 2018 o 0,4 %**. Stavební produkce se meziročně zvýšila v lednu o 33,6 %, v únoru o 9,4 %.

Podle doposud zveřejněných predikcí makroekonomických indikátorů v „Makroekonomické predikci ČR, duben 2018“ Ministerstva financí ČR (MF ČR) a ve „Zprávě o inflaci I/2018“ České národní banky (ČNB) tyto instituce předpokládají pokračování pozitivního vývoje ekonomiky. MF ČR předvídá **v roce 2018** růst HDP **3,6 %, v roce 2019 o 3,3 %**, ČNB **v roce 2018** růst HDP o **3,6 %, v roce 2019 o 3,2 %**. MPSV odhaduje **v roce 2018** meziroční nárůst HDP v intervalu od **2,8 % do 3,6 %** a **v roce 2019** v intervalu od **2,0 % do 3,0 %**.

MF ČR očekává v roce 2018 další **zpomalení růstu zaměstnanosti na 0,7 %** a v roce 2019 na 0,2 %. **ČNB** ve své predikci¹⁷ předpokládá **v roce 2018** růst zaměstnanosti **o 1,0 %**, v roce 2019 nárůst o 0,4 %. **MPSV** odhaduje **v roce 2018** nárůst zaměstnanosti **o 0,5 %** a v roce 2019 o 0,2 %.

Nedostatek pracovníků se odráží v **počtech volných pracovních míst** nahlášených zaměstnavateli na pracoviště ÚP ČR. V roce 2017 dosáhl jejich průměrný počet 178,2 tis., o 50,3 tis. více než v roce 2016. Plynulý nárůst pokračoval i v 1. čtvrtletí 2018, v lednu jich bylo hlášeno 230,7 tis., v únoru 239,3 tis. a v březnu 253,5 tis., v průměru v 1. čtvrtletí 2018 o cca 95 tis. meziročně více.

Významná část nově vytvářených pracovních míst jsou pracovní pozice vyžadující nízké vzdělání, což neodpovídá vzdělanostní struktuře pracovní síly a zároveň se jedná o pozice, které ve střednědobém výhledu mohou být ohroženy zánikem v důsledku dopadů 4. průmyslové revoluce (digitalizace, automatizace, robotizace). Na straně druhé je v některých profesích s požadavky na střední až vyšší kvalifikaci sledován nárůst podílu dlouhodobě neobsazených pracovních míst, a to i při relativním dostatku volné pracovní síly s touto kvalifikací. Tento kvalifikační nesoulad na trhu práce se při všeobecném nedostatku pracovní síly může stát limitujícím faktorem dalšího rozvoje trhu práce a české ekonomiky.

Počet evidovaných **uchazečů o zaměstnání** dosáhl v roce 2017 průměrné hodnoty 317,6 tis., což bylo o 88,3 tis. méně než v předchozím roce. Počty uchazečů o zaměstnání po obvyklém nárůstu v lednu 2018 (na 289,2 tis.) poklesly v únoru 2018 na 280,9 tis. a březnu 2018 na 263,6 tis. Průměrný počet uchazečů o zaměstnání se v 1. čtvrtletí 2018 meziročně snížil o 98,7 tis.

Na jedno volné místo připadlo v lednu 1,3 a v únoru 1,2 uchazeče o zaměstnání. V březnu byl počet uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst téměř stejný, počet tzv. dosažitelných uchazečů o zaměstnání (240,8 tis.) byl dokonce nižší než počet nahlášených volných pracovních míst.

Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu dosáhl v roce 2017 průměrné hodnoty 4,3 %. V lednu 2018 byla hodnota tohoto ukazatele na úrovni 3,9 %, v únoru 2018 klesla na 3,7 % a v březnu 2018 na 3,5 %. Proti jeho dalšímu snižování bude působit rozpor mezi profesemi poptávanými zaměstnavateli a profesní strukturou uchazečů o zaměstnání. Dalším faktorem je růst podílu uchazečů

---

¹⁷ V materiálu „Zpráva o inflaci I/2018“ ČNB uvádí hodnoty za jednotlivá čtvrtletí let 2018 a 2019, predikce růstu zaměstnanosti ČNB na roky 2018 a 2019 je odhadnuta na základě průměru čtvrtletí daného roku.

o zaměstnání, kteří jsou pro uplatnění na trhu práce znevýhodněni z důvodu věku, zdravotního stavu nebo kvalifikace.

V dalším období proto očekáváme **zpomalení tempa poklesu podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu v roce 2018 na 3,4-3,8 %**, v roce 2019 se nezaměstnanost bude pohybovat ve stejném intervalu. **ČNB** odhaduje hodnotu tohoto ukazatele **v roce 2018 na úrovni 3,4 %** a v roce 2019 pokles na 3,3 %, **MF ČR v roce 2018 předpokládá jeho pokles na 3,4 %** a v roce 2019 očekává další pokles na 3,0 %.

Metodické poznámky

Zaměstnanost

MPSV pro hodnocení vývoje na trhu práce využívá pro oblast zaměstnanosti údaje ČSÚ především z Výběrových šetření pracovních sil (VŠPS).

Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)

Předmětem šetření ve VŠPS jsou domácnosti bydlící v náhodně vybraných bytech. Šetření podléhají všechny osoby obvykle bydlící ve vybraném bytě, přičemž není rozhodující a není ani sledováno, mají-li zde pobyt trvalý, přechodný, dlouhodobý nebo nehlášený. U osob mladších než 15 let se sledují základní údaje týkající se vztahu k osobě v čele domácnosti, věku, pohlaví, národnosti a státní příslušnosti. Za osoby starší 15 let se vyplňují další otázky, které popisují jejich uplatnění na trhu práce. Šetření se nevztahuje na osoby bydlící dlouhodobě v hromadných ubytovacích zařízeních. Z toho důvodu jsou údaje za určité skupiny obyvatelstva, zejména za cizí státní příslušníky žijící a pracující na území republiky, k dispozici v omezené míře. Podle doporučení EUROSTATu lze údaje za tyto osoby získat buď z administrativních zdrojů, nebo zvláštním šetřením organizovaným zásadně mimo rámec VŠPS.

Zaměstnaní jsou všichni ve věku 15 a více let, kteří během referenčního týdne příslušeli do kategorie placení zaměstnaní nebo zaměstnaní ve vlastním podniku. Pro účely zjišťování je pojem práce interpretován jako práce **alespoň po dobu jedné hodiny** v referenčním týdnu. Za zaměstnané jsou považováni i **učni**, kteří dostávají mzdu, plat nebo odměnu podle stejného principu jako jiné osoby. Obdobně **studenti**, osoby **pobírající důchod**, osoby v domácnosti a další osoby zabývající se především mimoekonomickými aktivitami, **kteří** však v referenčním období **byli navíc v zaměstnání, jsou také považováni za zaměstnané**. Do skupiny zaměstnaných naopak nejsou automaticky zahrnovány osoby na rodičovské dovolené, jejichž postavení má podle metodiky Mezinárodní organizace práce (ILO) odlišný charakter.

Nezaměstnanost

Pro nezaměstnanost MPSV využívá údaje ČSÚ z VŠPS a statistiky MPSV z administrativních dat úřadů práce.

Rozdíly v metodě zjišťování údajů o počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání po linii úřadů práce a zjišťování počtu nezaměstnaných podle výsledků VŠPS:

Velikost souboru

- MPSV - úplná evidence registrovaných uchazečů o zaměstnání.
- ČSÚ VŠPS - výběrový soubor (ve 4. čtvrtletí roku 2017 necelých 0,6 % všech trvale obydlených bytů v ČR, v nichž bylo více než 45 tis. respondentů všech věkových skupin, z nich je necelých 46 tis. respondentů ve věku 15 a více let.). Všechny údaje z výběrového souboru jsou převáženy na věkovou strukturu obyvatelstva podle demografické projekce středních čtvrtletních stavů pro výběrové šetření pracovních sil.

Způsob zjišťování

- MPSV - podmínky registrace a vyřazování uchazečů o zaměstnání jsou spolu s definicí uchazeče o zaměstnání stanoveny zákonem o zaměstnanosti.

O zprostředkování se občan uchází u krajské pobočky Úřadu práce, v jejímž správním obvodu má bydliště.

- ČSÚ VŠPS - dobrovolné anonymní zjišťování za osoby obvykle bydlící (nikoliv trvale bydlící) ve vybraných bytech. Shodně s metodikou EUROSTATu nejsou zjišťovány údaje za osoby bydlící mimo byty, tedy ani za osoby bydlící v hromadných ubytovacích zařízeních.

Obsah ukazatelů

- MPSV - uchazeč o zaměstnání je podrobně vymezen zákonem o zaměstnanosti. **Uchazečem o zaměstnání** může být (pokud zákon nestanoví jinak) pouze fyzická osoba s trvalým bydlištěm na území ČR, která osobně požádá o zprostředkování vhodného zaměstnání krajskou pobočku Úřadu práce ČR a které nebrání v zařazení do této evidence překážky uvedené v ustanovení § 25 zákona o zaměstnanosti, např. není v pracovním nebo obdobném vztahu nebo nevykonává samostatnou výdělečnou činnost. Z evidence uchazečů o zaměstnání je uchazeč o zaměstnání vyřazen, mimo jiné, jestliže bez vážných důvodů odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání nebo úmyslně maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce ČR při zprostředkování zaměstnání. Evidence na Úřadu práce ČR je ukončena např. nástupem do zaměstnání nebo na základě vlastní žádosti uchazeče o zaměstnání. Zákon nevylučuje, aby uchazeči o zaměstnání byli např. osoby dočasně práce neschopné, na rodičovské dovolené, nebo ti, jimž byl přiznán starobní důchod. Zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání nebrání ani výkon činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru nebo výkon činnosti na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, pokud měsíční výdělek nebo odměna nepřesáhne polovinu minimální mzdy (tzv. nekolidující zaměstnání), nesmí však být překážkou pro poskytování součinnosti ÚP ČR při zprostředkování vhodného zaměstnání a pro přijetí nabídky vhodného zaměstnání. Uchazečem o zaměstnání může být i fyzická osoba soustavně se připravující na budoucí povolání, pokud získala v rozhodném období zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců.
- MPSV ve snaze maximálně přiblížit metodiku registrované nezaměstnanosti metodice ILO zavedlo ukazatel tzv. **dosažitelní uchazeči o zaměstnání**. Jedná se o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, v pracovní neschopnosti, uchazeči o zaměstnání zařazení na rekvalifikační kurzy nebo vykonávající krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči o zaměstnání, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené.
- ČSÚ VŠPS - nezaměstnaní jsou podle metodiky ILO a metodiky EUROSTATu všichni ve věku 15 a více let, kteří ve sledovaném období (referenčním týdnu) souběžně splňovali tři nutné podmínky:
  - nebyli zaměstnaní,
  - hledali aktivně práci,
  - byli připraveni k nástupu do práce, tj. během referenčního období byli k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo zaměstnání ve vlastním podniku.

Pokud osoby nesplňují alespoň jednu ze tří uvedených podmínek, jsou klasifikovány jako zaměstnané nebo ekonomicky neaktivní. Jedinou výjimkou je skupina osob, které práci nehledají, protože ji našly a jsou schopny nástupu nejpozději do 3 měsíců. Tyto osoby jsou podle definice EUROSTATu zařazeny rovněž mezi nezaměstnané.

Jestliže do konce roku 1997 převyšoval počet nezaměstnaných vymezených podle mezinárodní definice počet registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech a od roku 2000 do 3. čtvrtletí roku 2001 byl rozdíl mezi oběma ukazateli minimální, tak od 4. čtvrtletí 2001 počet registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech práce výrazně převyšoval počet nezaměstnaných zjišťovaných ve výběrovém šetření statistiky podle ILO.

Ve 4. čtvrtletí 2017 činil průměrný počet registrovaných uchazečů o zaměstnání podle skutečné evidence na ÚP ČR 273,1 tis. osob, z toho 250,7 tis. dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let, srovnatelný ukazatel zjištěný výběrovým šetřením (počet nezaměstnaných dle VŠPS 128,7 tis.) se tedy lišil o 144,4 tis. resp. o 122,0 tis.

Rozdíly jsou jednak v jiném způsobu zjišťování po obou liniích, odlišném metodickém vymezení registrovaných uchazečů o zaměstnání a nezaměstnaných podle mezinárodní definice ILO a v tzv. nevýběrové chybě, která je průvodním znakem prakticky všech statistických zjišťování u domácností. Je nutné zdůraznit diferenci mezi pojmem registrovaný uchazeč o zaměstnání a nezaměstnaným podle mezinárodní definice ILO. Zatímco registrovaný uchazeč o zaměstnání je vždy definován národní legislativou, nezaměstnaný podle definice ILO je vymezen jasnými kritérii, která umožňují mezinárodní srovnatelnost výše zjištěných výsledků šetření. Vazba mezi oběma ukazateli není bezprostřední. Na jedné straně se vyskytují případy nezaměstnaných, kteří si nehledají práci prostřednictvím úřadů práce (ve 4. čtvrtletí 2017 to bylo 24,1 tis. osob) a na druhé straně značná část registrovaných uchazečů o zaměstnání nesplňuje podmínky dané mezinárodní definicí pro nezaměstnanost (např. uchazeči o zaměstnání s tzv. nekolidujícím zaměstnáním jsou v rámci VŠPS považováni za zaměstnané, uchazeči z řad studentů soustavně se připravujících na budoucí povolání jsou v případě VŠPS ekonomicky neaktivní).

Zásadní diference mezi oběma zdroji je v absolutní hodnotě počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání a počtu nezaměstnaných. Projevu se několik faktorů:

1. Od roku 2002 byl plně **harmonizován dotazník VŠPS se standardem EUROSTATu včetně pořadí otázek** kladených respondentovi. Prioritou je dotaz na **ekonomickou aktivitu respondentů v referenčním týdnu**. Jestliže respondent uvedl, že v tomto týdnu **pracoval alespoň 1 hodinu, je striktně podle metodiky ILO klasifikován jako osoba v zaměstnání**. Teprve poté následuje otázka o registraci na úřadu práce. ČSÚ nemá možnost vzhledem k nutnosti dodržení anonymity a dobrovolnosti účasti ve výběrovém šetření porovnávat zjištěné údaje s jinými zdroji, např. s evidencí ÚP ČR.
2. Relativně vyšší **míra neodpovědí** je způsobena vysokým podílem prázdných bytů ve výběrovém souboru a hlavně kategorickým odmítnutím spolupráce. Na základě struktury odmítnutých odpovědí při opakovaných návštěvách je třeba předpokládat, že sociální skladba domácností, které nechtěly spolupracovat, se částečně liší od sociální struktury vyšetřených domácností a je v nich nadprůměrně zastoupena skupina nezaměstnaných, kteří odmítají komunikovat v rámci výběrového šetření.

Rozdíly údajů o nezaměstnanosti mezi oběma zdroji jsou obvyklé. Z porovnání s členskými a ostatními kandidátskými zeměmi EU vyplývá, že diference mezi obecnou mírou nezaměstnanosti z VŠPS a registrovanou mírou nezaměstnanosti v ČR je nižší než ve většině těchto zemí. Rozdíl mezi obecnou mírou nezaměstnanosti a mírou registrované nezaměstnanosti je v řadě zemí značný a lze z toho usuzovat, že oboustranné statistické odchýlení je důsledkem především odlišností v legislativě a míře aktivní politiky zaměstnanosti a dalších oblastí sociální politiky jednotlivých zemí. Přitom je třeba poznamenat, že řada členských zemí EU obě míry nezaměstnanosti oficiálně nepublikuje.

V rámci výběrového šetření jsou zjišťovány údaje i za **osoby, které nepracují, aktivně práci nehledají, a nesplňují tak podmínky ILO pro nezaměstnané**, ale přitom uvádějí, že by chtěly pracovat. Ve 4. čtvrtletí roku 2017 činil jejich počet 119,1 tis. osob, tj. o 8,0 tis. méně než ve stejném období roku 2016. Většina osob, které by chtěly pracovat, však nemůže ihned nastoupit do případného zaměstnání. Nejpozději do 14 dnů je totiž schopno nastoupit jen 34,2 tis. osob.

Základem pro rozhodování v oblasti nezaměstnanosti je zásadně úplná evidence úřadů práce. Výběrové šetření pracovních sil, které je pro členské země EU závazné, tyto administrativní údaje doplňuje a poskytuje mezinárodně srovnatelné ukazatele v požadovaném rozsahu a frekvenci.

Od července 2004 do prosince 2012 počítalo MPSV míru registrované nezaměstnanosti jako podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR k pracovní síle, tj. součtu počtu zaměstnaných v národním hospodářství s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle výsledků výběrových šetření pracovních sil – VŠPS, počtu pracujících cizinců ze třetích zemí s platným povolením k zaměstnávání, zaměstnaných občanů EU registrovaných ÚP ČR a cizinců s platným živnostenským oprávněním, registrovaných dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání (občanů ČR a občanů EU (EHP)), vedených úřady práce.

Srovnávání nebo záměna obecné míry nezaměstnanosti ČSÚ a míry registrované nezaměstnanosti MPSV a jejich nesprávná interpretace, pracovní síla pro výpočet míry registrované nezaměstnanosti tvořená kombinací údajů z více zdrojů, patřily mezi důvody pro zavedení **nového relativního ukazatele registrované nezaměstnanosti, podílu nezaměstnaných osob, který srovnává počty dosažitelných uchazečů k obyvatelstvu ve věku 15–64 let.**

Definice výpočtu podílu nezaměstnaných osob:

$$\text{Podíl nezaměstnaných osob (ve věku 15–64 let)} = \frac{\text{UoZ}_{15-64 \text{ let}}}{\text{P}_{15-64 \text{ let}}}$$

UoZ_{15-64 let} – počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 - 64 let

P_{15-64 let} – počet obyvatel ve věku 15-64 let

Změna, která vstoupila v platnost počínaje lednem 2013, se týká pouze ukazatele míry registrované nezaměstnanosti. **MPSV i nadále jako doposud vykazuje celkové počty uchazečů o zaměstnání a počty dosažitelných uchazečů.** Vzhledem k tomu, že nový ukazatel má kvůli odlišné definici jinou úroveň a je s původním ukazatelem registrované nezaměstnanosti i obecné míry nezaměstnanosti nesrovnatelný, pro sledování jejího vývoje byla do úrovně okresů zpětně dopočtena časová řada (viz http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove_rady).

Seznam použitých zkratk:

APZ	aktivní politika zaměstnanosti
CZ-ISCO	Klasifikace zaměstnání
CZ-NACE	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
ČNB	Česká národní banka
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
EAO	ekonomicky aktivní obyvatelstvo
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropský sociální fond
EU 28	Evropská unie (28 zemí)
EUROSTAT	Statistický úřad Evropského společenství
GP	grantový projekt
GŘ ÚP ČR	Generální ředitelství Úřadu práce České republiky
HDP	hrubý domácí produkt
CHPM	chráněné pracovní místo
ILO	Mezinárodní organizace práce
IPS	informačně poradenské středisko
LFS	Labour Force Survey (VŠPS – Výběrové šetření pracovních sil)
MEA	míra ekonomické aktivity
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MN	míra nezaměstnanosti
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	míra zaměstnanosti
NH	národní hospodářství
NIP	národní individuální projekt
NUTS3	Nomenklatura územních statistických jednotek, úroveň kraj
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OP LZZ, OP Z	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, Operační program Zaměstnanost
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OZP	osoba se zdravotním postižením
p. b.	procentní bod
PMS	Probačně mediační služba
PNO	podíl nezaměstnaných osob
PvN	podpora v nezaměstnanosti
RIP	regionální individuální projekt
RHSD	Rada hospodářské a sociální dohody
SIP	systemový individuální projekt/system investičních pobídek
SPNO	specifický podíl nezaměstnaných osob
SPZ	státní politika zaměstnanosti
SR	státní rozpočet
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
SÚPM	společensky účelná pracovní místa
SVČ	samostatná výdělečná činnost
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
VOŠ	vyšší odborné vzdělání
VPM	volné pracovní místo
VPP	veřejně prospěšné práce
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
VÚPSV	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí